

7. ምግልጽ ክርስቶስ

" ሽዑ ትእምርቲ ወዲ ሰብ ላብ ሰማይ ኪርእ፤ ሽዑ ኩሉም ዓሌታትላህ ላብ ምድሪ ኪበክዩ፤ ንወዲ ሰብ ከላ ብብዙሕ ሓይልን ግርማን ብደበና ሰማይ ኪመጽእ ከሉ ክርእይዎ እየም" (ማቴ.24:30)።

እዚ ሓላብ እዚ ብዙሕ ከትዘራረቡሉ እትህልል ሓላባት ዝሓዘ ላይኩነን። ግናኹ ምስቲ ክርስቶስ ንቤተ ክርስትያን ኪወስድ ዝመጸሉ (ምንግቕ ቤተ ክርስትያን) ብምዝግድን ብምንጽጻርን ክንርእዮ ክንፍትን እና።

1. መግለጽን ትርጉምን ምግልጽ ክርስቶስ፡- እዚ ሓላብ እዚ ክርስቶስ ምስ ቅዱሱ ብኸበሪ ካብ ሰማይ ናብ ምድሪ ኪመጸሉ ኪግለጽ እዩ።

ሀ. ክርስቶስ ምስ ቅዱሱ ካብ ሰማይ ናብ ምድሪ ብኸበሪ ተፃፂሩ ኪመጸእ እዩ (ማቴ.24:30)፡- ክርስቶስ ምስ ቅዱሱ ብኸበሪ ምስ ተገልጸ እዮ፤ ነቲ ጸረ ክርስቶስን ሰራዊቱን ብሴፍ እቶ ምስ ቀተሎም፤ ሽዑ ብስልማን ሓይሉ ላብ ምድሪ ንሽሕ ዓመት ኪነግስ እዩ። ነዚ ሺገብር ንዚፍጽዎ ለመጽጸእ ሽሕ ኢና ምግልጽ ክርስቶስ እንብሎ። "...ንወዲ ሰብ ከላ ብብዙሕ ሓይልን ግርማን ብደበና ሰማይ ኪመጽእ ከሉ ክርእይዎ እየም" (ማቴ.24:30)።

ለ. ክርስቶስ ከምታ ዘለዎ ላብ ከረን ደብረ ዘይቲ ኪግለጽ እዩ (ጊ.ሃ.1:11)፡- ከምቲ ደቂ መሓመርቲ ኪዓርግ ከሉ ዝርእይዎ ኩነት ክርስቶስ ኪግለጽ ከሉ ሽሕ ሰባት ብኸበሪ ኪርእይዎን እቶም ዘይተቐበልዎ ላይሁድ ቦቲ ኩነት ኪሰንብዱን ብብኸሆት ኪቐበልዎን እየም። "እቲም ሰብ ንሊላ ሰለምንታይ ናብ ሰማይ እናመመትኩም ደው ሊልኩም ዘሉኹም፤ እዚ ካብኹትኩም ናብ ሰማይ ዝዓረገ የሱሲ ከምቲ ናብ ሰማይ ኪዓርግ ከሉ ዝርእኹምዎ ሽምሉ ገይሩ ሽሕ ኪመጽእ እዩ፤ በልዎም" (ጊ.ሃ.1:11)።

፪. ምንጽጻር ምንግቕ ቤተ ክርስትያንን ምግልጽ ክርስቶስን፡- እዚ ከልቲሉ ተጠንቂቕና ዘይምርጸእ ብዙሕ ምድንጋራት ከምጽላልና ይኸልል እዩ እዮ፤ ሕጂ ብምንጽጻር ክንርእዮ ክንፍትን ናብ ምርጸእ ክንመጽእን እፈቲዞ።

ሀ. ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ቅድሚኒ ምግልጽ ክርስቶስ ከላ ድሕሪ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ ይፍጸመሉ፡- ላብ እዋን ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ቅድሚኒ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ ምስ ጉይታ ከትከውን ከትውሰድ ከላ፤ ላብ እዋን ምግልጽ ክርስቶስ ግና ድሕሪ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ ክርስቶስ ምስ መላእኹን ቅዱሱን ብኸበሪ፤ ብሓይልን ብግርማን ተፃፂሩ ኪግለጽ ኩላቶም ሰባት ኪርእይዎ እየም"..."ንወዲ ሰብ ከላ ብብዙሕ ሓይልን ግርማን ብደበና ሰማይ ኪመጽእ ከሉ ክርእይዎ

እየም" (ማቴ.24:30)። ሽዑ ከላ እቲ ሽሕ ዓመት ጥሕላት ክርስቶስ ኪጅምር እዩ።

ለ. ብእዋን ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ንሰማይ ከትውሰድ ከላ፤ ብእዋን ምግልጽ ክርስቶስ ግና ምስ ክርስቶስ ናብ ምድሪ ከትምለስ ልደራ ብእዋን ምንግቕ ቤተ ክርስትያን እታ ቤተ ክርስትያን ንክርስቶስ ላብ እየር እያ ከትቅበሉ እምበር እቶም ላብ ምድሪ ዘለው ዘይለመንቲ ላይክርእይዎን እየም። "ንሕና ከዛዕ ምጽላት ጉይታ ብህይወት እንጸንሕ ከላ ነቶም ዝደቀሱ ከም ዘይንቐድሞም፤ እዚ ብጾል ጉይታ ንብሕዮም ላሉና።" (1ተሰ.4:15)። ብእዋን ምግልጽ ክርስቶስ ግና ኩላቶም ቅዱሳን ምስሉ መጸሊም ክርስቶስ ላብ ከረን ደብረ ዘይቲ ምስ ወረደኩላቶም ሰባት ኪርእይዎ፤ እቶም ዝመገለዎን ዝጸገዎን ኪበክዱ እየም። "ቦቲ ምጽላት ጉይታና የሱሲ ምስ ኩሉም ቅዱሳኑ፤ ላብ ቅድሚኒ እምላኹን ላብናን ብዘይ ላበር ብቐድሰና ሽም እትርከቡ..." (1ተሰ.8:12-13፤ ዘካ.14:15)። ክርስቶስ ምስ ቅዱሱ ኪመጽእ እንተ ሹይኑ ሽሕ ንላቶም ለቐዲሞም ኪውሰዱ ላለዎም ግለት እዩ። እዚ ሽሕ እዩ እቲ ምንግቕ ቤተ ክርስትያን እንብሎ።

ለ. ብእዋን ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ቤተ ክርስትያን ላብ ሰማይ ከትፍረድ ከላ፤ ብእዋን ምግልጽ ክርስቶስ ግና እቶም ላብ ምድሪ ብህይወት ዝጸንሑ እየም ኪፍረዱ (2ተሰ.1:10-10፤ ግሪ.25:13-14፤ ይሱ.9:14-15)፡- እዚ እታ ቤተ ክርስትያን ምስ ተነተቶት ላብ ሰማይ ላብ መገበር ፍርዲ ክርስቶስ ከትፍረድ ከላ ንኹሄ ዘይኩነስ ንሓዚ እዩ። ድሕሪ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ ግና ለህዛብ ቦቲ ንላይሁድ ዝጠርዎን ንክርስቶስ ዝተቐበልዎን ናብቲ ሽሕ ዓመት ጥሕላት ክርስቶስ ዘእትዎም ፍርዲ ኪወሃቦም እዩ። "እቲ ንጉስ ከላ፤ እቲ ኹሙም ናለሽቲ ሓሳዮቲይ ንሓደ ዝጠርኩሞሉ ንላይ ከም ዝጠርኩሞሉ፤ ብሓቲ ለብሕዮም ላሉኹ፤ ላሉ ይምልሱሎም" (ማቴ.25:14,45)።

ለ. ብእዋን ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ክርስቶስ መርገብ ኪወስድ ኪመጽእ ከሉ፤ ብእዋን ምግልጽ ክርስቶስ ግና ምስ መርገብ እዩ ኪመጽእሉ እታ መርገብ ክርስቶስ እታ ቤተ ክርስትያን እያ፤ ምስሉ ከትመጽእ እንተ ሹይና ሽሕ ለቐዲሙ ኪወስዱ ላለዎም ድሕር ግና ምስሉ ላብ ምድሪ ከትገዝእን ከተመሓደርን ሰለ ዘለዎ ምስሉ ከትመጽእ እዩ። (ፊል.2:26-27፤ 5:10፤ 12:10፤ 19:15)።

ለ. ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ላብ ዝኹነ እዋን ኪፍጸም ከሉ፤ ምግልጽ ክርስቶስ ግና ላብ መወጸኢታ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ እዩ ኪፍጸም (3ይ.ጊ.3:10-12)፡- ክርስቶስ ንቤተ ክርስትያኑ ኪወስዱ ላብ ዝኹነ እዋን ኪመጽእ ይኸልል እዩ እምሰላዚ ኢና ድሉዋት ክንከውን ኪግለጽ። እቲ ምግልጽ ክርስቶስ ግና ንዘተውሰሉ ኩነታት ዓለም ንዚርድኡን ጸረ ክርስቶስ ህዝብታት ለገጻር እምላኽ ኪላግሓል ምስ ጀመረን ኩሉ መንግስቲ ቅዳሙላው ምስ እተዎን ክርድእዎ ይግበእን ኪፍጸምን እዩ።

ለ. ምንግቕ ቤተ ክርስትያን ንሕመንቲ መጻልቲ ምጽንፍላ ኪሽውን ከሉ፤ ምግልጽ ክርስቶስ ግና ነቶም ላብ ምድሪ ኪነበራ

ከላይም መጻልቲ ያፍጻይ ሕገ ሊያ (1ተሰ.41181 2ተሰ.117-101 ራልይ 8118-17)፡- እወ! እዋን ምግግቶ ቤተ ክርስቲያን ከላ ቤተ ክርስቲያን ከትጻፍናል እያ። " ... ደጊም በዘን ቃላት እዚላትን ንሓድሕድኩም ተጻናገዱ።" (1ተሰ.4118-18)። ምግላጽ ክርስቲስ ግና ነቶም ሽዑ ላብ ያድሪ ዝበሉን ነቲ ጸረ ክርስቲስን ንግሕተሙን እተቐበሉን በባት መጻልቲ ያፍጻይ ሕገ እግዚአብሔር እያ። "...ነቶም ንእምላኽ ዘይፈልጥዎንን ወንጌል ጉይታና የሰሰ ዘይእዘዝዎን ብሃልሃልታ ሓዊ ሕገ ሽፈድኦም እያ።..." (2ተሰ.117-10)።

3. ንምግግቶ ቤተ ክርስቲያንን ምግላጽ ክርስቲስን ሰልጉ ያልላይና ዚፍጸም ጊጋታት፡- እዚ ክልቲኡ ፍጻሜታት ብግቡእ ዘይምርጻእና ብዘሕ ላብ ትምህርታትናን ላካይዳናን ከፍጹሙ ዚኸለሉ ጊጋታት እለዉ።

ሀ. ክልቲኡ ተሓዋዮቱ ከም ዘሉ ጊርሃ ያምሃርቲልኮ ከምቲ ላብ ብሉይ ኪሳን እቲ ቐጻማይን ካልኣይን ምጽአት ክርስቲስ ከም ብሓደ እዋን ዝፍጸም ብሓደ ተነጊሩ ዘሉ፡-እዚ ክልተ ኩነታት እዚውን ላብ ገለ ከፋላት ናይ ሓዲሽ ኪሳን ብሓደ ተነጊሩ ላሎ። "ግናኹ! ላኩም ላኩዎትና፡ ብዛዕባ ምጽአት ጉይታና የሰሰ ክርስቲስን ናብኡ ያእካብናን፡ መጻልቲ ጉይታ ሕጂ ቅርብቲ ከም ዘላሰ፡..." (2ተሰ.211-2)። ላኪ እቲ "ናብኡ ያእካብና" ዚብል ሓሳብ ብዛዕባ ምግግቶ ቤተ ክርስቲያን ኪኸውን ከሉ፡- እታ "መጻልቲ ጉይታ" ኢላዋ ዘሉ ግና ብዛዕባ ምግላጽ ክርስቲስ ብኸበሪ እያ እትሓረብ ዘላ። በቲ እዋን እቲ ጸረ ክርስቲስ ላብ ያድሪ ከም ዚገዝእን ዓመጸ ከም ዚግዝዝውን ተገሊጹ ላሎ እዋናብቲ ናብኡ ያእካብና ከንላቲ ድሉዋት ከንከውን ይግባእ። (ማር.13185-871 ሉቃስ 12185-40)።

ሰብ ተሰሎንቄ ንዚ ክልቲኡ ኩነታት ሰላን ምርድእም ተሸገሩ። ምክንያቱ በቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበባ ከም ዚሓልፉ መሰሉም እዋ፡ ብዛዕባ ምግግቶ ቤተ ክርስቲያን ተጠራጠሩ። ሃዋርያ ጳውሎስ ግና ላረዋም። (1ተሰ.4118-18)። ሰላዚ ክርስቲስ ዚመጽሉ እዋን ላይንፈልጦን ኢና እዋ፡ ኩልሳዕ ድሉዋት ንኹን። "ሰላዚ ኸብዚ ዚመጽእ ኩሉ ነገር ንምግላጽን ላብ ቅድሚ ወዲ ሰብ ደው ንምባልን ሓይሊ ያእንቲ ኸትረኽቡሲ፡ ኩሉሳዕ እናጸለኹም ንቅሑ።" (ሉቃስ 21136)። ሰለ ክርስቲስ ነቶም ናቱ ሽለኩም ዚመጽእ እያ። (ማቴ.24129-31)።

ሐ. ቤተ ክርስቲያን በቲ ብርቱዕ ጸበባ ከትሓልፍ ለዮድልያን ለይራ እቲ ቀንዲ ዕላማ ናይቲ ብርቱዕ ጸበባ ብግቡእ እንተ ደላ ተረዲእና፡ ቤተ ክርስቲያን ብሉኡ ከትሓልፍ ላለዋ ሊልና ከንሓብብ ላይንብርናን እያ። ንሱ ተረዲእና ከሉና ግና ከትሓልፍ ላለዋ እንተ በልና ግና ላይግድን ኩነ።

1) ስቲ ብርቱዕ ጸበባ ፈተና ነታ ንመሲሃ ምቕባል ዝሰበደት ጸበራልል ልዩ (ሉር.3017)፡- እዚ እዋን እዚ ሕገ ያፍጻይ እግዚአብሔር እምላኽ፡ ነታ ነቲ እግዚአብሔር ዝለላኽ እግዚአብሔር ወዲ ግለት እቲ መሲህ ዝጸገት እበራሕል እያ።" ወዮ፡ እታ መጻልቲ እቲላ ዓባይ እያ እዋ፡

ዚመግራረያ የልገን። ንያእቆብ ጊዜ ጸበባሉ እዩ፡ ግናኽ ካብኡ ኪድሕን እያ።" (ሉር.3017)። ሽዑ እበራሕል ነቲ ዝሰቐለተ መሲህ ብሓዊ ተፈቲና ሓሊፋ ከትቐበሉ ዚጸርያ ፈተና እያ። እቲ ዕላማ እዚ እንተ ኹይነሰ በለምንታይ ደላ እዋ፡ እታ ነቲ መሲህ ተቐቢላ እትሳብዘ ዘላ ቤተ ክርስቲያን በዚ ፈተና እዚ ከትሓልፍ ዚድልያ ምክንያት ላካሰ ላይርድላንን እያ እዋ፡ ላይከትሓልፍን እያ።

2) ስቲ ብርቱዕ ጸበባ ፈተና ነታ ንክርስቲስ ምቕባል ዝሰበደት ዓለም ልዩ (ራልይ 8110)፡-እቲ ብርቱዕ ጸበባ ዓለም ብዘይ እምላኽ እንታይ ከም እትመሰል ዚርእ ፈተና እያ። እቲ እዋን እንታይ ሓዲር ኩነት እምበር ብዘይ እምላኽ ዓለም ላዝያ ከፍለትን ጥፍለትን እያ። "ንጆል ትዕግስተይ ሰለ ዝሓሉኹዮ፡ እነ ድማ ኸብታ ነቶም ላብ ያድሪ ዚነበሩ ኸትፍትናም ናብ ኩላ ዓለም እትመጽእ በፃት ፈተና ኸሕልወካ እያ።" (ራልይ 3110)። እዋኽ ደላ፡ ላኪዚ ዓለም ብዘይ እምላኽ እትፍተነሉ እዋን፡ በለምንታይ ቤተ ክርስቲያን እታ ኩልሳዕ መንፈስ እምላኽ ምስኣ ዘሉን ዘይፍለያን ላካል ክርስቲስ በዚ ኩነት እዚ ከትሓልፍ ላድሊያ?

ሐ. ቤተ ክርስቲያን ከም ሄናክ ካብ ግድ ልይሂ ዝተወሰደ ከትወሰድ ከላ፡ እበራሕል ግና ከም ናብ ብሉኡ ከትሓልፍ ለዮራ እዚ ግናም ዝኹነ ሰላላዊ መግለጺ ላብታት ከንርእ ከሉና፡ ቤተ ክርስቲያን ከምቲ ምስ እምላኽ ዝተመላለሰ ሄናክ ሞት ከይርእየ ዝገዛዘ፡ ቤተ ክርስቲያን ከላ ምስ እምላኽ እትመላለስ ላካል ክርስቲስ ሰለ ዝኹነት ከትወሰድ እያ። ግናኽ እዚ ላጸቢቕና ከንርዳእ ይግባእ፡ ምስ እምላኽ ከንመላለስን ከንዳሉን ይግባእ። "ሄናክ ከላ ምስ እምላኽ ተመላለሰ፡ እምላኽ ወሲድዎ እዩ እዋ ሞት ላይርድላያን።" (ዘፍ.51241 እብ.1115) ንሕናውን ከምሉ ከንከውን ይግባእና እያ። "እታ ሰብን ንሱ ሰናይ ዘበለ ላፍላጠካ፡ እግዚአብሔርሲ፡ ቅንዕና ኸትገብር፡ ምሕረት ከላ ኸትፈቲ፡ ምስ እምላኽከውን ብትሕትና ኸትመላለስ እንተ ዘይኩይነሲ፡ ካብኽ ዚደልዮ እንታይ እዩ?" (ግዝ.618)።

ላይሁድ ግና ነታ ጸልማት ዝኹነት መጻልቲ ጉይታ ይደልይዋ እዮም እዋ፡ ብሉኡ ከትሓልፍ ናይ ግድን እያ። እሃ እዋን እዚላ ንላይሁድ ምስ እምላኽ እተተግርቐም እያ እዋ፡ ከደልይዋ ሓቃተም እዮም። "ላኩም ንመጻልቲ እግዚአብሔር እትደልዩ፡ ወይስኸም። መጻልቲ እግዚአብሔር እንታይ ትጠቐመኩም? ንላክ ጸልማት እያ፡ ብርሃን ላይኩነትን። ..." (ላዋጽ 5118-201 ዘክ.1219-101 1416-8)። ሰላዚ እበራሕል ሰለ እትጽበያ ብእዋን እቲ ብርቱዕ ጸበባ ከትሓልፍ እያ፡ ቤተ ክርስቲያን ግና ብሉኡ ላይከትሓልፍን እያ እዋ፡ ከም እግዚአብሔር ይመስገን።

4. ብእዋን ምግላጽ ክርስቲስ ምስ ቅዱሳኑ ዚፍጸሙ ነገራት፡- የሰሰ ብኸበሪ ምስ ቅዱሳኑ ኪግለጽ ከሉ ዚፍጸሙ ገለ ነገራት ኪህልዉ እዮም እዋ፡ ከንፈልጦም ይግባእ።

ሀ. ክርስቶስ በሽብር ከገላሌ ለደረገ ክርስቶስ አብ ሰማይ አብ ድራር መርፍን እቲ ገንበል ለናተሓገሱ ከሎ፤ እቲ ገበል፤ እቲ ጸረ ክርስቶስን እቲ ነቡዪ ሓሰት አብ ምድሪ ገዥሎ ፍጥረት ምድሪ ለንጻር አምላኽን ለሰራሌልን ከላዓልዎም እየም። እግዚአብሔር ከላ በዝን ቦቲ ደንጉዝ እናበሉ ዘበምዐም ሓሳባትን ንባይግን፤ ነቲ ጸረ ክርስቶስን ነቲ ነቡዪ ሓሰትን ሰራዊቶምን ከቐጽዐ በሽብር ከወርድ እየ። (ራእይ 19:15-21)።

ለ. ፍርዲ እቲ ጸረ ክርስቶስን እቲ ነቡዪ ሓሰትን ይፍጽም (ራእይ 19:19-21)። ክርስቶስ ብላምበላይ (ጳዕዳ) ፈረሰ እቶም ቅዱሳን ሽላ ብላምበላያት አፍራሰ ከይኖም በሽብር ምስ ተገልጹ፤ ነቲ ጸረ ክርስቶስን ነቡዪ ሓሰትን ብቻል አቶ ከሰባር፤ ነቲ ገበል ግለት ድያብሉስ ከላ ከሊሰርን፤ አብ መወጃለታ ሽላ በህይወቶም ከለው ግለት ሞት ከይርላዩ ተታሒዞም ናብቲ ቆላይ ሓዊ ሽድርበዩ እየም። እቲ ዝተረፈ ሰራዊቶም ግና፤ ቦቲ ኻብ አፍ እቲ አብ አምበላይ ፈረሰ ተወጢሑ ዘሉ ዝወጽእ ቻል አቶ ተቐቲሎም ከይርበዩ እየም። እምበኣር ከልተ ሞት ከይጠግሙ ናብቲ ቆላይ ሓዊ ከይርበዩ ከህልው እየም። "እቲ አራዊትን እቶም ነገሳታት ምድርን ሰራዊቶምን ከላ፤ ምስቲ አብ ፈረሰ እተቐመጠን ምስቶም ሰራዊቱን ከዋግሉ ተላኪሞ ርኡኹ። እቲ አራዊት ተታሒዞ፤ እቲ ነቶም ግሕተም እቲ አራዊት እተቐበሉን ንምሳሉ ዝሰገዱን ዘሰሕቶም ትእምርቲ አብ ቅድሚኡ ዝገበረ ነቡዪ ሓሰትውን ምስኡ ተታሒዞን ሽልቲአቶም በህይወቶም ከለው፤ ናብቲ ብዲን ዚነድድ ተላይ ሓዊ ደርበይዎም። እቶም ዝተረፉ ድግ ቦቲ ኻብ እቲ አብ ፈረሰ ተቐጊሞ ዘሉ ዚወጽእ ሰይፊ ተቐትሎ፤ ኩለን ለዕዋፍውን ስጋእም በሊዕን ጸገዘ።" (ራእይ 19:19-21)።

ሐ. እቶም ከይምቲ በህይወት ዝተረፉ ለይሁድ ንጉይቲ ተቐባሎም፤ ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ይሰጋገሩ (ራእይ 19:13-18)። እቶም ብእዋን እቲ ብርቱዕ ጸበባ ናብ እግዚአብሔር እተመልሱን ነቲ ገበልን (ሰይጣንን) ነቲ አራዊትን (ጸረ ክርስቶስን) እተቐመጡን እምላኽ አብ ዘይርከቡሉ ቦታ እኪሉ ከምቲ አብ ምድሪ በዳ ግና እናመገበ ካብ ጥፍላት ዝግብዩ ም ክርስቶስ ከምላሰ ከሉ ሽላ ከመይ ገይሩ ከም ዚዕቅዮም እኳ ብርግጽ እንተ ዘይፈለጥና፤ ብብርቱዕ ብሽያት ቦቲ ዝገበርዎ ከጠግሱን ከቐበልዎ እየም። "እንሆ፤ ብደቡና ይመጽእ ኣሎ-ኩላንን ለዲንትን እቶም ዝወግእዎን ከላ ከርእይዎ እየም፤ ብዘለው ዓቢታት ምድራውን ከበሽይሉ እየም። እው፤ እግን።" (ራእይ 19:17 ዘካ.12:10-14)። እነም ለይሁድ እዚአቶም ከላ ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ሓሊፍዎ አብ ለሰራሌል ምስ ጉይታ ከነቡሩ እየም።

መ. ፍርዲ ለህዛብ ግለት እተን ለባጊዕን ለግልን (ግብ.25:31-46)። ለህዛብ አብዚ ለባጊዕ ተባሊጥን ዘለዋ ለመንቲ ለህዛብ እዚአተን ቦቲ 7 9መት ብርቱዕ ጸበባ እተጠርፍ ከሽ-ና ላለውን። ሰለ እተን ካልእት ለመንቲ ቅድሚ እቲ 7 9መት ብርቱዕ ጸበባ ብእዋን ምንጣቕ ቤተ ክርስቲያን ተወሲደን እየን። እው እቲ እዋን ምንጣቕ ቤተ ክርስቲያን ነቲ ሓጥእን ጸድቕን ዝፈላሊ እኳ እንተ ሹኑ፤ እቲ ፍርዲ ለባጊዕን ለግልን ከላ ነቶም ለህዛብ

ዝፈላሊ እኳ እንተ ሹኑ፤ እቲ ፍርዲ ለባጊዕን ለግልን ከላ ነቶም ለህዛብ ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ከላትውን ከይላትውን ከፈላሊ እየ። ሰለዚ እቶም ንጉይታ ከም መድሓኒእምን ጉይታእምን እተቐበሉንን ለይሁድ ብእዋን እቲ ብርቱዕ ጸበባ ዘእንገዱን ለህዛብ ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ከላትው እየም። ሰለዚ እቶም ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ዝላትው ሰባት ኩላቶም ዝደሓኑን ንጉይታ ከም መድሓኒእም እተቐበሉን ከሹኑ ላለዎም። (ዘካ.14:16-21)። ግናኽ ሓደ ዘገርም ሃገር ሽዕ ዚፍጸም ከህሉ እየ፤ ገለ ካብቶም ሽዕ ካባታቶም ዚውሰዱ ሰባት ቦቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስውን እናነቡ። ከሰም ንእምላኽ ከይሕድዎ እየም።

ብዘሰበ እዚ ፍርዲ እዚ ዝተፈላለየ ሓሳባት ኣሎ። ምክንያቱ ገለ እቲ ፍርዲ ብዝዘበ ደረጃ ሰለ ዚፍጸም ዘይለመንቲ ለይሁድ ኩነ ለህዛብውን ናብቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ከላትው እየም ዚብሉ ላለው። እዚ ለይኩነን፤ ሊልካ ከትነጽን ላዝዩ ከበድ እየ። ግናኽ እተን ለባጊዕን ለግልን ሊልውን ዘሉ ብውልቀ ሰባት ክርእያ ላለውን ከብል ጀግረ ኣሎኹ፤ ምክንያቱ እምላኽ ንኣፍሊ ወከፍ ሰብ ብውልቁ እየ ዝፈርዶ።

ገለ ሽላ ፍርዲ ለህዛብ ዚበሃል ፍጹም የልቦን፤ እዚ ፍርዲ እዚ ምስቲ ፍርዲ ጳዕዳ ዝፋን ሓደ እየ ይብሉ። ግናኽ ፍልልዩ እስከ ብምስትውዓል ንርእዞ።

ፍርዲ ለባጊዕን ለግልን (ግብ.25:31-46)	ፍርዲ ጳዕዳ ዝፋን (ራእይ 20:11-15)
1. ትንሳኤ ምውታት ለይተጠቐሱን፤ እቶም ናይ ብሉይ ኪዳን እመንቲ ሽላ አባላቱ ለይኩኑን	1. ትንሳኤ ምውታት ይገልጽ
2. ዝተሸፍተ መጻሕፍቲ የልቦን	2. መጻሕፍቲ ተሸፍቲ
3. "ለህዛብ" ዚብል ቃል ላለዎ	3. "ምውታት" ዚብል ቃል ላለዎ
4. ለባጊዕ ተጠቐሰን ላለዎ	4. ጸድቃን ለይተጠቐሱን
5. 8 ዝተጠቐሱ ፖጅሊታት ላለው አባጊዕ፤ ለግል፤ ሊሕዋት	5. እቶም ሓጥእን ምውታት ጥራሕ እየም ተጠቐሶም ዘለው
6. ዝተጠቐሱም ዓሰቢ መንግስቲ ኣሉ	6. ዝተጠቐሰ ዓሰቢ የልቦን
7. አብዚ እዋን እዚ ክርስቶስ አብ ምድሪ ተገሊጹ ኣሉ	7. አብዚ ሰማይን ምድርን ካብ ገጹ ሃደሙ

ሰለዚ እዚ ድሕሪ እቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ዝፍጸም ፍርዲ ለይኩነን። ከምኡ እንተ ሹይኑ ግና ብእዋን እቲ ሽሕ 9መት ግዝላት ክርስቶስ ጥጂት፤ ጽምሊ፤ ዕርቃን፤ ሕግምን ግለሰባትን ከህሉ እየ ግለት እየ። እው፤ ሽዕ እቶም ቢልቲ ምእንቲ ከቐጽዐ ከሊሰሩ ምዃኖም ርፋላ እየ፤ ግናኽ እቶም አብዚ ከቐጽዐ ዘለው ሊሕዋት ተባሊሎም ላለው። (ግብ.25:31-46)።

● እዚ ሰለዚ እዚ ኩሉ እኳ እንተ ዘይኩነ ካብ ናይ ቻርለስ ራይሪ "ብይዚክ ቲቶሎጂ" መጽሓፍ ዝተወሰደ እየ።

8. ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ

"... ናይ ኣምላሽን ናይ ክርስቶስን ካህናት ኪኹኑ፤ ምስኡውን ሽሕ ዓመት ኪነገሱ እየም፤ እምበር፤ እቲ ሽሕይ ሞት ኣብዚኣቶም ሰልጣን የብሉን።" (ራእይ 20:16)።

እዚ ሕጂ እንዘራርበሉ ኣርእስቲ፤ ክርስቶስ ነቲ ኣብ ምድሪ ባዘይ ኣምላሽ ዝህሉ መንግስቲ ጸረ ክርስቶስ ብምግላጹ ምስ ሰዓር ዝፍጸም ምግላጽ መንግስቲ፤ ኣምላሽ ኣብ ምድሪ እዩ። እዚ እቲ፤ "መንግስትኻ ትምጸእ፤ ፍጅድኻ ከምቲ ኣብ ሰማይ ዝኹነ፤ ከምኡ ድማ ኣብ ምድርና ይኹን።" ኢልና እንጽልዮ ጸሎት እዩ።

"መንግስቲ ኣምላሽ"፤ ቦቲ ቐዳማይ ምጽአት ክርስቶስ ክንሰርታ ምፍታንና እቲ ጌጋ ናይቶም ቦቲ እዋን እቲ ኣብ ምድሪ ዝበሩ ኣይሁዳውያንን ደቂ መዛሙርቲ የሱስን ምድጋም እዩ ኪኸውን። እታ መንግስቲ ኣምላሽ ክርስቶስ ብኸበሪ ተገሊጹ ምስ መጻ እያ ከትፍጸም። ኣምላሽ ቦቲ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ፤ ኩሉ ኪፋናት ምስ ኣብራሃምን ዳዊትን ዝሓተዎ ኪፋን ኪፍጸም እዩ።

እምበኣር፤ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ ብመሰረት (ራእይ 20:1-10)፤ ክርስቶስ ኣብ ምድሪ መንግስቲ ኣምላሽ ከም ዚሰርት እቶም ደቂ መዛሙርቲውን ይጸበይዎ ነይሮም እዮም። "ሽቡ ተአኪቦም ከለው፤ ጉይታይ፤ በዚ ወርሓት እዚዶ ንእስራኤል መንግስቲ ኸተቐንዕ ኢኻ? ኢሎም ኣተትዎ።" (ጊ.ሃ.1:18)። ቦቲ እዋን እቲ ሰይጣን ኪእስር እዩ፤ ኣጠላትውን ብዓቢኡ ኣይክርእን እዩ፤ ግናኽ ፈጸሙ የለን ግለት ኣይኩነን።

1. ንወሓት እቲ ግዝአት ክርስቶስ፡ ኣብ (ራእይ 20:2-7) ሃዋርያ ዮሃንስ ኣብዛ ምዕራፍ እዚእ 8 ገዜ እቲ እዋን 1000 ዓመት ምጂኑ ዝጸዎ ኣሎ። እዚ ምድጋም እዚ ሽሕ እቲ ኣብብ ጃል ብጃል ክንወስዶ ከም ዘሉናን ኣገዳስነቱን የርእ ኣሎ። እቶም ነዚ ቃል ብጃል ኪትርጉም የብሉን ዚብሉ ሰባት ነቲ ምስኡ ዘሉ መልእኽ፤ መንግስተ ሰማይ፤ መዓሙቲ፤ ሰይጣን፤ ኣህዛብን ትንሳኤን ዝባሉ ቃላት ቃል ብጃል ኪትርጉም ኣለዎ እናበሉ፤ ነታ "ሽሕ ዓመት" እትባል ቃል ጥራሕ ቃል ብጃል ክትትርጉም የብላን ይባሉ። ነዚ በዚ መገዲ እዚ ክትርጉም ይፍትኑ እየም። ነታ 1000 እትባል ቃል (10X3) ግለት ፍጽምና ዘርእ እዩ። እየም ዚባልዎ። ግናኽ ነቲ ሽሕል ቃላት ናይታ ምዕራፍ ቃል ብጃል እናተርጉምና ነታ ሽሕ እትባል ቃል ጥራሕ ብተምላል ክንዛረብላ ይግባእን እዩ እዋ፤ ቃል ብጃል 1000 ዓመት እያ።

ብዙሕ ነዚ ከይንቐበል ዝደፋፍእ ኣሳባት ኣሎ። እቲ ዝሰጸሎ ሕቶታት ከላ "ክርስቶስ መንግስቲ መወፃእታ የጠን" ዚብል ሕቶ እዩ። ስለዚ ከመይ ኢልና ኢና 1000 ዓመት ጥራሕ እንገብር? "ንሱ ኣብ ቤት ያለቆብ

ንዘለለም ኪነገስ እዩ፤ መንግስቲ ሽሕ መወፃእታ የጠን።" (ሉቃስ 1:30-33፤ መዝ.89:3-4,84-87፤ ኢሳ.9:6-7፤ 60:19-20፤ 61:18፤ ሀዘ.48:17-9፤ ላፕ.7:13-14,27፤ 9:24፤ 1ጢዮ.1:17፤ ራእይ 11:15)። "ስለዚ ክርስቶስ ንሽሕ ዓመት ኪገዝእ እዩ፤ ምባልና ከም ንዘለለግዩ ግዝአት ክርስቶስ ምንኣተዶ ኣይመስልን? ይብሉ።" እዚ ግና ሰማይ ናይቲ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስን ኩሉ ንእግዚአብሔር ኣብ ምርኮሱን ዘይምርጻፍ ዘርእ እዩ። "ክርስቶስ ነቶም ጸላእቲ ዘበሉ ትሕቲ ኣለጋሩ ዝሰፊ ዚገብርም፤ ኪነገስ ይግብእ እዩ እዋ፤ ኩሉ ሽመትን ኩሉ ሰልጣንን ኣይልን ምስ ሰዓረ፤ እታ መንግስቲ እግዚአብሔር ኣብ ምስ ወፊየ፤ ሽቡ እዩ መወፃእታ ኪኸውን።" (1ቆረ.15:24-28)። ስለዚ እዚ እዋን እዚ መንግስቲ ኣምላሽ ኣብ ምድሪ ምስ ሰማይ እትዛመዱሉ እዩ።

2. መንግስቲ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ፡ ኣብዚ ኣርእስቲ እዚ እቲ መግለትን እቶም ኣብ ምድሪ ዚነበሩ ተገሊትን መን ምጂናምን ብኸመይ ከም ዝመሓደሩን ኢና ክንርእ።

ሀ. ስርዓት (ዓይነት) እቲ መንግስቲ፡ እቲ መንግስቲ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ ቦቲ መሲህ ግለት ክርስቶስ ዚምራሕ ኣምላሽዊ ምምሕዳር (ቲዮክራሲ) እዩ። ኣብዚ እዋን እዚ ክርስቶስ ብኣካል ኣብ ምድሪ ኣብ ጉዳይ ደቂ ሰብ ኣትዩ ከመሓደር እዩ። "ኩላተም ኣህዛብን ወገናትን ቋንቋታትን ኪገልግልዎ፤ ግዝአትን ክብርን መንግስትን ንእኡ ተዋህቦ፤ መንግስቲውን ከቶ ኣይክትመፍእን እያ።" (ላፕ.7:14)። "ገለ ሰባት ነዚ መንግስቲ እዚ ምስቲ ብህዝቢ ዝምርጽ መንግስቲ ኪመርሳልዎ ይፍትኑ እየም፤ ግናኽ ኣዶ ኣይኩነን። እዝሰ ብኣምላሽ እተመርጸ ንጉሰ ዚመርሖ ንጉላዊ ስርዓት እዩ፤ ከምኡውን እቲ ቐዋም መመሓደሪ ሕግን ቦቲ ህዝቢ ባዕሉ ዘይኩነሰ ብኣምላሽ እቲ ንጉሰ እዩ ዚቐውም። ኣብዚ ግና መሰል ኩሉ ሰብ ሕሉው ስለ ዝኹን ህዝባዊውን እዩ።" ፒተርስ ኣብታ "ቲዮክራቲክ ኪንግደም" እትባል መጽሓፍ። ቦቲ እዋን እቲ ኣጠላት ብቐጽበት እያ እትቐጸዕ። "ሚእቲ ዓመት ገይሩ ዚመውት ብንእስቲ ይመውት፤ ኣጠላተኛ ሽሕ ሚእቲ ዓመት ምስ ዝረ እዩ ዚርከም እዋ፤ ድሕሪኪ ኣዲር ዚዕምሩ ሕጻንን ዕድሚኡ ዘየበጸሐ ኣረጊትን ኣይኪርከብን እዩ።" (ኢሳ.65:20)።

እዚ ስርዓት እዚ ብመጀመርታ ኣብብ ኣምላሽ ኣብ ምድሪ ነበረ፤ ኣዳምን ሄዋንን ግና ባዘይ ምእዛም ኣፍሪሰዎ። ሽቡ ኣምላሽ ቦቲ ካልኣይ ኣዳም ግለት የሱስ ክርስቶስ ኣዳርዩ ኣብ መወፃእታ ኪፍጽም እዩ። ቐድሞ ኣምላሽ ንየሱስ ብመገዲ ምድሓን ነታ መንግስቲ ኪፋልዋ ሰደደ፤ ደሓር ኩሉ ምስ ኣግዝእ ግና ኩሉ ንእግዚአብሔር ኣብ ኪረከብን ንዘለለም ኣብ ዝተኖም ኪነበሩን እየም። ስለዚ እታ መንግስቲ ኣምላሽዊ ምምሕዳር እያ።

ለ. ግለሰብ እቲ መንግስቲ፡ እታ መንግስቲ ኣብ የሩሳሌም እያ ክትሰረት። "ሕጊ ካብ ጽዮን፤ ቃል እግዚአብሔር ከላ ካብ የሩሳሌም ዚወጽእ እዩ እዋ፤ ብዙሓት ህዝባታት ኪኸዱ፤ ንዑናይ ናብ ከረን እግዚአብሔር፤ ናብ ቤት ኣምላሽ ያለቆብ ንደይብ፤ ንሱ ጉደናታቲ ኺምህረና፤ ብመገድታቲውን

ከንመላሰስ ሊኖር ደግሞ ከብሉ እየምገጥ" (ሊ.ሳ.213)። እታ ቸተማ ቸትምዕብል፣
"ኩላ እታ ሃገር ካብ ጊባዕ ክሰጥ ሪፖርት ደቡብ የሩሳሊም ናብ ጉልጉል
ከትልወጥ እያ። የሩሳሊም ከአ ልዕል ከትብል፣ ካብ ደገ ብንያም ክሰጥ እቲ
ቦታ ቐዳመይቲ ደገ፣ ክሰጥ ደገ ቸርናዕ፣ ካብ ግምቢ ሃናንኤል ደግ ክሰጥ
መጽመቶ ገንብ ኣብ ቦታኣ ከትክብር እያ።" (ዘክ.14:10)። ቦታ ዓቢ ቸብሪ
ከትከውን፣ "እግዚአብሔር ጉይታ ሰራዊት ከአ ኣብ ከረን ጽዮንን ኣብ
የሩሳሊምን ኪነህ፣ ኣብ ቅድሚ ሃብይቲ ደግ ኪኸብር እዩ እዋ፣ ሽዑ
ወርሒ ከትሓፍር፣ ጸሓይ ከአ ከትሓንሽ እያ።" (ሊ.ሳ.24:23)። ቦታ ቤተ
መቐደስ ከትከውንን፣ "ንጽዮን፣ ነታ ቸተማ በዓላትና፣ ተመልከታ፣ ኣፃንትሻ
ንየሩሳሊም፣ ነታ ሀደጃቲ ግሕደር፣ ዘይትዘናበል ደንኪን፣ መታኸል ንሓዋሩ
ዘይምንቁሰ፣ ኣግማዳ ሽኣ ከቶ ዘይብተኹ፣ ኪርእያ እየን።" (ሊ.ሳ.33:20)።
ሓገብ ዓለም ኪገብራን እዩ። "ከረን ጽዮን ኣብ ወገን ሰሜን፣ ከተማ እቲ
ዓብደ ገንብ፣ ሓገብ ኩላ ምድሪ፣ ብወብታ ልዕል ትብል።" (መዝ.48:12)።

በለዚ የሩሳሊም እታ ቦታ ዕግርግር ካብ ቀደምን ሎምን በቲ እዋን
ብርቱዕ ጸባባን ፍርሒ ኣርሒቓ ብድሕነታን ሰላማን እተተለግምን ከትከውን
እያ። "ቦታ መዓልቲ እቲኣ ኣብ ሃገር ይሁዳ እዚ መዝመር እዚ ቪዝመር
እዩ፣ "ጽንዕቲ ቸተማ ኣላትና፣ ቀጽርን ዕርድን ገይሩ ምድሓን ኪንብረላ
እዩ። እቲ ሓቂ ዚሕሉ ጸድቐ ህዝቢ ቪላቲስ፣ ደጊታት ክፈቱ። ነቲ ጽንዕ
ዝሃቐናኡ፣ ኣባሻ ሰለ እተማሕጸን፣ ብሰላም፣ እወ ብሰላም ትሕልም።
እግዚአብሔር ኣምላኽ ናይ ዘለኣለም ከውሒ እዩ እዋ፣ ንዘለኣለም
ብእግዚአብሔር ተማሕጸን።" (ሊ.ሳ.26:1-4)።

1) የሩሳሊም ግእከል እቲ ግዛት ሸሕ ዓመት ግዛት
ክርስቶስ ከትከውን እያ።- እምበኣር የሩሳሊም ግእከል እቲ ዘበን ሸሕ
ዓመት ግዛት ክርስቶስ ከትከውን እያ። (ሊ.ሳ.212-4፣ ኢ.ር.31:6፣
ጊ.ክ.4:1፣ ዘክ.2:10-11)። ምክንያቱ፤

ሀ) እቲ ንጉሥ የሱስ ክርስቶስ ዋና ከተማሉ በለ ሃገብራሪ
የሩሳሊም በቲ ሸሕ ዓመት ግዛት ክርስቶስ ዋና ከተማ ዓለም እታ ግዛት
ክርስቶስ ከትከውን እያ። ለ) እታ ቸተማ ንጉሥ ጻዊት ሃክብረት ከተማ
ከተገ እቲ መሲህ እቲ ዓቢ ወዳ ከትከውን እያ።-ከተማ የሩሳሊም ብንጉሥ
ጻዊት እተሃንጸት ዓባይ ከተማ ክበረት፣ ደሓር ከአ ከተማ እቲ ዓቢ ወዳ እቲ
መሲህ የሱስ ክርስቶስ ከትከውን እያ። "ሽዑ የሩሳሊም ዝፋን እግዚአብሔር
ከትበሃል እያ፣ ኩላቶም ኣህዛብ ከአ ብሰም እግዚአብሔር ናብ የሩሳሊም
ኪእከቡ፣ ድሕርዚ ከም ህልኺ ከፍላት ልቦም ኣይኪመላሉን እየም።"
(ኢ.ር.3:17፣ 31:6,23፣ ህዝ.43:5-6፣ ዮሐ.3:17፣ ጊ.ክ.4:7፣ ዘክ.8:2-3)።

ሐ) እታ ቸተማ ንኣምላኽ እቲ ክብር ከብርቲ ቸተማ
ክትከውን እያ።- እታ ቸተማ የሩሳሊም ከብሪ ኣምላኽ ኪግለጸላ ዓባይ
ከተማ ከትከውን እያ። "ጽድቃ ሽም ድመቐ ብርሃን፣ ምድሓና ሽኣከም
ሃልሃልታ ፋና ግሕ ክሰጥ ኪብል፣ በለ ጽዮን ሰቐ ኣይከብልን፣በለ የሩሳሊም
ደግ ኣይከበርፍን እዩ። ኣህዛብ ንጽድቅኪ፣ ኩሉም ነስታት ከአ ንኸብርኺ

ኪርእዩ እየም፣ በቲ ኣፍ እግዚአብሔር ዘውጽኦ ሓደሽ ስም ከትሰመዱ
ኢኺ። ኣብ ኢድ እግዚአብሔር ከቡር ኣኸለል፣ኣብ ኢድ ኣምላኺ ደግ
ዘውዲ ገንብ ከትኩኒ ኢኺ።" (ሊ.ሳ.62:1-3፣ 60:14-21፣ 61:3፣
66:10-14፣ ኢ.ር.30:18፣ 33:16፣ ዮሐ.8:17፣ ዘክ.2:1-13)።

መ) ንጉይታ በለ ክኸበረት ከትከብር እያ።- የሩሳሊም ነቲ
ጉይታ ኸብሪ በለ ክኸበረት ከትከብር እያ። ከምኡውን ብሰራዊት ኣምላኽ
በለ እትሕሉ ኣይከትፈርህን እያ። "ግልሉኻት ህዝብኻ እንታይ ኣሎም
ኪመልሱሉም እየም? እግዚአብሔር ንጽዮን ከም ዝበረታ፣ እቶም ሽጉራት
ህዝቡ ሽኣ ኣብኣ ጸግዲ ሽም ኪረኽቡ።" (ሊ.ሳ.14:32፣ 25:4፣
26:1-4፣ 33:20-24)።

ረ) እታ ቸተማ ክትሰፍሕ እያ።- እታ ቸተማ የሩሳሊም ካብዚ
ዘላቶ ኣዘያ ክትሰፍሕ እያ። "እንሆ፣ እተን እሃ ቸተማ እዚኣ ኸብ ግምቢ
ሃናንኤል ክሰጥ ደገ መኣዝን ንእግዚአብሔር እትህጸለን መዓልታት ኪመጽ
እየን፣ ይብል እግዚአብሔር። እቲ ገመድ መዓቲ ሽኣ ክሰጥ ኩድኹዶ
ጋራብ ትኽ ኢሉ ቪዝርጋሕ እዩ፣ ናብ ጎላት ኣቢሉውን ኪምለስ እዩ።
ኩሉ እቲ ግርህ ለሰ ራሳታትን ሓሙሽሽትን ኩሉ እቲ ግርህ ሽሰር
ቄድርን፣ ብሸንኽ ምብራቕ ደግ ክሰጥ እቲ መኣዝን ደገ ኣፍራብንን
እግዚአብሔር እተቐደሰ ኪኸውን እዩ። ንሓዋሩ ከቶ ኣይኪበርስን
ኣይኪፈርስንውን እዩ።" (ኢ.ር.31:38-40፣ ህዝ.48:31-35፣ ዘክ.14:10)።

ሰ) ግእከል ኣምላኽ እቲ ዘበን ሸሕ ዓመት ግዛት
ክርስቶስ ከትከውን እያ።- እታ ቸተማ ግእከል ኣምላኽ (ሰግዶት) እቲ
እዋን ሸሕ ዓመት ግዛት ክርስቶስ ከትከውን እያ። "እንሆ፣ ካብ ሃገር
ምብራቕን ካብ ሃገር ምዕራብን ንህዝቦይ ከድሕናም እየ።ከምጽእም እየ
እዋ፣ ኣብ ግእከል የሩሳሊም ኪነብሩ እየም፣ እነ ሽኣ ብሓቕን ብጽድቕን
ኣምላኽም ኪኸውን እየ፣ ይብል እግዚአብሔር ጉይታ ሰራዊት።"
(ዘክ.8:18,20-23፣ ኢ.ር.30:16-21፣ 31:6,23፣ ዮሐ.3:17)።

ሸ) የሩሳሊም ንዘለኣለም ከትጸንዕ እያ።- እታ መንግስቲ
ንዘለኣለም ከም እትጸንዕ የሩሳሊም እታ ዋና ቸተማኡውን ምስኡ ከትጸንዕ
እያ። "ኣብ ከንዲ እቲ ሓደ እኪ ዘዋልግስኪ ሕድግትን ጽልእትን ዝከበርኪ፣
እነ ዘለኣለማዊ መሓበንን ንውሉድ ወለዶ ሽኣ ደስታን ክገብረኪ እየ።"
(ሊ.ሳ.60:15፣ 33:20-21፣ ዮሐ.3:19-22፣ ዘክ.8:4)።

2) ጸላስጤ (ምድሪ ሽንኣን) ግእከል ሸሕ ዓመት ግዛት
ክርስቶስ ከትከውን እያ። ብእዋን እቲ ሸሕ ዓመት ግዛት ክርስቶስ
ጸላስጤ ከአ ቦታ በረኽትን ህሳውነት ኣምላኽን ከትከውን እያ።

ሀ) ክርስቲ እስራኤላውያን ነቲ ከንን እስራኤል ከፍጽም እያ።-
እስራኤል እቲ ኣምላኽ ዝሓተወላ ኪጻን ከትርስተ እያ። እታ ምድርም እያ
ክርስቲዊ ኣምበር ካልእ ምድሪ ኣይኩነትን። "ግናኽ ኣቲም ኣኸራን
እስራኤል፣ እኒኹ ናባኻትኩም ከመጽእ፣ ናባኻትኩምውን ከብል እዩ።
ንሰኻትኩም ከአ ከትሕረቡን ከትዝርኩን ኢኹም እዋ፣ ምኡላም በለ
ዝቐረበ፣ ንህዝቦይ እስራኤል ዉናፍርኩም ኪቑብዱብ፣ ፍሬኹም ከአ ኪፈሪ

እየም። "እንሆነ ገንብ ብድሩኔ ከኃሳብ እዩ፤ መቆጣጠር ሽላ ብቸንዎና ሺገዝሉ እየም።" (ኢ.ሳ.32:11 ሊ.ር.30:21 ሀዘ.45:18-21 ማቴ.19:28)።

4) ናጸሸቱ ለመሐደርቱን ከሀልው ይረዳል እቲ ምምሕዳር ከምዚ ሕጂ እንርእዮ ዘሉና እየባላቲ ፍልልዩ እቲ ግዝላት ብድሩኔ ምዃኑ እዩ። ጉይታ ዛሬ በምሳ ገይሩ ከረድሐኛ ፈቲኑ ለሎ። እቲ ላብ ከተማታት ምዃም ዚበል፤ ንሓሰፍቱ እናተላወጠ ዝፍጽም ምምሕዳር ከህሉ ምዃኑ እዩ ከረድሐኛ። (ሉቃስ 19:21-27)። እቲ በልጣን ዓቢይ ናይ ተላማንታም ኪኸውን እዩ። "እግዚአብሔር ጉይታ ሰራዊት ከምዚ ይበል ለሎ፤ በመገደይ እንተ ተመላለሰካ፤ ነቲ ዝላዘዘኩኻ እንተ ሓሎኻኪ፤ ንቤተይ ከትፈርዳ፤ ንሓጻይይ ከላ ከትሕልዋ ኢኻ፤ ምስ እህም ላብዚ ጂይምም ዘለው ቦታ ኸወሰኽ እየህ" (ዘካ.3:17 ሊ.ሳ.40:10)።

5) መራሕትን ላማኸርትን ከሀልው ይረዳል ላብቲ ምምሕዳር እቲ መራሕትን ላማኸርትን ከህልው እየም። ምዃንያቱ እቲ ምምሕዳር ለምላሽዊ ምምሕዳር እኳ እንተ ኹነ በሰባት ሰለ ዚፍጽም እዚ ሓድሳይ ኪኸውን እዩ። "ንፈራዶኺ ከምቶም ቀደም ዝነበሩ፤ ንመኸርትኺ ደማ ከምቶም ብመጀመርታ ዝነበሩ ኸመልሶም እየህ ደሓር ከተማ ጽድቂ፤ እምንቲ ኸተማ ኸትሰመዱ ኢኺህ" (ኢ.ሳ.1:26 ሙዝ.72:1-4 ማቴ.3:17)።

6) ባህርያት እቲ መግለጺ ብዛዕባ ባህርያት እቲ መግለጺ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ብዘሕ ዝተባህለ እኳ እንተ ሃለው ገለ ከገርሒ ኢና።

1) እዚ ዓለም ሰላዊ ግዝላት ይደረግ እቲ መንግስቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ፤ ክርስቶስ ገንብ ነገዚታቲ፤ ካልላት ነገዚታትን መስፍንትን ታሕተዎት ለመሓደርትን ጻፍታትን ዘለውም ምምሕዳር እዩ ኪኸውን። እዚ ሽሕ ላብ ኩላ ዓለም እዩ ኪኸውን። በቲ ገንብ ጉይታና የሰብ ክርስቶስ ዘይትመሓደር ሃገር ከላ ላብ ምድሪ ላይከትህሉን እዩ። "ኩላቶም ለህዝብን ወገናትን ቋንቋታትን ኪገልግልዎስ፤ ግዝላትን ክብርን መንግስትን ንእኩ ተቀላብዎ። ግዝላቱ ዘይሓልፍ ዘለላለግዊ ግዝላት እዩ። መንግስቲውን ከቶ ላይከትመፍእን እየህ" (ዳን.7:14,27 2:35 ሚካ.4:1-2 ማቴ.9:10)።

2) እዚ ዘይልዎጥ ጽድቅን ፍትሕን ዘለዎ ግዝላት ይደረግ እዚ መንግስቲ እዚ እታ ላብዓለም ጠፈላ ዘላ ፍትሒ ኬንግስ እዩ፤ ምዃንያቱ ክርስቶስ እቲ ለምላሽ ፍትሒ ግዚሉ ሰለ ዝኹነ። "...ደሓር ከተማ ጽድቂ፤ እምንቲ ኸተማ ኸትሰመዱ ኢኺህ" (ኢ.ሳ.1:26 11:3-5)። "ዘፋን ብምሕረት ኪተክል፤ ላብሐውን ዚፈርድን ቅንዕና ዚደልን ጽድቂ ንምግብር ዚፈጥንን ብሓቂ ላብ ደንኳን ጻዊት ኪቐመጥ እየህ" (ኢ.ሳ.16:15 25:12-5 ማቴ.21:44 ሚካ.5:5-6,10-15 ማቴ.9:13-17 ማቴ.5:16 25:37)።

3) እዚ ብምልላት መንፈስ ቅዱስ ዚፍጽም ምምሕዳር ይደረግ ላብዚ እዋን እዚ ሰባት ብህዳውነት ለምላሽ ምልላት ሰለ ዝኹነ ብምልላት መንፈስ ቅዱስ ኪመላለሱ እየም። እወ ህዳውነት ለምላሽ ላብ ዘለዎ ምልላት መንፈስ ቅዱስ ላለዎ። "ላብ ልዕሊኡ ደማ መንፈስ እግዚአብሔር፤ መንፈስ ጥበብን ላለዎርን፤ መንፈስ ምኽርን ሓይልን፤ መንፈስ ፍልጠት

እግዚአብሔርን ፍርሃቱን ከዕርፍ እዩ። ታሕንብ ላብ ፍርሃት እግዚአብሔር እዩ፤ ዓይኑ ኸም እትርእዮ ላይኪፈርድን፤ እህኑ ኸም እትሰምዎ ሽሕ ላይኪብይንን እዩ።" (ኢ.ሳ.11:2-3)።

4) እዚ ሓደጎት ዘለዎ መንግስቲ ይደረግ እዚ መንግስቲ እዚ እስራኤልን ይሁንን እተን ካልላት ሃገራትን ሓጻር ሓድሕዶን ዘይትንበሉ መንግስቲ እዩ። ዓለምና በቲ ሰነ መነት ናይዚ መንግስቲ እዚ እናተመልላት እያ እትኸይድ ዘላ። "መጻልቲ ይዘርሓል ዓቢይ እያ እየገደቂ ይሁንን ደቂ እስራኤልን ሓቢርም ከለኩ፤ ንርእሶም ሓይ ሓለፉ ኪገቡሩ፤ ካብታ ሃገርውን ኪወዱ እየም።" (ሆሴእ 1:11 ሀዘ.37:18-28)።

5) እዚ ምስ ሓጢላት ዘይጽገበር ግዝላት ይደረግ ላብዚ እዋን እዚ ብዝኹነ ይኹን መገዲ ዝገበር ምልዕዓል ብሞት ኪቐጽዕ እዩ። ዓለም ኩላ ብፍልጠት እግዚአብሔር ከትመልእን ብመንፈስ ቅዱስ ዝተመልላትን እያ ኸትከውን፤ ምዃንያቱ ሽዑ ሰይጣን ኪለሰር እዩ። ሰላዊ ምድሪ ኩላ ብህዳውነት እግዚአብሔር ሰለ ትመልእ ኩሉ ሓጻር ሓጢላት ኪለዓልን ሰባት ሓጢላት ኪገቡሩ ላይከህንደቁን እየም። "በተን መጻልታት እቲላተን ከም ብሓድሽ፤ እቶም ለቦታት መጺ ጽ ዘቢብ በላዑ እዋ፤ ዘኸንን እቶም ውሉድ ከኸው፤ ላይኪብሉን እየም። ነፍሲ ወኸፍሲ ብላዝላ ደላ ይመውት፤ እቲ መጺጽ ዘቢብ ዝበልዕ ሽሕ ላብኡ ይኹኹም።" (ኢ.ር.31:29-30 ማቴ.14: 16-21)። "ሰላዊ እቲ ዉክን ደጊም ላይኪህሉን፤ እቲ መላገጺ ሽሕ ጠፈሉ እዩ፤ እቶም እከይ ኪገቡሩ ኪብሉ ኹላቶም፤ እቶም ንሰብ ብሰሪ ሓንቲ ፆል ከም በዓሊ ዚፈርድዎ፤ ነቲ ላብ ደገ ዚገዛዩ ከላ መፈንጠራ ኪገትሩሉ፤ ነቲ ጽድቕ ደማ ብኸንቲ ዚርሕቐኦ ሽጸንቲ እየም።" (ኢ.ሳ. 29:20-21 11:47 65:20)።

6) እዚ ግዝላት እዚ ሰላም ዘለዎ ግዝላት ይደረግ ኩሉላዕ ፍትሒ ላብ ዘለዎ ሰላም ላሎ። እተን ካብ ቀደም እትሓጸን ተጸረርቲ ዝነበሩ ሃገራትውን ሽዑ ብሰላም ኪነበራ እየን። "በታ መጻልቲ እቲላ ጸርገያ ኻብ ግብጺ ናብ ላሳር ከትከውን እያ፤ ላሳርውያን ናብ ግብጺ፤ ግብጺውያን ከላ ናብ ላሳር ኪመጹ እየም። ግብጺውያን ደማ ምስ ላሳርውያን ከምልኹ እየም። በታ መጻልቲ እቲላ እስራኤል ንግዢን ንላሳርን ባልሳም፤ ላብ ግለክል ምድሪ ደማ በረኽት ኪኸውን እዩ። እግዚአብሔር ጉይታ ሰራዊት ከላ፤ "ግብጺ ሀዘበይን ላሳር ግብራ ላይይን እስራኤል ርስተይን ብሩኻት ኩኑ። ላሉ ኪባርኹም እዩ።" (ኢ.ሳ.19:23-25)። ሽዑ ኩላ ምድሪ ሰላም ከትከውን እያ እዋ፤ ባጀት ናይ ምክልኻል ከዕጸ እዩ። (ኢ.ሳ.2:4 ማቴ.8:4-5)። ሕጂ ላብ ዓለምና እቲ ዝሰዓለ ባጀት ናይ ምክልኻል ባጀት እዩ።

7) እዚ ግዝላት እዚ ልምዳት ዝነበሩ ግዝላት ይደረግ በዚ እዋን ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ምድሪ ብኹላ ልምዕቲ ኸትከውን እያ። እቲ ዘይጠቐም ዚመሰል ምድሪ በዓውን ኪጠቐም እዩ። "እነ ሽሕ ንህዝበይ እስራኤል ካብ ምርኮ ኸምልሶ እዩ፤ ንላቶም ደማ ነተን ዝገደማ ኸተማታት ኪሃንጽዎንን ኪነበርዎንን እየም። ላታኸልቲ ወይኒ ኪተኸሉ፤ ወይኒ ሽሕ

ጊሰትዩ፣ አታኸልቲ ጊገብሩ፣ ፍሬሎውን ከበልዑ እየም። እነ አብ ምድርም ከተኸሉም እየ፣ ድሕርዚ ሽእ ካብታ ዝሃብኩም ምድርም ከቶ እይኪምንቲሉን እየም፣ ይብል እግዚአብሔር ኣምላኸኹ። (አዋጽ 9፡14-15፣ ኢሳ.85፡1-7)። እዚ ጥራሕ ዘይኩነሉን አብ እዋን ልምዓት ኩሉ ማሕበራዊ ሽግራትን ዘይፍትሓዊ ሃገራትን ከውገድ እዩ። "ኑቲ ዚጠርዕ ድኻን ነቲ ረዓሊ ዜብሉ መሳኪንን ኪናግሩ እዩ። ንመሳኪንን ንድኻታትን ኪድንገጽሉም፣ ንፍሲ ድኻታት ከላ ኪድሕን እዩ።" (መዝ.72፡12-13)። ምንም እኳ ሚእቲ ብሚእቲ እንተ ዘይኩነ ሞት ስለ ዝተሓረ እቲ ንላዓም ዝተዋህበ መርገም ኪለዓልን አብ መወዓለታ እቲ እዋን ከላ ሞትን ሲኣልን ናብቲ ቀላይ ሓዊ ኪድርበዩ እየም። (ራእይ 20፡14)።

8) እዚ ግዝሒት እዚ ልምልኽ ዚጻዕሉ ልዋን እዩ። ቦቲ እዋን እቲ ኩሉ ሰብ ንእግዚአብሔር ኪፈልጦ እዩ። (ኢሳ.2፡2-3)። አብታ ሽዑ እትሰረት ቤተ መቐደስ ልምልኽ ኪከድ እዩ፣ ኩሉ ኣድላዩ መስዋእትታትውን ኪገበር እዩ። እቲ መስዋእትታት መዘከርታ ሞት ክርስቶስ ንኪኸውን እምበር፣ብሌሉ ገለ ምድሓን ስለ ዚርከብ ኣይኩነን። (ሀዘ.40-48)። ስለዚ ቦቲ እዋን እቲ ልምልኽ ኪጻዕሉ እዩ፣ምዝንገሩ እቲ ንጉስ ክብሪ አብ ማእከልና ስለ ዘሉ።

9) እዚ ግዝሒት እዚ ዘለዕለግዊ ግዝሒት እዩ። እቲ እዋን መጀመርታ ናይቲ ዘልእለግዊ ግዝሒት ልምልኽ እዩ። መንግስቲ ክርስቶስ ግዝሒት እዩ። "... መንግስቲ ናይ ዘልእለም መንግስቲ እያ፣ ብዘለው ግዝሒታት ድማ ኪገልግልዎን ክእዘዝዎን እየም።" (ዳን.7፡14,27)።

እምበኣር ምስ ክርስቶስ ኩንና ንምድሪ እንገዝእሉ መንግስቲ ስለ ዘሉና ኣዚና ክንሕጉሰ ይግባእ። እግዚአብሔር ከላ ብሓጉሰና ኪሕጉሰ እዩ።

10) ቦቲ ልዋን ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ዚነብሩ ሰባት ከመይ ዘበሉ ልዋን? እቲም ቦቲ እዋን ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ አብ ምድሪ ብሰጋዊ ህይወት ዝብሩ ሰባት፣ ኩላቶም እቲም ቦቲ ክርስቶስ ብኸብሪ ሺግለጽ ኩሉ አብ ምድሪ ድሑናት ዝጸንሑ ኣይሁድን ካብ ኣህዛብን እየም። እዚላቶም ጥራሕ ከላ እየም አብ ምድሪ ናይ ምውላድን ምፍራይን ዕድል ዚህልዎም። ንላቶም ኣመንቲ ስለ ዝኹኑ ንጉይታ ኪእዘዝዎ እየም፣ እቲም ውሉዶም ግና፣ ንእምላኽ ከይእዘዘውን ይኸላሉ እየም።

ግናኽ እዚላቶም ጥራሕ ኣይኩኑን አብ ምድሪ ዚነብሩሉቶም እተነጥቁ ኩላቶም ናይ ብሉይ ኪዳን ሓፂሽ ኪዳንን ኣመንቲውን ብናይ ትንሳኤ ኣካል ምስ ንይታ ኪነግሱ እየም። እዚላቶም ጥራሕ እንተ ኹይኖም አብ ምድሪ ዚነብሩ፣ ምውላድን ሞትን የልቦን ማለት እዩ። ግናኽ ከምኡ ኣይኩነን፣ ምውላድን ሞትን ኪህሉ እዩ። "ሚእቲ ዓመት ገደሩ ዚመውት ብንእሰኑቱ ይመውት፣ ሓጢአተኛ ሽእ ሚእቲ ዓመት ምስ ገበረ እዩ ዚርገም እዋ፣ ድሕርዚ ሓጺር ዝዕምሩ ሕጻንን ዕድሚኡ ዘየበጽሐ ኣረጊትን ኣይከርከብን እዩ" (ኢሳ.65፡20፣ ዳን.7፡18,22,27፣ ዘኢ.8፡15፣ ራእይ 20፡12)።

ስለዚ እቲም ዝጠከሩን ንምድሪ ዚመልእዎን፣ እቲም ቦተን 7 ዓመት ብርቱዕ ጸበግ ኣሚኖም ከይሞቱ ዝጸንሑ ኣይሁድን ኣህዛብን ናብቲ ሽሕ

ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ኪላትውን ኣብሉ ኪነብሩን እየም። (ማቴ.18፡49-50፣ 25፡31-46)። ብድሕሪሉ እቲም ዝወልድም ብምርጫም ኪመላለሱን እየም። እቲም ወለዶም ኣመንቲ እኳ እንተ ኹኑ ባዕላቶም ንክርስቶስ ከም መድሓኒኦምን ንይታኦምን ኪቐበልዎ ኣለዎም። እቲ ምርጫ ናቶም እዩ።

1) ተነጠቓም ልተወሰዱ ልመንቲ ብሉይን ሓድሽን ኪጻኑ። እዚላቶም ቅድሚ እቲ ብርቱዕ ጸበግ ተነጠቓም 7 ዓመት ክሓዕ ድራር መርዓ እቲ ገንሸልን ምግላጽ ክርስቶስ ብኸብርን ኣብ ሰማይ ጸኒሑም፣ ምስ ክርስቶስ ብኸብሪ ኪግለጹን ምስሉ ብኸብሪ ኪገዝሉን እየም።እቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ንኣይሁድ እንተመሰለ እኳ ቤተ ክርስትያንውን ኣብሉ ዓቢ ግደ ኣለዎም "ዝፋናት ድማ ርኢኹ፣ ኣባታቶም ከላ ተቐመጡ፣ ፍርዲውን ተዋህበዎም። ነፍሳት እቲም ምእንቲ ምስክር የሱስን ምእንቲ ቃል ኣምላኽን እተሰየሙ፣ ነቲ ኣራዊትን ንምስሉን ከላ ዘይሰገዱ፣ ...እዚላቶም ህያዎን ኩኑ እዋ ምስ ክርስቶስ ሽሕ ዓመት ነገሱ። ...አብቲ ቐዳማይ ትንሳኤ ዕድል ዘለዎ ብጽላን ቅዱስን እዩ።ናይ ኣምላኽን ናይ ክርስቶስን ካህናት ኪኹኑ፣ ምስሉውን ሽሕ ዓመት ኪነግሱ እየም እምበር፣ እቲ ሽልኣይ ሞት ኣብዚላቶም ሰልጣን የብሉን።" (ራእይ 20፡4-8)።

2) ሃገር እስራኤል፣ እስራኤል ከም ሃገር ክትሕደስን፣ ብንስሐ ነቲ ተደም ዝጸገቶ መሲሃ ክርስቶስ ክትቐበልን እያ። እስራኤል ከም ሃገር ብሓፂሽ ልቢ፣ ሓጢአቶም ተሓፂጉሎም፣ መንፈስ ቅዱስ መለእዎም ዝብሩ ህዝቢ ሽዑ እየም ኪኹኑ። "...ድሕሪ እዘን መዓልታት እዚላተን ምስ ቤት እስራኤል ዝሓትዎ ኪዳንሲ እዚ ደላ እዩ፣ ሕገይ ኣብ ውሽጡም ክንብር ኣብ ልቦም ከላ ዝጽሕፎ፣ እነ ኣምላኽም ክኸውን እየ፣ ንላቶም ድማ ህዝበይ ኪኹኑ እየም፣ ይብል እግዚአብሔር። እነ ኣብላም ይቐረ ኹበለሉም፣ ሓጢአቶም ድማ ድሕርዚ ኣይከዝከርን እየ እዋ፣ ካብ ንእሽቶኦም ክሓዕ ዓቢኦም ኩላቶም ኪፈልጡኒ እየም።ስለዚ ነፍሲወከፍ ንባጸዩ ነፍሲ ወከፍውን ንሓወ፣ ንእግዚአብሔር ፍለጠ፣ ኢሉም ድሕርዚ ንኣድሕዶም ኣይከመሃሩን እየም፣ ይብል እግዚአብሔር።" (ኢር.31፡31-34፣ 32፡53-59፣ ሀዘ.11፡18-20፣ 37፡26፣ ሮሜ 11፡26-29)። ስለዚ ኩሉ እዚ ትንቢት እዚ ቦቲ እዋን ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ኪፍጸም እዩ።

ሀ) ሃገር እስራኤል ልግኖም ምድርም ኪወርሱ እየም። እስራኤል ኩላትና ከም እንፈልጦ ብዘይ ምእማኖም ተበታተኖም እየም ዘለው። ቦቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ከላ ኩላቶም ካብ ኩላ ምድሪ ተላኻሺቦም ኣብ ምድርም ክርስቶስ እየም። "ቦታ መዓልቲ እቲላ ኪኸውን እዩ፣ ካብቲ ርባ ጀሚሩ ክሓዕ እቲ ናይ ግብጺ ወሓዚ፣ እግዚአብሔር ፍሪ ሺእቲ እዩ። እቲም ደቂ እስራኤል ከላ፣ ቦብሓይ ተላሪኹም ክትለከቡ ኢኹም።" (ኢሳ.27፡12፣ 48፡5-7፣ ኢር.12፡15፣ 24፡6፣ ሆሲእ 12፡9፣ ዮሴል 3፡1፣ አዋጽ 9፡14፣ ሚኪ.4፡6፣ ጸፎ.3፡20፣ ዘኢ.10፡10፣ ማቴ.24፡30-31)። ስለዚ እዚ ጽሑፋዊ ተሰፋ እዚ ቦቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት

ክርስቶስ፤ እስራኤል አብ ሓገሪ ሃገር ኩይኖም ብምልካት ኪፍኦም እዩ። እምላኽ ሃገረ እስራኤል ዝተሰመሰ ህይወት ክትረከብን ንክርስቶስ እቲ መሲሃ ክትትበሉን ኪባልዮ እዩ። እወ፤ እስራኤል ብላዮን ካልላይ ምጽላት ክርስቶስ ክትልወጥ ምጊና ሃገርያ እውብብ ብተመስጦ ዝጸዮ ሌቡ። "ከምቲ ጽሑፍ ተበጃጂ ንብ ጸጉን ኪመጽእ እዩ፤ ካብ ያለቀብ ከላ ረሲላነት ቪርሕቶ እዩ፤ ሓጢአተም ምስ ሓርሓቲኡ ኪገደ ምሳታተም እዚ ኪኸውን እዩ፤ ዚብሉ፤ ብዘሉ እስራኤል ኪኖሕን እዩ።" (ሮጌ 11:26-27)። እቶም ነባሮች ብሉይ ኪናገውን ከምኡ እየም ኢሎም። (ኢሊ.4:13-41 ኢር.23:16፤ 31:33-34፤ ህዝ.36:25-26፤ ዮሐ.2:32፤ ጊ.7:18-19፤ ዘክ.13:1,9)።

ሐ) ሃገረ እስራኤል ልዕሊ ሃገራት ለዘዘብ ክትከውን እያረ
እስራኤል እታ ጉጉይታና የሱስ ክርስቶስ አብ ቀጥታይ ምጽላቱ ምስ ለዘዘብ ክተፋልጥ ዝገባ ዝዘረት ሃገር፤ ስለ ዘይዝረቱ ሕጂ ብላዮን ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ክትትበሉን ምስ ኩላተም ለዘዘብ እቲ እየን እቲ ክተፋልጥን እያ። "እግዚአብሔር ንያለቀብ ኪምሕር እዩ እየብዘም ብሓዲሽ ንእስራኤል ኪሓርጽ፤ አብ ሃገርያ ድግ ኪቅጥም እዩ።...ኣተም ግረኹተም ኪግርኹትተም ዝሓተም ድግ ኪገዛሉ እየም።" (ኢሊ.14:1-2፤ 60:14-17)።

ሐ) እስራኤል ምስክር ልምላኽ ቦቲ ሽሕ 900ት ግዛላት
ክርስቶስ ክትከውን እያረ ጉጉይታ ስለ ዝተቐበለቲ፤ ነቲ ቐደም ዘጥፍላት እየን ብምሕን አብ ኩላ ምድሪ ምስክሩ ክትከውን እያ። "እይትፍርሁን ለይትፋንብዩን፤ ቀደምዶ እየብንፊካን ለይንገርኩኻን፤ ንሰኽትኩም ምህከሪዬ ኢኹም፤ ብጃካይዶ እምላኽ ሌቡ እዩ፤ ካልእ ከውሒ የልብን፤ ገለ እኳ ለይረልጥን።" (ኢሊ.44:18,21፤ ኢር.16:19-21፤ ጊ.5:17፤ ዘክ.4:1-7,11-14)። እዚ እስራኤል ብሓቲ ከም ዝተነሱሉት ምስክር ስለ ዝኹን ንእስራኤል ዓቢ ዕጥ እዩ።

መ) እስራኤል ንልምላኽ ክተኸበር እያረ ዝኹን ይኹን ሰብ ንእምላኽ ኪኸበር እንተ ኹይኑ ንሱ ቅድም ኪገርም ኣለዎ። ስለዚ እስራኤል ከላ ንእምላኽ ክተኸበር እንተ ኹይና ንሱ ቅድም ብኸበሪ እምላኽ ብገርግ ተመለሰ ንእምላኽ ክተኸበር ኣለዎ። "እብ ሊድ እግዚአብሔር ክቡር ኣኸሊል፤ አብ ሊድ እምላኽኪ ድግ ዘውዲ ንኩስ ክትኩዲ ኢኺ።" (ኢሊ. 62:18፤ ኢር.32:41፤ ሆሲእ 14:5-8፤ ጸር.3:16-17፤ ዘክ.9:16-17)።

ይ) ሃገራት ለዘዘብ እቲ ኩላ ምድሪ ብዘርእኻ ክትባረኽ እያ ኪባል ባረኽት እምላኽ ንእብርሃም ሽዕ ቃል ብጃል ኪፍኦም እዩ። ሽዕ ለዘዘበውን ምስ ክርስቶስ ኪፋልጡ እየም።

ዘ) ቦቲ እየን ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ለዘዘበውን ከምዚ
ዘልው እቲ ተዝቢት ፎገልጽ ልይረ እቲ መሲህ ክርስቶስ ንኹላ ምድሪ ከም ኪገዛእ እንርጻእ ለዘዘብ አብ መንግስቱ ምስ ዚርከቡ ጥራሕ እዩ እየ፤ ሽዕ ለዘዘብ አብቲ ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ኪህልው እየም። "እግዚአብሔር ከምዚ ይብል፤ ጸዕሪ ግዛሉን ንገድ ሊትጥጽ፤ እቶም ነገሕ

ዝቅመተም ሰብ ሰባን ናባኽ ቪሓልቶ ናትካውን ኪኹኑ እየም። ንላተም ደድሕራኽ ኪበሰቡ፤ ብመቐውሕ ድግ ኪሓልቶ እየም እየ፤ ብሓቲ እምላኽ አባኽ እዩ፤ ብጃካሉስ ካልእ እምላኽ ኩቶ የልብን፤ እናብሉ፤ አብ ቅድሚኽ ቪሰግፋን ኪልምኩኽን እየም።" (ኢሊ.45:14፤ 11:12፤ ኢር.3:17፤ 16:19-21፤ 49:16,39፤ ህዝ.38:23፤ እየጽ 9:12፤ ጊ.7:16-17፤ ጸር.2:11፤ 3:9፤ ዘክ.10:11-12)።

ሐ) እቲ ምድራዊ እቲ እየን እቲ ብእስራኤልን ለመንቲን
ልዩ ኪኸውን-እቲ ቀንዲ ንኩስ ጉይታና የሱስ ክርስቶስ እኳ እንተኹን፤ አብ ምድራዊ ምስሉ ዚፃዩ ካብ ለመንትን ሃገረ እስራኤልን ልዩ ኪኸውን። እቶም ንኣይሁድን ለመንትን ኪንፅሑ ዝበዙ ለዘዘብ ንጉይታ ምስ ተቐበሉ ብላለተም ኪመሓደሩ እየም። "እግዚአብሔር እምላኽ ከምዚ ይብል፤ እንሆ፤ ሊደይ ናብ ለዘዘብ ለቢል ቸልዕል፤ ንሰንደቶ ዕላግይ ከላ ናብ ህዝብታት ክቅጥ እዩ። ንላተም ድግ ነውንትኪ ሓቅርም ኪምጽሓልኪ፤ ንውሓድኪውን ኪሕንገርውን እየም። ነዝታት ከላ መበይትኪ፤ ንዝሕታተም ድግ ሞጉዚታትኪ ኪኹኑ፤ ብገጽም አብ ምድሪ ተደሊሎ ኪሰግዳልኪ፤ ተጉፃ እግርኺውን ኪልሕሱ እየም። ንሰኺ ሽሕ እኳ እግዚአብሔር ምጊንደን፤ እቶም ዚጸበዩኑ ድግ ከም ዘይሓፍሩን፤ ክትፈልጡ ኢኺ።" (ኢሊ.49:22-23፤ ዘክ.8:22-23)።

ሐ) እቶም ለባዚ ዚርከቡ ህዝብታት ቅድሚ እቲ ሽሕ
900ት ግዛላት ክርስቶስ ኪልምኩ ልምራ እቶም ናብ ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ኪሰግዱ ለዘዘብ፤ እቶም አባጊዕ ናይ (ግቴ.25:181-48) ቅድሚ ናብቲ ግዛላት ምስታም ንክርስቶስ ቦቲ እየን 7 900ት ብርከዕ ጸቡ ዝተቐበለዮ እየም። "እንሆ፤ ንዘይትፈልጡ ህዝቢ ክትጽውዕ ኢኻ፤ ዘይፈልጡኻ ህዝቢ ድግ፤ ምእንቲ እግዚአብሔር እምላኽኽን ምእንቲ ናይ እስራኤል ቅዱስን፤ ንሱ ኣኸበሩካ እዩ እየ፤ ናባኽ ኪጉዱ እዩ።" (ኢሊ.55:5፤ 60:18-5፤ ኢር.3:17፤ 16:19-21፤ እየጽ 9:12፤ አብድያ 19-21)። ንላተም እቶም ብክርስቶስ፤ "ሽዕ እቲ ንኩስ አብ የግኑ ንዘለው ይብሉም፤ እቶም ናይ አባይ ብሩኻት፤ ንዕላቲ ኻብ ምስራት 900ም እተፃለወኩም መንግስቲ ወረሰ።" (ግቴ.25:184)። ዝተባህለሉም እየም።

ሐ) ልንታይነት እቲ ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ብዘባላ እቲ ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ክንዛረብ ከሉና ፃርጋ ንገለም፤ የሩሳሌም፤ እስራኤል፤ ለዘዘብን ካልእ ሃገራትን እንታይ ግለት እዩ፤ ብዚባል ሊና እንድምድም። እዚ ሕጂ ንዛረቡ ዘሉና ሃገር ንኹላ ምድሪ ኪትገዝዩ ስለ ዝኹን ክንፈልጥ ዚግባእ እዩ። ግኖኽ እቲ ሽሕ 900ት ግዛላት ክርስቶስ ንክርስቶስ ባዕሉኽ እንታይ ትርጉም ኣለዎኽን፤ ይግባእና እዩ። ጉይታ ምድራዊ መንግስቲ ንምንታይ ለድለዮ? እዚ ሕጂ ብዚተ ክርስትያን ኣቢሉ አብ ምድሪ ኪገዛእ ዘሉኽ እኹልዶ ለይኩን? ክንባል ንዝለል ሊና። እቲ መልሲ እኹል ለይኩን? እዩ። ብዚ ዝበሰብ ምዝንገታት ከላ ንገልጽ።

1) እቲ ዝተዘገበ በልግን ምእንቲ ኪጥቀሙሉ እቲ አብ

(ራእይ 5:11-14) ገምድሪ ኪገዝእ ብቼዕ ኩይኑ ከም ዝተረገበ ዝተዘመረ መዝሙር በዚ እዋን እዚ ጥራሕ እዩ ዚፍጸም እዋነ-ይታ በዚ እዋን እዚ ናብ ምድሪ ተመለሱ ኪገዝእ ኣገዞ ኣገዳሊ እዩ። "...እብ ሰግይ ከላ፤ መንግሥቲ ዓለም ናይ ኣምላኸናን ናይቲ ቸቡኡን ኩይና እያ እዋን ዝበለላለመ ኣለም ኪነግስ እዩ።" (ራእይ 11:15)።

2) ክርስቶስ ልብዛ እተሰራረ ዝመሰለላ ምድሪ ዓወቲ ኪገልጽ ዚገባል ዘይረ ዘርሰቶስ ቦቲ ቐዳማይ ምጽአቱ ኣብ ተራገዮ መስቀል ብመግባን ገዓና ብምድሓን እንተ ተዓወተ እኳ፤ ብዓይኒ ዘይእመንትስ ፈጸመ ዝተሰራረ መሲሉ እዩ ዚርእዞ እዚ ሓቲ ከም ዘይኩን ግና ናብ ምድሪ እንደገና ተመለሱ ብምግላጽ እዩ ዚረጋገጽ እዋ፤ እዚ ኣገዳሊ ኩነት እዩ። ሰለዚ ክርስቶስ ከብረቱ ገምግላጽ እዩ ኪምለስ። ክርስቶስ ኣዚ ትጽቢት እዚ ገምፍጻም ዚመጽእ ምዝንያት፤ ነቲ ነጂሕ እዋን ዝተጸበዮ ትጽቢቱ ኪፍጽም ኪመጽእ ኣገዳሊ እዩ። እዚ ሽኦ ናብ ምድሪ መጽኡ ምስ ትጻሓ ብዝበሪ ተመለሱ ኣብ ምድሪ እቲ ዝተባህለ ሽሕ ዓመት ኪገዝእን እዩ። እዚ ትጽቢት እዚ ናይ ክርስቶስ ጥራሕ ዘይኩነት ናይ ኩላተም ናይ ኩሉ እዋን ኣመንቲ ሓሳብውን እዩ።

9. ትንሳኤ ምውታት

"ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት ግና፤ እቲ ሽብ ኣምላኽ ኣብርሃምን ኣምላኽ ደብሃትን ኣምላኽ ያለቆብን እዩ፤ እተባህለልኩምዶ ኣየንበብ ኩምን? እግዚአብሔርኩም ኣምላኽ ህያዋን እዩ እምበር፤ ኣምላኽ ምውታት ኣይኩንን" (ግቴ.22:131-32)።

መጽሓፍ ቅዱስ ኣብ ብሉይን ሓዲሽን ኪዳናት ትንሳኤ ምውታት ከም ዝህሉ ዝምህር ሓቲ እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ጥራሕ ዘይኩነት ዳርጋ ኩሉ ሃይማኖታትን ፍልስፍናታትን ኣብ ዓለምና ትንሳኤ ምውታት ከም ዝህሉ ይምህር እዩ።

1. ትርጉምን መግለጽን ትንሳኤ ምውታት፤ እቲ ትንሳኤ ምውታት ዚብል ቃል እተን ብምዝንያት ስጋዊ ሞት ተፈላልየን ዝክበሩ ሰጋን ነፍስን መንፈስን ሰብ ብሓይ ተጠርጒሞን ዝልላለም ዝነብሩሉ ኩነታት ዚኣብር ቃል እዩ። እዚ መሰረተ እምነት እታ ቀዳመይቲ ቤተ ክርስቲያን ምንባሩ፤ ኣብቲ ትምህርተ ሃዋርያት ዚብል እንጽልዮ ጸሎት ብንጽር ተገለጹ ኣሉ። ብዓቢኡ ከኣ ብሉይ ኪዳን፤ ምስታ መዓልቲ ጉይታ፤ እትብል ሓሳብ ብምትሕሓዝ ኪገልጽ ፈቲኑ ኣሉ እዋ፤ እዚ ኪከሓድ ዘይከለል መሰረተ እምነት ቤተ ክርስቲያን ምዃኑ፤ ከንቅበሎን ከንምህርን ይግባእ። እስከ ገለ መግለጺታት ነበተብህል።

ሀ. መግለጺ እዮብሊ-ኣዮብ ኣብ ኣዘዩ ጽንኩር ኩነታት ኩይኑ፤ መወዳእታኡ መቐብር ከም ዘይኩነን ድሕሪ ሞት ተስፋ ከም ዘለዎን ተረዲኡ ሞት ተመዝ። "ግና" እቲ ዚብጀወኒ ህያው ምዃኑ እፈልጥ ኣሉኹ፤ ንሱ ኣብ መወዳእታ ኣብ ልዕሊ ምድሪ ኪቐውም እዩ። እዚ ቐርበተይ ምስ ጠፍኤ ድማ፤ ሽቡ ምስ ስጋይ ኪርእዮ እዩ። እነ ባዕለይ ኪርእዮ እዩ፤ ኣዲንተይ ኪርእዮኡ ካልእ ኣይኩንን" (እዮብ 19:25-27፤ 14:13-14)።

ለ. ገመሲ ዝተሃበበ መግለጺ፤ እግዚአብሔር ንመሲ ኪጽውዖ ከሎ፤ ንሱ ኣምላኽ ኣብታቲ ኣምላኽ ኣብርሃም፤ ኣምላኽ ደብሃትን ኣምላኽ ያለቆብን ምዃኑ ገለጸሉ። "ድማ፤ እነ ኣምላኽ ኣብኻ፤ ኣምላኽ ኣብርሃም፤ ኣምላኽ ደብሃት፤ ኣምላኽ ያለቆብ ከኣ እዩ፤ በለ።" (ዘጸ.3:18)። ኣዚ ሓሳብ እዚ ሽኦ ጉይታና ዮሱስ ክርስቶስ ምስ ትንሳኤ ምውታት ኣተሓሕዱ፤ ኣብቲ ምጉት ምስ ሰዱቃውያን ተጠቐመሉ። "ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት ግና፤ እቲ ሽብ ኣምላኽ፤ እነ ኣምላኽ ኣብርሃምን ኣምላኽ ደብሃትን ኣምላኽ ያለቆብን እዩ፤ እተባህለልኩምዶ ኣየንበብኩምን? እግዚአብሔርኩም ኣምላኽ ህያዋን እዩ እምበር፤ ኣምላኽ ምውታት ኣይኩንን" (ግቴ.22:131-32)።

ሐ. መግለጺ ታት መዝሙር ዳዊት፤ ኣብ መዝሙር ዳዊት እቶ ምጽሓፍቲ ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት ጽሑፍም ኣለዉ። ብፍላይ ዳዊት

"ንእግሥተኛ ኩሉ ጊዜ አብ ቅድመይ ገደረዮ፤ በዋግንይ ሰለ ዝኹን፤ ላይከናወን እዮ። ንፍሳይ አብ ሲላል ላይትሓድጋን፤ ቅዱሳኡን ጥፍላት ኪርእ ላይትሓድጋን ሊኻ እዮ፤ ሰላዚ ልበይ ይሕጉሱ፤ ከበረይ እልል ይብል፤ ሰጋይውን አብ ጽኑሶ ኪሓድር እዮ።" (መዝ.16:8-10)። ዝበሉ ጴጥሮስ፤ ብዛዕባ ትንሳኤ ክርስቶስ ከም ዝተነበየ ገይሩ ገሊጾም ኣሉ። "ዓዊት ብዛዕባኡ ይብል እዩ እዮ፤ ንእግሥተኛ ኩሉ፤ አብ ቅድመይ እርእዮ፤ ገሱ በዋግንይ ሰለ ዝሉ ሽላ፤ እየንደላህጽን እዮ። ንፍሳይ አብ ሲላል ላይትሓድጋን ሊኻ፤ ንቅዱሳኡ ድማ ጥፍላት ኪርእ ላይትሓድጋን ሊኻ እዮ፤ ሰላዚ ልበይ ተሓጉሶ ልሳይ ከላ እልል በላት፤ ሰጋይውን ብተሰፋ ሽሓድር እዮ። መገዲ ህይወት እፍላጥኪ፤ አብ ቅድሚ ገጽካሽእ ሓጉሶ ከተጽዝኒ ሊኻ።" (ገ.ሃ.2:25-28)። ካልእ ጽሑፋት፤ እድቕ አብ ልዕሊ እቲ ረሲእ ወይ አብዛ ምድሪ እዚእ ወይ አብታ እትመጽእ ዓለም ብዓወት ከም ዚገዝእ ተጽሒፋ ኣሉ። (መዝ.49:14)።

መ. መግለጺ ነብይ ኢሳይያስ ነብይ ኢሳይያስ አብ ጽሑፋቱ እተም ድሑፍት ብእካል ከም ዝተንሰሉ ብምግልጽ፤ ትንሳኤ ምውታት ከም ዝህሉ ገሊጹ ኣሉ። "ምውታትካ ህያዋን ኪኹት፤ ራሳታተይ ኪትንሰሉ እየም። እውልኻ እውሊ ብርሃን እዩ፤ ምድሪውን ንምውታት ከተውጽእም እያ እዮ፤ ላቲም አብ ሓመድ እትነበሩ፤ ንቅሑ እልል ከላ በሉ።" (ኢ.ሳ.26:19-21)።

ሪ. መግለጺ ነብይ ዳንኤል ነብይ ዳንኤል ከላ ብዛዕባ ትንሳኤ ጸድቃንን ሓጥላንን ምሂሩ ኣሉ። እዚ ትምህርቱ እዚ ከላ አብ ሓዲሽ ኪዳን ተደጊሙ ኣሉ። "... ካብተም አብ መሬት ምድሪ ደቂሶም ዘለዉሰ ብዙሓት፤ ገሊጾም ናብ ናይ ዘላለም ህይወት፤ ገሊጾም ከላ ናብ ሕፍረትን ናብ ናይ ዘልላም ነውርን ኪበራበሩ እየም።..." (ዳን.12:1-3)።

ሴ. መግለጺ ነብይ ዘካርያስ ነብይ ዘካርያስ፤ "... እግሥተኛ እምላሽይ ኪመጽእ እዩ፤ ኩላተም ቅዱሳን ከላ ምላሽ።" (ዘካ.14:5)። ብምባል ቅዱሳን ተንሲሎም ምስ ክርስቶስ ከም ዝመጹ ገለጸ። እዚ ሓሳብ እዚ ንመላእኹቲ ጥራሕ ዘመልከት ዘይኩነሱ፤ ንኩላተም አመንቲውን እዩ።

ሸ. መግለጺ ክርስቶስ ክርስቶስ ቅድሚ ሞቱ ከም ዝተንሰለ ምሂሩ ኣሉ። "ኪላግሱን ኪገርፍዎን ኪሰቕልዎን፤ ንዛብ ላሕሊርም ኪህብዎን እየም፤ ብዛዕባይቲ መዓልቲውን ኪትንሰእ እዩ።" (ማቴ.20:19፤ 16:21፤ 17:23)። ከምሓውን ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት መሃረ፤ ነቶም ሰዓቃውያንውን እርም ላትሓም። "ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት ግና፤ እቲ ኹባ እምላሽ፤ እኔ እምላሽ አብርሃምን እምላሽ ይሰሃቅን እምላሽ ያእቆብን እዩ፤ እተባህለልኩምዶ እየብከኩምን? እግሥተኛ ክኸሰ እምላሽ ህያዋን እዩ እምበር፤ እምላሽ ምውታት ላይኩን።" (ማቴ.22:31-32፤ ዮሃ.2:19-22፤ 5:28-29፤ 11:25-26)።

ቀ. መግለጺ ሃዋርያ ጳውሎስ ሃዋርያ ጳውሎስ አብ ኩሉ ጽሑፋቱ አብራህ ብምግልጽ፤ ብዛዕባ ትንሳኤ ምውታት ምሂሩ ኣሉ። "ማናሽ፤ ኢሕዋተዩ፤ ከምተም ተሰፋ ኪብሉም ካልላት ምእንቲ ኪይትሓዝኩ ብዛዕባ

እተም ደቂሶም ዘለዉ ብዘይ ፍልጠት ከትኩኑ ላይ፤ እዩ።" (1ተሰ.4:13-18፤ 1ቆረ.15:20-24,35-50፤ 2ቆረ.5:1-4፤ ራልጲ 8:21)።

ሰላዚ እዞም ኩላተም ቅዱሳት ጸሓፍቲ፤ አብ መጽሓፍ ቅዱስ፤ አብ ብሉይ ኪዳንን ሓዲሽ ኪዳንን ካብ መሃርዎ፤ ንሕናውን ከምሉ ከንምህርን ከንነበረሉን ይግባእ እዩ።

2. ዓይነት ትንሳኤ ምውታት ከም መደብ እምላሽ ብሓደ እዋን ዝፍጸም እኳ እንተ መሰለ ብሓደ እዋን ዘይፍጸም 2 ዓይነት ትንሳኤ ምውታት ኣሉ። እዚ ሽላ ትንሳኤ ጸድቃንን ትንሳኤ ሓጥላንን እዩ። እዚ ሽላ አብ መንገሱ ናይ 1000 ዓመት ፍልልይ ኣለዎ። (ሉቃስ 14:13-14፤ ዮሃ.5:28-29፤ ራልይ 20:15)።

ሀ. ትንሳኤ ክርስቶስ እቲ አብ ትንሳኤ ምውታት ቀዳማይ ኪጥቀስ ኪግባእ፤ ትንሳኤ ክርስቶስ እዩ። ቅድሚኡ ዝተንሰሉ እንተ ነበሩ እኳ እንደገና ብዘይመውት ሰጋ ዝተንሰሉ ቀዳማይሰ ክርስቶስ እዩ። "እቲ ኹባ ምውታት ዝተንሰሉ ክርስቶስ መሊሱ ሽም ዘይመውት፤ ሞትውን አብሉ ሽም ዘይመልኽ ፊሊጥና...ንእምን ኣሉና።" (ሮሜ 6:9፤ ራልይ 1:18)። ሰላዚ እዩ ሃዋርያ ጳውሎስ "በኹሪ" ዝበሉ። "ግናሽ ነፍሲ ወከፍ በብርሃቱ እዩ፤ ክርስቶስ ከም በኹሪ፤ ደሓር እተም ናይ ክርስቶስ ዘበሉ ብምጽሓቱ።" (1ቆረ.15:23)። እምበኣር ትንሳኤ ክርስቶስ በኹሪ እቲ ዝመጽእ ትንሳኤታት እዩ።

ለ. ትንሳኤ እተም ናይ ክርስቶስ ዝኹኑ አመንቲ ኩላተም ብምጽሓቲ እዚ መደብ እምላሽ እዚ ዝምህር ብዙሕ ጽሑፋት ኣሉ። እቲ ትንሳኤ ጸድቃን በብጉጅልም ብዙሕ እዩ። ብትንሳኤ ቤተ ክርስቲያን ጀሚሩ (1ተሰ.4:13-18)፤ ትንሳኤ ቅዱሳን ብሉይ ኪዳንን (ዳን.12:1-3) ትንሳኤ ሰማእታት እቲ 7 ዓመት ብርቲዕ ጸበባን (ራልይ 20:4)። እዚ ተጠቓሊሉ "ቀዳማይ ትንሳኤ" (ራልይ 20:4-6)፤ "ትንሳኤ ጸድቃን" (ሉቃስ 14:14)፤ "ትንሳኤ ህይወት" (ዮሃ.5:28-29) ይበሃል። እዚ ብብዙሕ ጽሑፋት ዝድገፍ እዩ። (ሉቃስ 14:13-14፤ ራልጲ 8:10-14፤ እብ.11:35)። እዚ ትንሳኤ እዚ ትንሳኤ ካብ ምውታት ይበሃል፤ ምክንያቱ ሽዑ ከይተንሰሉ ዝተረፉ ምውታት ሰላዘለዉ እዩ። (ማር.12:25፤ ሉቃስ 20:35-36፤ ራልጲ 9:10-11)።

ሐ. ትንሳኤ ዘይደሓኑ ምውታት ኩላተም አብ መወዳእታ እተም ዘይደሓኑውን ከም ዝተንሰሉን ንዘልላም ከም ዝነበሩን መጽሓፍ ቅዱስ ዝምህር ሓቂ እዩ። እዚ ካልላይ ትንሳኤ፤ ትንሳኤ ሓጥላን፤ ትንሳኤ ንጥፍላት፤ ካልላይ ሞት (ራልይ 20:15)፤ ናይ ዘልላም ሰቓይ (ማቴ.25:46)፤ ትንሳኤ ፍርዲ (ዮሃ.5:28-29) ... ወዘተ ይበሃል። እዚ እተም ካብተም ቀዳሞት አበታት፤ ከሳ እቲ ናይ መወዳእታ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ዝሞተ ሓጥላን፤ ኩይናም ድሕሪ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ አብ ፍርዲ ጸዕፍ ዝፋን ኪፍረፍ ከትንሰሉ እዮም።

(ሪፖርት 2011-15)። እቲ ፍርድም ከላ ናብቲ ቀላይ ቀደስ ሲባቶ ዝልላሎም ኪፍርቡ እዮም።

3. ትንሳኤ ምውታት መፃኅ ኪኸውን እዩ? እቲ ትንሳኤ ክርስቶስ ለቐዲሙ ነቶም ደቂ መዛሙርቲ ተነገርዎም እንተ ነበረ እኳ፣ ክሳብ ኪትንሳኤ ከይነገሩ ኢዎንቲቶም ነበረ። "ካብ ከረን ኪወርዱ ከለዉ ደግነ ወዲ ሰብ ካብ ምውታት ምስ ተንሳኤ እንተ ከይከውን፣ እቲ ዝረከቦም ንሓደ እኳ ከይነገሩ ኢዎም። ነቲ ጃሉ ሽላ ቀዝም፣ ንሓደሕደምውን፣ ካብ ምውታት ምትንሳኤሲ እንታይ እዩ? ኢሎም ተመራመሩ።" (ግር.9:9-10)።

እብ ብሉይ ኪዳን ትንሳኤ ምውታት እንተ ተገልጸ እኳ ንጽር ላይነበረን፣ እቲ ዝፃበፍ መግለጺኡ ትንሳኤ ክርስቶስ ነበረ። እብ ሓዲሽ ኪዳን እንተ ከይበርከሲ፣ ናይ ሓባር ትንሳኤ ከም ኪኸውን ጊርና ምመሃርና ነበረ። እብ ብሉይ ኪዳንውን ከይተረፈ ንጽር እኳ እንተ ከይከውን ፍልልይ ናይ ትንሳኤ ከም ዘሎ ተነገሩ ኢሎ። ግንኡል ፍልልይ ናይ ግዜ ከይገለጸ፣ ብዛዕባ ፍልልይ ተዛረቡ ኢሎ። (ጥሃ.12:2-8)። እብ ገለ ክፋል ናይ ሓዲሽ ኪዳንውን ከይተነገረ ፍልልይ ይገልጽ እዩ። (ጥሃ.5:28-29)። ስለዚ ካብዚ ተነገሩሎም ብኩሳት እቲ ትንሳኤ ምውታት ብሓይ እዮን ከም ዚፍጽም ይምህሩ እዮም።

እቲ ብዛዕባ ሓብራሁ ዝምህር እብ ሪፖርት እዩ። (ሪፖርት 2014-8)። "እቶም ዝተረፉ ምውታት ግና እተን ሽሕ ዓመት ክሳብ ዚፍጽም ህይወት ላይረኸቡን። እዚ እቲ ቐዳማይ ትንሳኤ እዩ።" (ሪፖርት 2015)። ድሕሪ እተን ሽሕ ዓመት ከላ እቶም ዝተረፉ ምውታት ተንሳኤን ተፈርዳን። (ሪፖርት 2011-15)። ስለዚ ከምቲ እብ ሞንጎ ትንሳኤ ክርስቶስን ትንሳኤ ቅዱሳንን ፍልልይ ናይ ግዜ ትንሳኤ ዘሎ፣ እብ ሞንጎ ትንሳኤ ዝደሓንን ዝይደሓንን ሰባት ከላ ናይ 1000 ዓመት ፍልልይ ኢሎ። ስለዚ ትንሳኤ ምውታት ከም መደብ ለምሳኸ ከምዚ ዝሰብ እዩ።

ሀ. ትንሳኤ ክርስቶስ እዚ እቲ በኹሪ ትንሳኤ ምውታት እዩ። ቅድሚ ክርስቶስ ሞይቲ ተንሳኤ ዝልላሎም ዝነበረ ፍጹም የልበን። "ግናኸ ነፍሲ ወከፍ ቡስርዓቱ እዩ፣ ክርስቶስ ከም በኹሪ፣ ደሓር እቶም ናይ ክርስቶስ ዘበሉ ብምጽሓቲ።" (1ቆረ.15:23)።

ለ. ትንሳኤ ቤተ ክርስቲያን ቡቲ እዮን ምንግባቢ ቤተ ክርስቲያን ጥራሕ እያ እትንጠቐ፣ ግለት እቶም ምውታት ኪትንሳኤን እቶም ብህይወት ዘለዉ ተነገሩሎም ዝውሰዱን። "ጉይታ ባዕሉ ብፍይ ትለዝ ጭድርታን ብድምጺ ሊቀ መላእኽትን ብመለኽት ለምሳኸን ካብ ሰማይ ኪወርድ እዩ፣ እቶም ብክርስቶስ ዝሞቱውን ቅድም ኪትንሳኤ እዮም። ድሕርዚ ንሕና ብህይወት ጸኒሕና ዘሎና ንምቕባል ጉይታ እብ ላዩር ምሳታቶም ሓቢርና ብደበና ከንለዓል ኢናከምሎውን ንሓዋሩ ምስ ጉይታ ከንጉብር ኢና።" (1ተሰ.4:16-17)።

ሐ. ትንሳኤ ናይ ብሉይ ኪዳን ቅዱሳንን ሰማኢታት እቲ

በርቲዕ ጸበባን እዚ እቶም እብ ድራር መርፃ እቲ ገንሽል ከም ለዕሩኸ እቲ ገንሽል ንምስታፍ ኪትንሳኤ እዮም። እዚ እቶም ኩላቶም ለካል ናይታ መርፃት ግለት ቤተ ክርስቲያን ላይኩኡን። "...መርፃ እቲ ገንሽል ቢሒ፣ መርፃቱውን ተፃልፉ እያ እዮ፣ ንተሕጉስ ባህ ድማ ይበልፍ፣ ንእሎውን ከብሪ ንዝብ፣ ክብል ከሎ ሰግዕኩ። ብን ዝበለ ጸዕፃ ብሽን ጽሓይ ከፃንን ከትከደን ከላ ተዋህቢ። እቲ ብሽ እቲ ድማ ጽድቂ እቶም ቅዱሳት እዩ። ንሱ ሽላ፣ እቶም እብ ድራር መርፃ እቲ ገንሽል ለተፃደሙ ብኩላን እዮም።" (ሪፖርት 19:7-9፣ 20:8-9፣ ኢሊ.26:19፣ ጥሃ.12:2)።

መ. ትንሳኤ እቶም ዘይደሓኑ ምውታት ኩሉ ዘበን ኩላቶም ካብቲ ናይ መጀመርታ ምውት ክሳብ እቶም እብ መወገእታ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ዝሞቱ ዘይደሓኑ ሰባት ናብ ፍርድ እቲ ጸዕፃ ዝፋን ኪቐርቡ ድሕሪ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ኪትንሳኤን ኪፍረዱን እዮም። "ምውታት ድማ፣ ዓበይትን ንእሽቲን፣ እብ ቅድሚ እቲ ዝፋን ደው ኢሎም ርኢኹ፣ መጻሕፍቲውን ተገንጸሎ። ካልእ መጽሓፍ ከላ ተገንጸሎ፣ እዚውን እቲ መጽሓፍ ህይወት እዩ። እቶም ምውታት ድማ፣ ከምቲ እብ መጻሕፍቲ ተጸሒፉ ዝጸንሐ፣ ከም ግበርም ተፈርዱ።" (ሪፖርት 2011-15)።

እተን ቀዳማት 3 ትንሳኤታት እብ ትሕቲ እቲ ትንሳኤ ህይወት ኪብል ብምጥርፍ፣ ነቲ ትንሳኤታት እብ 2 ዓበይቲ ክፍልታት ግለት ትንሳኤ ህይወትን ትንሳኤ ፍርድን (ሞትን) ኢልና ክንከፍሎ ኪከላል እዩ።

4. ርግጽን ትንሳኤ ምውታት ትንሳኤ ምውታት ሓደ ካብቲ መጽሓፍ ቅዱስ ዚምህር ዘይከሓድ ሓቅታት እዩ እዮ፣ ትንሳኤ ምውታት ዘይለምን ክርስቲያን ኪህሉ ላይከላልን እዩ።

ሀ. ቃል ለምሳኸ ዚምህር ሓቂ እዩ ርግጽን ትንሳኤ ምውታት ቃል ለምሳኸ ዚምህር ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። እዚ ሓቅታት እዚ ካብ (1ቆረ.15) ጥራሕ እብ 4 ጥቕስታት "ጽሑፍ" ኢሎ ጠቓሚ ኢሎ። "እቲ ሓፃ እተቐበልኩም ቅድሚ ኹሉ ነገረኩም እየከምቲ እቶም 'ጽሑፋት' ኪብልዎ፣ ክርስቶስ ምእንቲ ሓጢአትና ሞተ፣ ተቐብረ ሽላ፣ ከምቲ እቶም 'ጽሑፋት' ኪብልዎ ብላልሲይቲ መፃልቲ ተንሳኤ።" (1ቆረ.15:3-4)። "ከምሉ ድማ፣ እቲ ቐዳማይ ሰባ፣ ላዳም፣ ህያው ነፍሲ ኹን፣ ኪብል 'ጽሑፍ' እዩ፣ እቲ ዓሕራይ ላዳም ህያው መንፈስ ኩን።" (1ቆረ.15:45)። "እዚ ሓላፊ ዘይሓልፍ ምስ ለበሲ፣ እዚ መዋቲውን ዘይመውት ምስ ለበሲ፣ ሽዑ እቲ 'ጽሑፍ'፣ ሞት ብፃወት ተዋሕጠ፣ ዝበሉ ጃል ኪፍጽም እዩ።" (1ቆረ.15:54)።

ስለዚ ትንሳኤ ምውታት ጽሑፋት ከረጋግጹም ሓቂ እዩ እዮ፣ ለመንቲ ዝኢ ከሓደም ኪነብሩ ላይከላልን እዮም።

ለ. ተስፋ ለምሳኸን ግሕላኡን ተስፋ ለምሳኸን ግሕላኡን ትንሳኤ ምውታት የረጋግጹልና እዩ። "ስለዚ ሽላ ለምሳኸ፣ እቲ ምኽሩ ሽም ዘይልወጥ ነቶም ወረሰቲ ተስፋ ላዝዩ ሺርእዮም ምስ ደለዩ፣ ብግሕላ እብ ሞንጎ ላተወ፣ ቡተን ለምሳኸ ኪሕስወሉን ዘይከላል ከልተ ዘይልወግ ነገር

ገርና፤ ንሕና፤ ነታ አብ ቅድሚያ ዘላ ተሰፋ ንምሓዝ ሃዲምና ዝወጸለና፤ ብርቱዕ ምጽገናዕ ክንረከብ ኢናዞ" (አብ.6:17-20)። እዚ ተሰፋን ማሕፃን እዚ ምስቲ ንጉሳዊ ክህነት ክርስቶስ ዝተተሓሓዘ እዩ። ክርኢ ቅዊት አብ ዝፋን ንግስነት ኪሓቱ ክሎ፤ እገልግሎት ክህነት ክላ ኪፍጽም ይከላሎ እዩ። ክርስቶስ ስለ ዝሞተ ኪትንሰእ ግድን እዩ እዋ፤ ኩሉ ብትንሳኤተ ተፈጸመ። "ሕጂ ግና ክርስቶስ፡ብኹሪ እቶም ዝደቀሱ ኹይኤካብ ምውታት ተንሰእዞ" (1ቆረ.15:20)።

ሐ. ምርግጋጽ ትንሳኤ ምውታት ብትንሳኤ ክርስቶስ፡ ትንሳኤ ክርስቶስ ትንሳኤ ምውታት ከም ዘሎ የረጋግጽ። እዚ ሽእ ክርስቶስ ከም ርእሲ እታ ላካል ክርስቶስ ዝኹነት ቤተ ክርስቲያን ስለ ዝተንሰእ፤ እታ ላካሉ ከላ ብትንሳኤ ክትሰዕቦ እያ። "እቲ ዘይሓልፍን ዘይረከበን ዘይጽምሉን አብ ሰግያት ተሓርሲቡልኩም ዘሎ ርሰቲ፤ ባዩ ያሱስ ክርስቶስ ትንሳኤ ካብ ምውታት ብብዝሒ ምሕረቱ ንህያው ተሰፋ ብሓድሽ ዝወለደና እምሳኽ፤ አቦ ጉይታና የሱስ፤ ይባረኹ፤ ንስኻትኩም ብሓይሲ እምሳኽ ብእምነት ነቲ ብዓሕራይ ዘመን ኪገሃድ ዘለዎ እተዳለወ ምድሓን ተሓሊኹም እሎኹም" (1ጴጥ.1:18-5)።

መ. ትንሳኤ ምውታት አብ ዕዮ ክርስቶስ እተወሰለ እዩ፡ ትንሳኤ ምውታት ከም ኩሉ ካልእ ባረሽታት ምድሓን አብ ዕዮ ክርስቶስ እተወሰለ እዩ። "ንሱ ጥራሕ ከላ አይኩነን፤ ንሕና ብኹርነት መንፈስ ዘሎናውን፤ መሰል ውልድነተና፤ ማለት ምድሓን ስጋና፤ እናተጸበርና ነቐርቀርና እሎናዞ" (ሮሜ 8:23)። እወ ትንሳኤ ምውታት ንዓና ሰቲ ጉይታ አብ ቀራንዮ መስቀል ደሙ ብምፍሳስ ዝፈጸመ ነገር እዩ ኪኸውን። ስህፂ ንክርስቶስ እንደገና ኪመጽእ ካብ ዚገብር ሓደ ግሩም ምኽንያት ትንሳኤ ምውታት እዩ።

፩. እንታይነት ትንሳኤ ምውታት፡ ትንሳኤ ምውታት ምሉእ ብምሉእ እንርድእ ኩነት አይኩነን። ብፍላይ ከላ እቲ ናይ ዘይደሓኑ ሰባት ትንሳኤ። ምኽንያቱ፤ እቲ ኩነታቶም ድሕሪ ፍርዲ አነጺሩ ስለ ዘይተገልጸ እዩ። ግናኽ እቲ ኩነታት ንዘልላም ብስጃይ ከም ዝኸውን አብ ብዙሕ ጽሑፋት ተጠቒሱ እሎ። "...ንዘለላም ላለም ከላ ለይትን መዓልትን ኪሳቐዩ እየም" (ፊላይ 20:10)። "እዚሓቶም ናብ ናይ ዘልላም ሰጃይ፤ ጸድቓን ግና ናብ ናይ ዘልላም ህይወት ኪሸፉ እየም" (ማቴ.25:46)። ከምዚ ንክሳቐዩ ሽእ ላካል ኪህልዎም ናይ ግድን ኪድሊ እዩ። እቲ ሞት ዚብል ቃል ካብ እምሳኽ ንዘልላም ምፍላይ ዘመልከት እዩ። እምኽ ደላ ትንሳኤ ምውታት ብፍላይ ከላ እቲ ናይ ቅዱሳን ከመይ እዩ ኪኸውን?

ሀ. ከመይ ዝበለ ናይ ትንሳኤ ላካል እዩ ኪህልወና? እቲ ዝህልወና ናይ ትንሳኤ ላካል፤ ከምቲ ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ኪትንሰእ ከሎ ዝኸበር ላካል እዩ ኪኸውን። ከምቲ እቲ ቀዳማይ ሰብ፤ እዳም፤ ርእሲ እቲ ቀዳማይ ሰብ ዝኹነ፤ ክርስቶስ ከላ ርእሲ እቲ ዓሕራይ ሰብ፤ እዩ።

ከምቲ ምስሊ እቲ መሪታዊ (አዳም) ዝለበሰና፤ ምስሊ እቲ ሰግያዊ (ክርስቶስ) ደማ ክንሰብስ ኢናዞ" (1ቆረ.15:49)። እዚ ድሩት ስጋና ነቲ ክቡር ስጋ ኪመስል እዩ። "ብቲ ንሱንኹሉ ሽመልከሉ ዚከላሎ ሓይሊ ነቲ ክቡር ስጋኡ ምእንቲ ሽመሰል፤ ዛሬ ናይ ውርደት ስጋና ሽልውጦ እዩ" (ፊልጲ 3:21)። እግዚአብሔር ይመስገን!! ጉይታ ምስ መጽ ከምታ ዘለዋ ክንርእዮ ኢና፤ ነገሉውን ክንመስል ኢናዞ "..."ንሱ ምስ ዚግለጽ ግና፤ ከምታ ዘለዋ ክንርእዮ ኢና እዋ፤ ንእሉ ከም እንመስል፤ ንፊልጥ ኢናዞ" (1ዮሃ.3:12)። ኩሉ እቲ ምትንሳኢና ብፍጽምና፤ ብምልኣትን እኹላት ኩንና ኢና እምበር፤ ጉድለት ሃልዩና አይኩንናን እንትንሰእ። እዚ ማለት ሕጻናት ንኣብነት ብምልኣት እየም ኪትንሰኡ እምበር ሕጻናት ኩይፍም አይኩኑን።

ለ. ርገጽነት ናይ ትንሳኤ ላካል፡ እቲ ናይ ትንሳኤ ላካል ርገጽ ላካል እዩ። ንጉይታና የሱስ ክርስቶስ ምስ ተንሰእ አለለደም። "ኖላዊ ስጋ (ላካል) ካብ ዚህሉ፤ መንፈሳዊ ስጋውን (ላካል) ላሎ" (1ቆረ.15:44)። እዚ ናይ መንፈስ ላካል እዩ ማለት ዘይኩነት፤ ንምግጸ እቲ መንፈስ ዚርዳእ ስጋ (ላካል) ከወሃበና እዩ ማለት እዩ። ዛሬ የሱስ ድሕሪ ትንሳኤኡ ብዕጹው ማዕጸ ብምእታው አረጋገጸ። ግናኽ ላካል አይክበርን ማለት ዘይኩነት፤ ስጋ ማለት ዓጽሚ፤ ኢድ፤ እግራ... ወዘተ ሃልደም ኪበልዕን ኪለትን ዚኸእል እዩ። (ሉቃስ 24:38-43)። እዚ ኩነት እዚ ዝርዳዕ አይክበርን፤ ምኽንያቱ ንሃዋርያ ዮሃንስ ከም ዝክበር ተዘከሮ እዋ፤ ነገርም። (1ዮሃ.1:1-2)።

ሐ. መንነት እቲ ናይ ትንሳኤ ላካል፡ እቲ ናይ ትንሳኤ ላካል እቲ ሞት ዝጠግመን አብ መቓብር እተቐበረን ስጋ እዩ። እምሳኽ ከም ዝደለዮ ገይሩ ኪልውጦ እዩ። "እምሳኽ ግና ከም ዝደለዮ ገይሩ እዩ ስጋ ዚህቦ" (1ቆረ.15:38)። ክርስቶስ ባዕሉ "...ዛሬ ናይ ውርደት ስጋና ኪልውጦ እዩ" (ፊልጲ 3:21)። ግናኽ ፍጹም ዘይክበር ገይሩ አይኩነን ክቐይሮ፤ ምኽንያቱ ፍጹም ሓዲሽ እንተ ኹይኑ ፍጥረት እምበር ትንሳኤ አይኩነን። እቲ መለለይና ዝኹነ መልክዕና ከም ዘለዎ እዩ ክኸውን። ንኣብነት ክርስቶስ ምስ ተንሰእ፤ እቲ በሰላ ክበረ፤ ድምጹ አለለደም፤ ካልእ ነገራትውን ክበር። (ዮሃ.20:11-18,24-29)።

ስለዚ እቲ መንነትና አይጠፍእን እዩ፤ ንሓወይ ባህል፤ ብርግጽ ከለለዮ እዩ። እቲ ሓላፊ ዘይሓልፍ ምልባሱ እምበር፤ እቲ ላካል፤ ንሱ እዩ። "ትንሳኤ ምውታትውን ከምሉእ እዩ፤ ብዚሓልፍ ይዝራእ፤ ብዘይሓልፍ ከላ ይትንሰእ" (1ቆረ.15:42)። "ማለት፤ እዚ ሓላፊ ዘይሓልፍ ኪለብስ ይግብእ እዩ እዋ፤ እዚ መሞቲ ሽእ ዘይመውት ኪለብስ እዩ" (1ቆረ.15:53)።

መ. እቲ አብ ናይ ትንሳኤ ላካል ዚህሉ ነገራት፡ እቲ ናይ ትንሳኤ ላካል መንነትና እንተ ሃለዎ እኳ፤ እቲ ነገራቱ እተሰወጠ እዩ። ዓይንስ ከም ዚምህር ላካል ሰብ ብብእዋ፤ ይልወጥ እዩ። ከምሉእ ኩይኑ ግና፤ እቲ ነገራት እንተ ተሰወጠ እኳ፤ መንነትና አይነጥፍእን ኢና፤ ብእኡ ሽእ ንልላ። በዚ ሽእ እዩ እቲ ዘርኢ ዝተሓላለፍ። (1ቆረ.15:38-39)።

ረ. ቅርጹ እቲ ናይ ትንሳኤ ላካል፡ ብኹሉ መዓይ ናይ

ሀይወት ምላሽ ላይ ካብቲ መትከት ናይ ትንሳኤ ሀይወት እዩ። "ጥያኣታታታ፡ ሲጋን ደምን መንግስቲ እምላሽ ኪወርስ ከም ዘይከላሉ፡ እቲ ሓላፊ ድግ ነቲ ዘይሓልፍኩም ይወርሱልኩም እሉኹ።" (1ቆረ.15:50)። እዚ ቃል እዚ፡ እቲ ቅርጺ ናይቲ ሓልፊ ሓይ እጉት ኹነ እኳ፡ እቲ ሓልፊ ሲጋን ደምን ከም ዘይከብሩ፡ ግለት፡ እዚ ዘሉኖ ሲጋን ደምን ከም ዘይከብሩ፡ ጥያኣታ፡ ሲጋን ዓጽምን ሃልይዎ፡ "እነ ባዕሊይ ምዃንይ እለዓወይን እለጋሪይን ርአዩ። ከምዚ ንእይ ዘሉኒ እትርእይዎ ዘሉኹም፡ ንመንፈሰሲ ሲጋን ዓጽምን የብሉን እዮ፡ ኣረምሲሰኩም ርአዩኒ፡ በሉም።" (ሉቃስ 24:39)። ጥያኣታ ብሓላፊ መደብን ኣገልግሎትን ዝተለወጠ እዩ። (1ቆረ.15:39)።

ሰ. ባህርይ እቲ ናይ ትንሳኤ ሓልፊ እቲ ኣብ (1ቆረ.15:44)፡ "ነፍሳዊ ስጋ (ሓልፊ) ካብ ዚህሉ፡ መንፈሳዊ ስጋውን (ሓልፊ) እሉ።" ዝተባህለ ባህርያት ዚገልጽ እዩ። እቲ ነፍሳዊ ስጋ ህሳውነቱ ብደም እዩ ዚረጋገጽ፡ ስለ ነፍሲ ኣብ ደም እያ እትርከብ። "ነፍሲ ስጋ እብቲ ደም እዩ።" (ዘሊ.17:11)። እዚ ከለ በቲም ህዋሳት ኣብሉ ምስ ዓለም ዚዋላ፡ ዘይነገራዊ ባሕታ እዩ። እቲ መንፈሳዊ ስጋ (ሓልፊ) ጥና፡ ብመንፈስ እምላሽ ዝቐመ ሓልፊ እዩ። (ሮሜ 8:11)። እዚ ሓልፊ እዚ ምስ ተግባርን ምግለጽን መንፈስ እምላሽ ዝተወሃደን ብሰብላዊ መንፈስ እቲ ዘይነገራዊ ባሕታ ዚንቀሳቐስን እዩ። እዚ ድሕሪ ትንሳኤ ኣብ ጉይታና የሰሰ ክርስቶስ ተገልጸዮሰሰ ካብ ድንግል ግርያም ምስ ተወልደ፡ ሲጋን ደምን ወረሰ እዮ። ሀይወቱ በቛ ብህሉት ኣሕለፈ፡...።" (ግብ.20:28)። ምስ ሞተ ጥያ እንደገና ተንሰለ እዮ፡ ሲጋን ዓጽምን ብዘይ ደም ዘለዎ ሰብ ኩነ፡ (ሉቃስ 24:39)። እቲ ህያው ዝገበር ሽላ እቲ መንፈስ እምላሽ እዩ። (ሮሜ 8:11)። "...ብሲጋ ሞተ፡ ብመንፈስ ጥያ ህያው ኩነ።" (1ጴጥ.3:18)።

ሸ. መለሰይ ባህርያት እቲ ናይ ትንሳኤ ሓልፊ ኣብ ጽሑፋት ዘይተገልጸ ብህሉ ባህርያት ናይ ትንሳኤ ሓልፊ እሉ እዮ፡ በንጹር ክንርድሉ ኣይንገለጹን ኢና። እስከ እነፖ 8 ኩነታት ንርሖ።

1) ውሽጣዊ ባህርያት እቲ ናይ ትንሳኤ ሓልፊ እቲ ውሽጣዊ ባህርያቱ ፍጹም ዘይሓልፍ እዩ። "ትንሳኤ ምውታትውን ከምሉ እዩ፡ ብዘሓልፍ ይዝራእ፡ ብዘይሓልፍ ይትንሰእ።" (1ቆረ.15:42)።

2) ናይ ወጻኢ ባህርያቱ (መግለጺኡ) ክቡር ጸይ እቲ ናይ ወጻኢ ባህርያቱ ኣዝዩ ክቡር እዩ። ምክንያቱ እቲ ሓልፊ እቲ ክብሪ እምላሽ ስለ ዝለበሰ ክቡር እዩ። "ብወርደት ይዝራእ፡ ብኸብሪ ይትንሰእ።" (1ቆረ.15:43)።

3) ውሽጣዊ ሽላቱ ሓያል ጸይ ብዘባ ውሽጣዊ ክሊቱ ዝመጽ ንምዕያይ ዘይደከም ኣዝዩ ሓያል እዩ። "ብድኻም ይዝራእ፡ ብሓይሊ ይትንሰእ።" (1ቆረ.15:43)። እወ ሰራሕ ዘይደከም ግሩም ባህርያት ኣለዎ። ሽዕ እቲ ናይ ምጥፋእ፡ ድኻምን ዘይፍጹምን ባህርያት ተሪፉ፡ ብዘይሕለል ሓይሊ ክንገብር ኢና።

10. መለኮታዊ ፍርዲ

"እምላሽ ነቲ ዘመን ድንቁርና ኣሕሊፉ፡ በቲ ካብ ምውታት ዘተንሰለ እዮ ብእሉ ንኹሉ እምነት እናሃበ ዝመደበ ሰብላይ ንግለም ብጽድቂ ዚፈርዶላ መፃልቲ ወሲኑ ስለ ዘሉ፡ ሕጂ ኣብ ኩላ ቦታ ንብዘሉ ሰብ ኪንስሑ ይነግር እሉ።" (ግ.ሃ.17:30-31)።

1. ትርጉምን መግለጽን መለኮታዊ ፍርዲ ኣብ መደብ እምላሽ ብህሉ መጻሊ ፍርድታት እሉ እዮ፡ ሓይሊ ፍርዲ ኣብ መጻሊ እዮን ከም ዘሉ ጌርና ክንዛረብ ቅኑሶ ኣይከብን። ስለዚ ኣብ ዝተፈለሰዎ እዮን ዝተፈለሰዎ ፍርድታት እሉ።

ገለ ሰባት ንእምላሽ ከም እምላሽ ፍቕርን ገዢ ሰናይን ጥራሕ ብምሕብብ፡ እምላሽ ከም ኣብሓን እናመከመከ፡ ንጌታትና ዘይርሊ እምላሽ ገይርም ዝሓሰቡ ብህሉት እየም። ጥያኣታ ከም ናይ ጥራሕ እምላሽ፡ ንግጉይ ከም ዝቐጽዕ ክንርብዩ ዘይግባእ ሓቂ እዩ። እወ፡ ብርግጽ እምላሽ ፈቃር ስለ ዝኹን ምእንቲ ኪድሕነና፡ ምስቲ ቅዱስ እምላሽ ኪተግርቕርን ሓይ ወፋ በደልና እዮ፡ ኣብ ክንዳና ተሰቐለ። ነቶም ዘሊ ፍቕሪ እዚ ዘይቅበሉ፡ እምላሽ ብናይ ቅዱሳን ፍርድ ኪበጽሖም እዩ። እዚ መለኮታዊ ፍርዲ ኣብ ኩሉ ጽሑፋት፡ ካብ እሪት ዘፍጥረት ከሳህ ራእይ የሃንሰ ተገሊጹ እሉ። እምላሽ ኣብ ገንት ኤደን ኣብተም ቀዳማት ኣብታትና ኣፃምን ሂዋንን በቲ ዝገበርዎ ሓጢአት ፍርዲ ሞት እወጅ። (ዘፍ.2:17-18፤ 3:1-24)። ኣቡና ኣብርሃም ከላ ንእምላሽ "ፈራድ ኩላ ምድሪ" ይብሉ። (ዘፍ.18:25)። ኩላተም ነብያትውን ዘሊ ይገልጹም እየም። "እታ ዝፈርዶላ ጊዜ በጺሓ እያ።" (ራእይ 14:7)። ኩሉ ናብራና ከምሉ ስለ ዝኹን፡ ፍርዲ ኣእምሮ ሰብ ዝቐበሉን ዝጸበዩን ኩነት እዩ።

ካብ ፍርዲ እምላሽ ወጻኢ ምምሃርነብ ቃል እምላሽን እምላሽ ባዕሉን ወጻኢካ ምስሓት እዩ። "እምበእርሲ፡ ኸምቲ ኣህዛብ ብናይ ሽንቱ ሓሳም ዚመላለስዎ ዝይትመለሰሉ፡ ... ንሳተም፡ ብሰሪ ትሪ ልቦምን ብሰሪ እቲ ኣባታተም ዘሉ ድንቁርናን ኣእምሮኦም ጸልጊኡ ካብ ሀይወት እምላሽ ርሒቑም።" (ኢፈ.4:17-18)። ኣህዛብ ጥራሕ ዘይከብሩ ኣይህድውን በዚ ቃላት እዚ ንእምላሽ ኣድከምዎ፡ "...ንስኻትኩም ክተለ ዚገብር ዘበለ ኣብ ቅድሚ ዓይኒ እግዚአብሔር ሰናይ እዩ። ...ወደስ እምላሽ ፍርዲ ኣበይ እሉ? ብምባልኩም እዩ።" (ግላሳ.2:17)።

እዚ ኣብ ምድሪ ዘሉ ዘይግዕርነታዊ ሀይወት በቲ መለኮታዊ መምኪ ኪፍረድ ናይ ግድን እዩ። እምላሽ ኩሉሳህ ዓቢ፡ ፍርዲ ተግባራትና ይህበና እዩ። (ግብ.25:46)። እቲ መለኮታዊ ፍርዲ መጻሊ እዩ፡ መፈጸምታውን ኣለዎ። "ናይቲ ዝመጽእ ፍርድን፡" (ግ.ሃ.24:25)፡ "ዘልላሰግደ ፍርዲ።" (ኢብ.6:2)። "...በቲ...ዝመደበ ሰብላይ ንግለም ብጽድቂ ዝፈርዶላ መፃልቲ ወሲኑ ስለ ዘሉ፡...።" (ግ.ሃ.17:30-31)። እቲ "ፍርዲ ናብ ዓወት ከሳህ ዚበጽሖ፡...።" (ግብ.12:20)። ስለዚ ፍርዲ መጻሊ ኩነት እዩ።

2. ሰላማን ግዛርይን መለኮታዊ ፍርዲ እቲ መለኮታዊ ፍርዲ ግዛርይን ናይ መወጃታን ተባሂሉ ይገልጻል። አገዛዚ ዝተፈላለዩ ፍርድታት እለዉ።

11. ግዚያዊ ፍርዲ እዚ አገዛዚ እንብራሉ ዘሉና ህላዊ ኩነት ዝፍጽም ፍርዲ እምሳኽ እዩ። እግዚአብሔር፣ ንግዚ ቦቲ እብ ልዕሊ እስራኤል ዝገበረቶ ባርነት ቀጽዓ። በዛ ለይቲ እዚላ ተምድሪ ግዚያ ገሓፍ እዩ፣ ካብ ሰብ ከላዕ እንበላ፣ ንኹሉ በኹሪ ሃገር ግዚያ ገወቅዕ እዩ። እብ ኩሉም እምልኸቲ ግዚያ ገላ ፍርድታት ክገብር እዩ፤ እግዚአብሔር እዩ። (ዘጸ.12:12)። እስራኤልውን ብወድቀታ ከም እትፈርድ ተሃጊሩ እሉ። (ዘዳ.31:26-28)። ስለዚ እምሳኽ ዝቐጽዕ እምሳኽ እዩ።

12. ናይ መወጃታ ፍርዲ እዚ እቲ ፍጹም ፍርዲ እምሳኽ እዩ። ስለዚ እዩ፣ "ናይ ዘልላም ፍርዲ" እተባህለ። (አብ.6:2)። "...ኑቲ ዝገባብንን ንዘረባይ ዘይቅበሉን ከላ ዘፈርድ እሉ። እዚ እቲ ዝገረበ ዘሉኹ ቃል፣ ንሱ ቦታ ዓሕረይቲ መዓልቲ ገፈርዶ እዩ።" (ዮሃ.12:48-50)። ዝከላ እዩ ሃዋርያ ጳውሎስ እምሳኽ ዝመደባ መዓልቲ ፍርዲ ዝገለጸ። (ጊዮ.17:30-31)።

13. ዝተፈላለዩ ክፍልታት ፍርዲ እቲ ግዚያዊ ፍርዲ ብዙሕ እኳ እንተኹነ 4 ክገርሊ እና።

1) ፍርዲ አህዛብ ኩሉ እቲ ግዚያዊ ፍርዲ ሰባት ጽድቂ ምእንቲ ኪመሃሩ ዝፍጽም እዩ። ብፍላይ ድማ ነተን ንእስራኤል ዘነቐያ ሃገራት ቦቲ እብ ልዕሊ እስራኤል ዝፈጸማሉ ሃገራት ከፍራጊ እዩን። (ዘፍ.12:31 እ.ኤ.አ.26:19 ግ.ቲ.25:31-46)።

2) ፍርዲ ውልቀ ሰባት እዚ አብተም ኑቲ ብርሃን ዝኹነን ዘምጽእን ክርስቶስ ዘይተቐበሉን ክፋእ ዝመረጹን ሰባት ዝወሃብ ፍርዲ እዩ። ኩላተም ንክርስቶስ ዘይተቐበሉን ዝጸገምን ሰባት፣ እዚ ስለ ዝገበሩ ድር ተፈሪድም እሉ። "በኣኡ ንዚእምን እይፍራይን። ኑቲ ዘይእምን ግና፣ ብሰላም ኣደ ወዲ እምሳኽ ስለ ዘይእመን፣ ድር ተፈሪድም እሉ። ...እቲ ሓቂ ዝገብር ግና፣ ብእምሳኽ እተገብረ እዩ እዮ፣ ግብሩ ምእንቲ ኪግለጽ፣ ናብ ብርሃን እዩ ዚመጽእ።" (ዮሃ.3:18-21)።

3) ፍርዲ አመንቲ አሕዋት አብ ምድሪ ከለዉ አመንቲ አብ ምድሪ ከለዉ፣ ገላ ሓጢአት ምስ ዚገብሩ ኪቐጽዑ ናይ ግድን እዩ። እዚ መለኮታዊ ፍርዲ እምሳኽ እዩ። እዚ ከምቲ ንሃናንያን ሰጸራን ዝበጽሑም ፍርዲ እዩ። እዚ፣ እተም ሰባት ምድሓናም የጥፍኡ ግለት ላይኩነን፣ ግናኽ ሓጢአት ከትቅጽዕ ስለ ዘለዎ ይቐጽዑ። (ጊዮ.5:1-11 1ቆረ.5:1-5 11:30-32 1ዮሃ.5:16)።

4) ፍርዲ ቅዱሳን አመንቲ ንርእሶም እዚ አመንቲ ንርእሶም ብምፍራድ፣ ሓጢአተም ተአግሪም ብምንግዛ፣ ናብ ጉይታ ምስ ዚምለሱን ዚኣድገሙን ዝፍጽም መለኮታዊ ፍርዲ እዩ። እዚ እቲ እምኒ ባዕሉ

ዚገብር እኳ እንተኹነ መለኮታዊ ፍርዲ እዩ። "ግናኽ አብ ርእሰና እንተ ንፈርድሲ፣ እይምተኹነን ነርፍ።" (1ቆረ.11:31 1ዮሃ.1:7-9)። እዚ ኹላትና አመንቲ ከንፍጽዎ ዚግበእ ፍሪ ጽድቂ እዩ እዮ፣ ንትግሉ።

14. ሰላማ ናይቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ እቲ ቀንዲ ሰላማ ናይቲ መለኮታዊ ፍርዲ ንዕዮ እቲ ውልቀ-ሰብ ዝገልጽን ዓላቢ ተግባርና እንረገግሁን እዩ። እዚ ፍርዲ እዚ ንኹሉ ፍጡር ግለት ንመላእኹቲ፣ ንሓጽእንን ቅዱሳንን እዩ። እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ንጉይታ ምቕባልንን ዘይምቕባልንን ዝፈርድ ላይኩነን፣ ስለ ቦታ እቲ ፍርዲ እንታይ ምቕዲ ይሕበር እዩ። እቲ ቀንዲ ሰላማ እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ዓላቢ እቲ ተግባርኻ ንምርካብ እዩ።

15. ባሕታታት ፍርዲ እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ አብ ላፈጸማሉ 8 ባሕታታት እለዩ።

1) ምግለጽ ተግባራት ኩሉ ተግባራት ሰብ፣ ምክንያት መግቢሉ፣ ከመይ ገይሩ ገይርዎን ውጽኢት ተግባርን ቦቲ ፍርዲ ኪግለጽ እዩ። ነዚ ከላ እምሳኽ ኩሉ ስለ ዝፈልጥ እቲ መለኮታዊ ኣይሊ ላይኩነቱን እዩ። (ግ.ቲ.7:21-23 1ቆረ.3:18 4:15 ራእይ 20:12-13)። እምበኣር ካብቲ ኩሉ ዝፈልጥ እምሳኽ ከንሕባእ ላይንኸእልን እና እዮ፣ ብንገብር ኩሉላዕ ጥንቁቓት ከንከውን ይግባእ።

2) ግዛን እቲ ተግባራት ከብይት እቲ ተግባራት ምምሃን ኣደ ካብ ባሕታታት ፍርዲ እዩ። እምሳኽ ንቢልሻጽር አብ ግዛን መዚኑ ፈኹላት (ቀሊሉ) ረኽቦ እዮ፣ ተዋሪዶ። "...ብግዛን ተመዚንካ፣ ቀሊልካ ተረኽብካ..." (ዳ.5:26-28)። ምክንያት እቲ ተግባርውን ኪምክን እዩ፣ ነዚን ምግባር ከላ እምሳኽ ፍልጠት እቲ ገባር ኪመዝና እዩ። (ግ.ቲ.10:15 ሉቃስ 12:47-48)። ኩሉ እቲ ዓሰባና አገዛዚ ዝተወከለ እዩ ኪኸውን። (1ቆረ.4:15)። እቲ እምሳኽ ዝህቦ ውሳኔ አብ ሓቂ ዝተጥርከሰን ብዘይ ኣድልዎ ገጽን እዩ ኪኸውን። ስለዚ እቲ ዓሰቢ ንኹሉ ሰብ እዩ እዮ፣ ኩሉ ኪዳለውሉ ይግባእ። (ራእይ 2:12-11)።

3) ሰፈጸማ እቲ ፍርዲ እቲ ሓሳብ ንጽር እዩ፣ "ሰብ ኑቲ ዝዘርኣ፣ ንእኡ ገላ ገጸጽዶ እዩ።" (ዛ.6:7)። እምሳኽ ንነፍሲ ወከፍ ከም ተግባር ኪህቦ እዩ። "ግለት ነተም ሰናይ እናገበሩ ተፃጊሎም ግርማን ክብርን ዘይምጥፋእን ዚደልዩ ናይ ዘልላም ህይወት ኪህበም እዩ። ነተም ንዓመጸ ዚእዘኩ እምበር፣ ንሓቂ ዘይእዘኩ መሻረውቲ ግና ተጥፃን መፃትን ኪወርዶም እዩ።" (ርጝ.2:7-8)። አብቲ ካሕሳ ነተም ዝደሓኑ ዓሰቢ ምግብ እዩ። (1ቆረ.3:14-15)። ነተም ዘይደሓኑውን ጸጋ እምሳኽ ብዘይ ምቕባሉም እንተ ተኹኑ እኳ ዕብዮትን ደረጃን እቲ ዝበጽሖም መቐጸዕተም ይፈላእ እዩ። (ሉቃስ 12:47-48 ራእይ 20:11-18)።

4) ኣድላይነትን ርግጽነትን እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ አገዛዚ ፍርዲ ኣድላይ ላይኩነን ዝብል ሓሳብ ዝግዘዙሉ እዮን፣ ገላ ሰባት፣

"ሰናይ ጥራት ገበር ንርእሰኝ ባህ ኪብላካ እዩ" ይብሉ ግናኽ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላዩ ምጂኡ ብገጠኡ መገድታት ከንርእ እና።

ሀ. ጥራታዊ ባህርይ እቲ ጥራታዊ (ግብረ ገበታዊ) ባህርይ ሰብ ናይ መወጃታ ፍርዲ ከም ዘድሊ የረጋገጽልና እዩ። ምክንያቱ፡ ሰብ ዝሓለፈ ተግባራት ዚምዝገብ ፍጥረት እዩ። (ሉቃስ 18:25)። እዚ ጥራት ዘይኮነ ምስክርነት ሕልናን "ሰላሚ ሽላ ፍልጠት ሓቂ ምስ ረኽብና፡ ፊትና ሓጢአት እንተ ገበርና፡ ዚሰክሐ ምጽባይ ፍርድን ነቶም ተጻረርቲ እትበልዕ ቅንኢ ሓውን ኪኸውን እዩ እምበር፡ ደጊምሲ ስለ ሓጢአት ዚሰጥእ መስዋእቲ የልባን" (ሉቃስ 10:26-27፤ ሮሜ 2:1-2, 14-18)፤ ጽቕጠት ባህርያትን "ከድሪ ልብኹም ላይተትርፉ" (ሉቃስ 3:18, 15) ኣብሉ ይርእ እዩ። እምበኣር ባህርይ ሰብ እዚ ዝድግፍ እዩ። እዚ ሹሉ ጻድቕ ዓለፊ ከም ዝህልዎ፡ ሓጥእ ከላ መቐጻዕቲ ከም ዝረከብ ይሕብር።

ለ. ርትዓዊ ላቲሓሳባባ ሰብ እቲ ርትዓዊ ላቲሓሳባ ሰብ፡ እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላዩ ምጂኡ ይሕብር እዩ። እቲ፡ "ሰብ ነቲ ዝዘርእ፡ ገእኡ ሽላ ሺዓጽጾ እዩ" (ጴጥ.6:7)። ዝብል ሓሳብ፡ ሰብ ብተግባር ዝምስክር ሓቂ እዩ። ዚህ መጽሓፍ ቅዱስ ብዝተፈላለየ መገድታት ይገልጻ እዩ። እቲ ናይ ንጉስ ኣሓሽዋርስ ቀንዲ ዝኸበረ ሰብ ሃግን፡ ኣብቲ ንግርዳካይ ዘዳለዎ ጉንዲ ተሰቓሊ ሞተ። (ኣሰ.7:10)። ሂትለርውን ቦታን ብዘሓት ላይሁድ ንምጥፋእ ዘጸወዳ መጻወድ ንርእሱ ኣጥፍኦ። ሰላሚ ገጸድታን ኩነ ንሓጥእን ተግባርም ኪለዕሰም ምጂኡ ንኡርን ግሉጽን እዩ። (1ጢ.5:24-25፤ ራእይ 14:18)።

ሐ. ሰርዓታዊ ሓሳብ እምነት ክርስትና እቲ ሰርዓታዊ ሓሳብ እምነት ክርስትና ናይ መወጃታ ፍርዲ ከም ዘሉ ይምህር እዩ። (ኣብ.6:1-2)። እዚ ዘብሉ ወንጌል ትርጉም የብሉን። ሞት ክርስቶስን ካልኣይ ምጽላት ክርስቶስን ብዘይ እዚ መግለጺ የብሉን። እዚ ዘብሉ ወንጌል ከላ እንታይነቲ ብዘየገድሰ፡ ገጽሓፋት ከንቁ ስለ ዝገብር ሓሳዊ እዩ። እዚ ንረዓላ፡ ምድሓንና ብሞት ክርስቶስ ካብ ቊጥዓ ኣምላኽ ናብ ህይወት እዩ። "ነቲ ህያውን ናይ ሓቂ ኣምላኽን ከተገልግሉ፡ ነቲ ካብ ምድታት ዘተንሰእ እሞ ካብቲ ዚመጽእ ቊጥዓ ዚድሓኛ ወዳ የሰሰ ከላ ካብ ሰማያት ከትጽቡ፡ ካብ ጣላታት ናብ ኣምላኽ ከመይ ገርኩም ከም እተመለሰኩምን፡ እቲ ናባኻትኩም ምእታውና ከመይ ዝበለ ኸም ዝኸበረን፡ ብዛዕና ባዕላቶም ይነገሩ ኣለዉ።" (1ተሰ.1:9-10)።

መ. ቃል ኣምላኽ ዚምስክር ሓቂ ልዩ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ግለት እቲ መንፈስ ኣምላኽ ዝፈሰ ቅዱስ ጽሑፍ ለድላይነትን ርግጽነትን እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ኣገጺሩ ይምህር እዩ። ብሉይ ኪዳን ብዛዕባ ምድራዊ ነገራት ኣብዚሑ እንተ ተዛረበ እኒ ብዛዕባ "መዓልቲ ጉይታ" ይዛረብ እዩ። "እታ ዓባይን መፍርሂትን መዓልቲ እግዚአብሔር ከይመጽት፡ ...ኣብ ከረን ጽዮንን ኣብ የሩሳሌምን ኣብቶም እግዚአብሔር ዝጽውዮም ተረፍን ምድሓን ኪኸውን እዩ እሞ፡ ስም እግዚአብሔር ዚጽውዕ ዘበለ ሹሉ

ኪድሕን እዩ።" (ዮሴፍ 2:31-32፤ 3:7, 14, 16፤ ጳጴ.1:14-18፤ ግል.8:1-5፤ 4:1-6)። ብዛዕባ ትንሳኤ ምድታት ንፍርድውን ይነገር እዩ። (ኣፃ.12:1-2)። ሓዲሽ ኪዳን እሞ ብዝያዳ ይገልጻ እዩ። (ግሪ.10:22-24፤ 12:136፤ 2ጢ.4:1-4፤ 2ኢ.2:14, 9፤ 3:7)።

ረ. ላቲ ሓጢአት ዘብሉ ባህርይ እግዚአብሔር እቲ ሓጢአት ዘብሉ ባህርይ እግዚአብሔር ኣምላኽ ሕነ ዝፈደጥሉ ናይ መወጃታ ፍርዲ ይጽበ ላሉ። "ኣዲንትኻ እኩይ ንምርላይ ኣዘዞን ጽሩዖት እየን" (ኣፃ.1:13)። እዚ ነገር እዚ፡ "መሰረት ዝፋንካ ጽድቅን ቅንዕናን እዩ" ስለ ዝብል ሓቂ እዩ። (መዝ.89:14)። እምበኣር ኣምላኽኪ ብርግጽ ይፈርድ እዩ፡ ዝድንጉ እንተ መሰለ ሽላ ንሰናይካ እዩ። (መዝ.50:21፤ 2ኢ.3:9)።

ሰ. ላቲ ዘምሰሩይ ህልዋ ናብራ ሰብ እዚ ዘድምዕሩይ ህልዋ ናብራ ደቂ ሰብ ናይ መወጃታ ፍርዲ ኪህሉ ዝጽበ እዩ። ሰባት ጻድቕ ኪኸፍሉ፡ ሓጥእ ኪጥዕም ምርእያም የሕትቶም እዩ። "ም እግዚአብሔር፡ ንሰኻ ከይሰማዕካን፡ ክዛዕ መዓዝ ከለዊ እየ፡ ኣነ፡ ዓመጽ፡ ኣለ ናባኻ ኣለዌኹ፡ ንሰኻውን ኣየድሓካንን...ሰላሚ ሕጊ ደኸመ፡ ፍትሒውን ከቶ ላይወጸን። እቲ ረሲእ ነቲ ጻድቕ ከቢብም እዩ እሞ፡ ሰላሚ ፍርዲ ቐንኒ ይወጽእ ላሉ።" (ኣፃ.1:12-4, 12-17፤ መዝ.73)። እወ እቲ ትጽቢትና ኪፍጽም እንተ ኹይኑ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላዩ እዩ። (ሮሜ 8:18)።

ሸ. መሰሪዎት ክርስቶስ ክርስቶስ ኣብ ምድሪ ኪገዝእ ምጂኡ ስለ ዝምህር፡ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላይን ርግጽኻን ምጂኡ ይሕብር። "ክርስቶስ ነቶም ጸላእቲ ዘበሉ ትሕቲ ኣለጋሩ ክዛዕ ዚገበርም፡ ኪነገስ ይግብእ እዩ።" (1ቀረ.15:24-25)። ከም መሲህ ኣብ የግን ኣቦ ላሉ፡ ብደበና ኪመጽእን ብኸበሪ ኣብ ዝፋን ኪቐመጥን እዩ። (ግሪ.26:68-64)። ሽዑ ሽላ ኪፈርድን ብበትሪ ሓጺን ኪነግሰን እዩ። (መዝ.2፤ ግሪ.25:31-46)።

ቀ. ሰቕለት ክርስቶስ ሰቕለት ክርስቶስ ነቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላይን ርግጽኻን ይገብር። ብዛዕባ ሰቕለት የሰሰ ክዛረብ ከሉ፡ "ፍርዲ እዛ ዓለም እዚላ ሕጂ በጽሖ። ገዛእ እዛ ዓለም እዚላ ሕጂ ንወጸኢ ኪደርብ እዩ። ... ብኸመይ ዝመሰለ ለማውታ ከም ዚመውት ከመልከተለም እዩ እዚ ዝበለ።" (የዓ.12:31-38)። ፍርዲ ዓለም ኣብቲ ህይወቱ በጻፍ ዘሕለፈ የሰሰ ንሓጢአትና ካብ ወረደ፡ ኣብቶም ዝጸገም ደኣ ከመይ ዚወርድ? ሓጢአት ከቐጸዕ ይግባእ ዝብል ሓሳብ ፍርዲ ኩሉ ሰብ እዩ፡ እቲ ልዑል ኣምላኽ ግዳ ከመይ ብዝያዳ ዚደፈርድ? ሰላሚ ኣብ መስተል ክርስቶስ ዓለም ሰይማንን ሰጋን ተፈሪዶም እየም።

ቆ. ትንሳኤ ክርስቶስ ትንሳኤ ክርስቶስ ነቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ለድላይን ርግጽኻን ይገብር። ኣምላኽ ኩሉሳዕ ድሕሪ ትንሳኤ ክርስቶስውን ከይተረፈ ከንንሳኤ ይእዝዝና እዩ። እዚ ሽላ ለድላይነት ፍርዲ ይሕብር። እንተ ዘይተነሳሕና ግና፡ "ኣምላኽ...ገዓም ብጽድቂ ዚፈርድላ መዓልቲ ወሲኑ ስለ ዘሉ፡ ሕጂ ኣብ ኩሉ ቦታ ንዝዘሉ ሰብ ኪንሰሑ ይነገር ላሉ።" (የዓ.17:30-31)። ትንሳኤ ክርስቶስ ግሕተም ኣምናኽ ነቲ

ይነገር አሉ።" (ጊ.ሃ.17:80-81)። ትንሳኤ ክርስቶስ ግሕተም ለምላሽ ነቲ ገምድላን ሰብ እጅግ ሽኩት ሰቅሶት ክርስቶስ ላብ ርእሲ ምዃኑ ነቲም ዘይተቐበልዎ ከላ ክርስቶስ ከፈርድ ከም ዚመጽእ መረጃታ እዩ። "ኩሉ ሰብ ከምቲ ነብ ዚኸበር ገይሩ ገወዲ ምእንቲ ኪኸበርዮ፤ ፍርዲ ዘበለ ገወዲ ሃቦ..." (ዮሃ.5:22-28)። እወ፤ ትንሳኤ ክርስቶስ ፍርዲ ከም ዘሉ እዩ ዝሕበር።

ፈ. ፈራዲ ስብቲ ናይ መወጃእታ ፍርዲ ለድህረት እቲ ፍርዲ ካብ ተቐበልናዮ፤ እቲ ፈራዲ መን እዩ? ለልና ከንቀትትን መልሱ ከንረከብን ዝግባእ እዩ።

ዚእቲ ናይ መወጃእታ (ፍጹም) ፈራዲ ለግዚሓብሄር ለይረ- እቲ ፍጹም ፈራዲ ለምላሽ ምዃኑ ብኹሉ ርዳእን ቅቡልን እዩ። "...ፍርዲ ናይ ለምላሽ እዩ።" (ዘጳ.1:17)። "...ናብ ለምላሽ ፈራድ ኹሉ..." (ለብ.12:23)። እዚ ከም ለምላሽ መጠን ዝገብእ እዩ። ፍርዲ ገለምላሽ ከምቲ ገወፍ ምብራር ባህርያዊ እዩ። "... ለግዚሓብሄር ለምላሽ ፍርዲ እዩ..." (ኢሳ.30:18፤ ግላ.2:17)። ፍርዲ ፍጹም ዝኸውን እቲ ወጥብ ሕጊ ዝኹን ለምላሽ ባዕሉ ምስ ዚፈርድ እዩ። "ኩሉ መገዳ ፍርዲ እዩእ ዮ፤ እቲ ኸውሒ ገብሩ ፍጹም እዩ።" (ዘጳ.32:4)። ገብ ባህርያት ዝኹን ደኹን ፈራዲ እስከ ከንጠትስ።

1) ፈራዲ ስብ ቃሉ ጽኑዕ ኪኸውን ይግባእረ- ከምኡውን ንሱ ዘይልወጥን ጽኑዕን ስለ ዝኹን ከፈርድ ይግባእ እዩ። ኩሉወ፤ ፈራዲ ልዕል ኪኸውን ይግባእ፤ ለምላሽ ከላ ከምኡ እዩ። "ለምላሽ ደላ እዩ ፈራዲ፤ ዚኢ የውርድ፤ ነቲ ልዕል የብል።" (መዝ.75:17፤ ዘጳ.1:17፤ ለብ.12:23)።

2) ፈራዲ ኩሉ ከፈልጥ ይግባእረ- ለምላሽ ከላ ከምኡ እዩ። "...ንመንፈስ ለግዚሓብሄር ዝመርመር፤ ...እእምር ዝሃብ፤ እቲ ቅኑዕ መገዲ ሽላ ዝመሃር፤ ፍልጠት ዘፍለጠ፤ መገዲ ምስትውግል ድግ ዘርላዮሽ መን እዩ? ...።" (ኢሳ.40:19-14)።

3) ፈራዲ ጸድቕ ኪኸውን ይግባእረ- ፈራዲ በጽድቂ ከፈርድ መታን ኪክላሉ ጸድቕ ኪኸውን ይግባእ፤ ለምላሽ ከላ ጸድቕ እዩ። "ደጊምሲ ጉይታይ፤ ንሱ እቲ ጸድቕ ፈራዲ፤ ቦታ መጻልቲ እቲላ ዚህበኒ ለኸለል ጽድቂ ተከረሰይ አሉ።" (2ጢዋ.4:18፤ ዘፍ.18:25፤ መዝ.97:12፤ ኢሳ.61:8)።

4) ፈራዲ ንንገራት ብትዕግስቲ ዚሰምዕን ዚከታተልን ኪኸውን ይግባእረ- ለምላሽ ከላ ናብ ምድላን ከሳ ለንበጽሕ ብትዕግስቲ ዝጸበደና እዩ። "ጉይታይ፤ ኩላተም ናብ ንኡላ ኪበጽሑ ለምበር፤ ሓደ እኒ ኪጠፍእ ዘይፈቱ ስለ ዝኹን፤ ምእንታኹትኩም ይዕገስ አሉ ለምበር፤ ከምቲ ንገለላተም ዚመስሉም ንተከላኡ ላይደንጉዮን እዩ።" (2ጲዮ.3:9)። ስለዚ እቲ ፍጹም ፈራዲ ለምላሽ ባዕሉ እዩ እዮ፤ ንፍርዱ ፈቲና ጸላለና ከንበጽሖ ስለ ዝኹንና ድልዎት ንኹን።

ፈ. እቲ ናይ መወጃእታ ፍርዲ ብጉይታና የሱስ ክርስቶስ ኪፍጸም ለይረ- ጉይታና የሱስ ክርስቶስ ስልጣን ኩሉ ናቱን ፈራዲ ኩላ ካሪምን ምዃኑ፤ ዝገልጽ ብዙሕ ጽሑፋት አሉና። "...እብ ሰግይን ላብ ምድርን ኩሉ ስልጣን ተዋሂቡኒ አሉ።" (ማቴ.28:18)። ጉይታ እቲ ስልጣን ካብ ለግዚሓብሄር ላብ እዩ ለተዋህቡ። "የሱስ ከላ ላቡኒ ንኹሉ ላብ ኢዱ ከም ዝሃብ።" (ዮሃ.18:18)። "...ፍርዲ ዘበለ ገወዲ ሃቦ ለምበር፤ ላብ ጉይታ እኒ ላይፈርድን እዩ።" (ዮሃ.5:22-28)። ለብዚ እቲ ፍርዲ ናይ ጉይታና የሱስ ክርስቶስ ምዃኑ ብገደር ተገሊጹ አሉ። "በቲ ካብ ምውታት ዘተንበላ እዮ፤ ብእኡ ንእምነት እናሃበ ዝመደቦ ሰብላይ ንግሉም ዚፈርዳ መጻልቲ ወሲኑ ስለ ዘሉ..." (ጊ.ሃ.17:80-81)። "ለምላሽውን ንህያዋንን ምውታትን ፈራዲ ኪኸውን ዝመደቦ፤ ንሱ ምዃኑ ንዝበኒ ኸንሰብኸን ከንምስከርን አዘዘና።" (ጊ.ሃ.10:42)።

መጽሓፍ ቅዱስ ፍርዲ ናይ ክርስቶስ ምዃኑ መመሊሉ ገሊጾም አሉ። (2ጢዋ.4:18)።

ክርስቶስ ከም ለምላሽ "ብዘሉ መዝገብ ጥበብን ፍልጠትን ላብሉ ተሰዊሩ አሉ።" (ቆሎሴ 2:8)። ስለዚ ኩሉ ተገራገሪ ናይ ሰብ ካብይ ተሃላሉ ከም ዝተገብረ ይርዳእ እዩ። (ማቴ.7:21-23)። ከም ለምላሽ ኩሉ ለምላሽዊ ባህርያት አለዎ። (ለብ.1:3)።

ክርስቶስ ከም ሰብ መጠን ከላ ኩሉ ተዋክርታትና ይርድእ እዩ። "ወዲ ሰብ እዩ እዮ፤ ከፈርድ ስልጣን ሃቦ።" (ዮሃ.5:27)። ክርስቶስ ገወዲ ሰብ ላብ ፍርዱ ኪምልሱ ኪኸለል መንገድ እዩ። "ከይመልሱ፤ ሓርርናውን ከይንቢያንሲ፤ ከማይ ሰብ ላይኩን፤ ላብ ክልቲና ኢዱ ኪዝርግሑ እዮ፤ ላብ መንገድ ጻኛ ኪኸውን የልቦን።" (ለዮብ 9:32-38)። ጉይታ ስለ ዝተዋከረ ብከምዲታት ሰብውን ኪትንከፍ ይከላል እዩ እዮ፤ ይደንግጸልና። "ደጊም ብዘይ ሓጢአትሲ፤ ኸምዚ ኸማና እተፈተነ እዩ ለምበር፤ ብድኸምና ኺደንግጸልና ዘይኸለል ሊቀ ኸህናት የብልናን እዮ።..." (ለብ.4:14-15)።

ክርስቶስ ቅድሚ ምፍራዱ ንሰብ ኪድሕን መጸ። "ለምላሽ ገወዱ፤ ግሉም ብእሉ ኸትድሕን ለምበር፤ ንግሉም ኪፈርዱ ላይልኹን።" (ዮሃ.8:17)። ክርስቶስ ከም ሰብውን ንእምላኸን ሰብን ዘተግርቕ ማእከላይ እዩ። "ማለት፤ ለምላሽ ሓደ በይኑ እዩ እዮ። እቲ ላብ መንገ ለምላሽን ሰብን ዘሉ ማእከላይውን፤ እቲ ሰብ፤ ክርስቶስ የሱስ፤ ሓደ በይኑ እዩ። "ማለት፤ ለምላሽ ሓደ በይኑ እዩ እዮ እቲ ላብ መንገ ለምላሽን ሰብን ዘሉ ማእከላይውን፤ እቲ ሰብ፤ ክርስቶስ የሱስ፤ ሓደ በይኑ እዩ።" (1ጢዋ.2:15)።

ሐ. ኩላተም ቅዱሳንውን ምስ ክርስቶስ ከፈርዱ ለዮምረ- ሰብ ፍጹም ፈራዲ ኪኸውን ዘይበቐዕ እኒ እንተ ኹን፤ ምስ ጉይታ ኹይናም ቅዱሳን ንመላእኸትን ንግሉምን ፈረድቲ ከንኸውን እና። "ወይስ እቲም ቅዱሳን ንግሉም ከም ከፈርድዎዶ ላይትፈልጦም ኢኹም? ግሉም ብላኹትኩም ካብ እትፍረድ ደላ፤ ነቲ ናለኸቲ ነገር ፈረዲ ንምዃንዶ ላይትበቐዕን ኢኹም? ንመላእኸቲ ከም እንፈርዶምዶ ላይትፈልጦን

ሊኹም? ከመይ ግን ነቲ ሃገር እዛ ዓለም እዚላ ዘይገፈርዶ?" (1ቆረ.8:2-3)። እዚ ሓብብ እዚ ምስኡ ከገንግስ ኢና ንምባል እምበር፤ ውጤ እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ካየና እዩ ግለት ላይኩን። (ራእይ 3:21፣ 20:4-8፣ 22:5)።

፩. ፍርድታትን ሓፈጽ ግልጽን. ፍርዲ ከሁሉ ከም ዝግባእ ተላማጊንናሉ ኢና። ኩሉ ፍርድታት ግና ብሓይ እዋን ላይኩንን ዝፍጽም። ዝተፈላለዩ መምህራን (ግሪ.25:31-48፣ ራእይ 20:11-15) ብምጥቃስ ኩሉ ፍርዲ ብሓይ ከም ዝፍጽም ከምስልዎ ይጋደሉ እዮም። ግናኹ ከምኡ ላይኩንን። ዓለምና ብዝተፈላለዩ ፍርድታት ዝተመልእት እያ። እስከ ገለ 18 ዝተፈላለዩ ፍርድታት ንርእዞ።

II. ፍርዲ መስቀል. እዚ እቲ ናይ መወጃታ ፍርዲ ንሓጢአት እዩ። "ፍርዲ እዛ ዓለም እዚላ ሕጂ በጽሐ። ገዛእ እዛ ዓለም እዚላ ሕጂን ወጻእ ኪድርቦ እዩ። ... ብኸመይ ዝመሰለ ለማውታ ከም ዚመውት፤ ኪመልከተሉም እዩ እዚ ዝበለ።" (ዮሃ.12:31-33፣ 19:30)። እዚ ነቲ ቀዳማይ ምጽኣት ክርስቶስ ዝፈጸመ ሰፊረት ሰይጣንን ዓለምን ዝበሰረ ኩነት እዩ። " ... ሕጂ ግና ብመስጥእቲ ርእሱ ንሓጢአት ክሰር ኢሉ እዩ ኣብ መወጃታ ዘመናት ሓይ ግዜ እተገልጸ። ...ከምኡ ኸላ እቲ ንሓጢአት ብዘሓት ኪርሕቕ ኢሉ ሓንባላ እተሰውላ ክርስቶስ ንምድሓን እቶም ዝጸበይዎ ካልላይ ግዜ ብዘይ ሓጢአት ኪገለጽ እዩ።" (ኢብ.9:26-28)። እቲ ፍርዲ መስቀል ኣብ 3 ኩነታት እዩ ዚፍጸም። ንሓጽ ከላ፤

1) መስቀል ኣብ ልዕሊ ሓጢአት ተግወድቲ. ኣብ ልዕሊ ሓጢአት፤ ሓጢአት ንክርስቶስ ኪሰጥእ ዝገበር እዩ። "...እምላኽ ንወዳ - ከም ምስሊ ሓጢአተኛ ሲጋን ከም መስጥእቲ ሓጢአትን ልኢኹቲ ሓጢአት ብሲጋ ኹነና።" (ሮሜ 8:3)። ቦቲ ክርስቶስ ዝገበር ሓጢአተኛ ካየና ርሒቐ እዩ። "... እንቦ፤ ሓጢአት ዓለም ዚርሕቕ ገንኸል እምላኽ።" (ዮሃ.1:29፣ ኢብ.9:26)። ምኽንያቱ እቲ ለማጊ ምስ ክርስቶስ ተመጊሩ እዩ። "...ምስ ክርስቶስ ተሰቐልኩ። ግናኹ ክርስቶስ እዩ ኣባይ ዚነበር ዘሉ እምበር፤ ደጊኖ እኔ ላይኩንኩን ዝነበር ዘሉኹ።..."(ገላ.2:19-20፣ 2ቆረ.5:14)። ስለዚ ሕጊ ኣብ ልዕሊና ሰልጣን ናብሉን። (ሮሜ 6:6-7፣ 7:6፣ 8:1)።

2) እቲ ኸልሳይ መስቀል ዝሰጥር ጸላሊ ከላ ዓለም እዩ። "... ኣብ ዓለም ጸበባ ለሉኩም። ግናኹ እጃቲም፤ እኔ ንዓለም በጻፈና እዩ፤ ኢሉ መሰሉም።" (ዮሃ.16:33፣ 1ዮሃ.2:16-17)።

3) እቲ ገልሳይ መስቀል ዝሰጥር ጸላሊ ኸላ ሰይጣን
እዩ። እቲ ገልሳይ መስቀል ዝሰጥር ጸላሊ ከላ ሰይጣን እዩ። "...ገዛእ እዛ ዓለም እዚላ ሕጂ ንወጻእ ኪድርቦ እዩ።" (ዮሃ.12:31-33፣ 16:11)። እምበኣር ፍርዲ መስቀል ፍርዲ እምላኽ ቅኑዕ ምዃኑ ይገልጽ። (ዮሃ.3:14-18)።

ሊ. ፍርዲ እታ ሓቀኛ ቤተ ክርስቲያን። እዚ ፍርዲ እዚ ድሕሪ ምንጣቕ ቤተ ክርስቲያን፤ ግናኹ ቅድሚ ምግለጽ ክርስቶስ፤ ኣብ ቅድሚ መንበር ፍርዲ ክርስቶስ ኣብ ሰማይ እዩ ዚፍጸም። "ኩላትና ኣብ ቅድሚ መንበር ፍርዲ ክርስቶስ ብግዲ ከንገዝድ ኢና።..." (2ቆረ.5:9-10፣ ሮሜ 14:9-10፣ 1ቆረ.8:10-15፣ 4:1-5፣ 9:24-27፣ 1ተሰ.19፣ 2ጢዋ.4:18፣ ያሊ.1:12፣ 1ጴጥ.5:14)።

እታ ሓቀኛ ቤተ ክርስቲያን ብእመንቲ ዝቐመት ጥራሕ እያ እዋ፤ እቲ ፍርዲ ኣብ ቅድሚ እመንቲ ጥራሕ እዩ። እቲ ዕዮታት እመንቲ ፍሬሉ ብምምዛን ኪፍረድ እዩ። ኩሉ መለዓሊ ነገራትና፤ ዝተጠቐምናሉ ሚላታትን ወጽኢቱን ምስ ኩሉ ምንዛዝና፤ ምትንሳእናን ምውዳቕናን ክፍረድ እዩ። እቲ ዓበጺ ናይዚ ከላ ኣኸሊል ምርካብን ምሰላንን እምበር፤ ምድሓን ምጥፋእ ላይኩንን። ምኽንያቱ በለ ዝደሓንካ ኢኻ ኣብኡ ዘሉኻ፤ ደሓር ከላ ምድሓን ብግብሪ ላይኩንን ብእምነት ብጸጋ ደላ እምበር። ኸዕ እቲ ዘይተግወተ ክሓፈር እዩ፤ ዓበውን ኪጠፍእ እዩ። "ምሉእ ዓበሲ ከትቅቡሉ እምበር፤ ነቲ ዝጸገርናሉ ምእንቲ ኸይተጥፍእዎ፤ ርእስኹም ሓልፈዎ።" (2ዮሃ.1:8፣ 1ቆረ.9:24-27)። "...በምጽኡቲውን ኣብ ቅድሚኡ ኸይንሓፍርስ ብእኡ ንበሩ።" (1ዮሃ.2:28)።

እዚ ፍርዲ እዚ ምስቲ ናይ መመሪቕታ ሰርዓታት ከመሳሳሎ ይከላል እዩ፤ ኣብቲ እዋን ምምራቕካ እንተ ተመሪቕኩውን፤ ቦቲ ዘምጸእኩዎ ዘዋሕሩካ ነጥባታት እትጠባሉ ነገራት ይጓዩ እዩ። ግናኹ ኣብ ግዜ ምምራቕ ዝበኪ ሰብ ርእዩ ላይፈልጥን፤ ምኽንያቱ እቲ እዋን እዋን ሓንብ በለ ዝኹን እናተሓንቡ እዮም ዝምረቑ።

ሐ. ፍርዲ እቲ ብርቲዕ ጸበባ። ራእይ ዮሃንስ መጽሓፍ ፍርዲ እዩ፤ (ራእይ 4-19)። ኣብዘን ምዕራፋት እዚላተን ፍርዲ እምላኽ ኣብዛ እክይቲ ዓለም ይግለጽ። ብ3 ዓበይቲ ፍርድታት ግለት ፍርዲ ግሕተም፤ ፍርዲ መለኸትን ፍርዲ ጽዋእን ተገለጹ ኣሉ። እቲ ፍርድታት እቲ ሓይ ካብቲ ሓይ እናበርቶዕ ዝኸይድ እዩ። እታ ቫብዓይቲ ግሕተም ቁጥፃ እምላኽ እትገልጽን መኸፊቲ እቲ ቀዳማይ መለኸትን እዩ። "ነቲ ሳብዓይ ግሕተም ምስ ፈትሖ ኸላ፤ ኣበታት ፈረቓ ሰዓት ዚለክል ሰቕታ ኹን። ኣብ ቅድሚ እምላኽ ድማ ሸብዓተ መላእኹቲ ደው ኢሉም ርኢኹ፤ ሸብዓተ መለኸትውን ተዋህዖም።" (ራእይ 8:1-2)። እታ ቫብዓይቲ መለኸት ክርስቶስ ዝፋን ኪሕዝ ጸውዑት "እቲ ሳብዓይ መልእኹውን መለኸት ነፍሐ፤ ኣብ ሰማይ ከላ፤ መንግስቲ ዓለም ናይ እምላኽናን ናይቲ ቅቡሉን ኩይና እያ እዋ ዝልልሰመ ኣለም ኪነግስ እዩ፤ ዚብል ዓው ዝበለ ድምጽታት ኹን።" (ራእይ 11:15-18)፤ እዋ እዋን ፍርዲ በጽሖ በለት። "ብብርቲዕ ድምጺ ኸላ፤ እታ ዚፈርዶላ ጊዜ በጺሓ እያ እዋ፤ ንእምላኽ ፍርህዎ ኸብራውን ሃብዎ፤ ነቲ ሰማይን ምድርን ባሕርን ዓይኒ ማያትን ዝበረ ሰገሩሉ።" (ራእይ 14:7)። እታ ቫብዓይቲ መለኸት ከላ ቁጥፃ እምላኽ ነገራት፤ ካብቲ ዓበይን ዚገርምን ትእምርቲ ድማ ኣብ ሰማይ ርኢኹልቲ ኖጥፃ

አምላክ ብላታትን ኪፍኦም እዩ እዋ፤ ነትን ሸብዓተ መዓት ርኢኹ።" (ራእይ 15:1)። ሹላን ምስ ተፈጸመ ሽላ፤ "...እቲ ፍርድታትኩስ ሓቅን ቅንዕናን እዩ፤ ኪብል ከሉ ሰግዕኩ።" (ራእይ 16:7)። ነቲ ዘመን ኪፍኦም ከሉ ሽላ፤ "...እቲ ተቐጣጥዖ ዘሉ ሽላ እመ-ንን ሓቅኛን ይጠየል፤ ብጽድቂ ውን እዩ ዚፋንን ዚጥጋእን።" ተብላሉ። (ራእይ 19:11)።

መ. ፍርዲ እታ ዓባይ አመንዝራ ባቢሎን-ጊ እዚ አብታ፤ ቦቲ እዋን ብርቱዕ ጸባ፤ አብ ምድሪ እትርከብ ሓሳይት ቤተ ክርስትያን ዝፍኦም ፍርዲ እዩ። እዚላ እታ ካብ ምንጣቕ ቤተ ክርስትያን ዝተረፈት፤ ንክርስቶስ ዘይተቐበለቱን ምስቲ ጸረ ክርስቶስ ዝተሓበረትን ሓሳይት ቤተ ክርስትያን እዩ፤ ቤተ ክርስትያን ምባልና ቅኑዕ እንተ ሹይኑ። ምክንያቱ ቅርጺ እምብር ቤተ ክርስትያን ሰለ ዘይኩነት። "እታ አመንዝራ ተቐጣጥቶ ዝርኢኹ ግያትሲ ለህዝብን ብሕሕ ሰብን ህዝብታትን ቋንቋታትን እዮም።" (ራእይ 17:1,15)። ክዚላ ጸረ-ክርስቶስ ንእዋኑ ምስ ተጠቐመላ አብ ፍርቂ እዋን ግዝሒቱ ከጥፍላ ኪፍትንን ከላዕ መጨረሻታ ኪቃለባን እዩ። እቲ ባለሙ ከላ ቅንዕቲ አግኒት ሰለ ዝሹነት ዘይኩነት ብዘይከሉ ካልእ ዚሰገዱሉ ኣሉ ሊላ ሰለ እትምህር እዩ። አምላክ ግና ነዛ አመንዝራ እዚላ ኪፈርዓ እዩ። (ራእይ 17:16-17፤ 19:1-2)።

ራ. ፍርዲ ቅዱሳን እቲ ብርቱዕ ጸባቢ አብ መወዳእታ እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ አምላክ ነቶም ብእዋን እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ጸረ-ክርስቶስ ብምጽራር ዝሓለፉ ሰግእታት፤ ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ምስሉ ኪነገሱ ኪተንሰሉምን ኪኸበርምን እዩ። "...እብቲ ቅዱማይ ትንሳኤ ዕድል ዘለዎ ብጽላን ቅዱሳን እዩ። ናይ አምላክን ናይ ክርስቶስን ካህናት ኪኹኑ፤ ምስሉውን ሽሕ ዓመት ኪንገሱ እምበር፤ እቲ ኻልኣይ ዋት ለካዚላቶም ሰልጣን የብሉን።" (ራእይ 20:4-6፤ ግቲ.25:14-30፤ ሉቃስ 19:11-27)።

ሲ. ፍርዲ ቅዱሳን ብሉይ ኪዳን አብ (ዳ.12:1-3) ነብዩ ጥንኣል ብዛዕባ እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ "...ሽዑ ዘመን ጸባ፤ ኪኸውን እዩ፤ ከምሉሳ ካብታ ህዝቢ ዝሃለወላ ጀግሩ ኸላዕ እታ ግዜ እቲላ ኩቶ ሹይን ለይፈልጥን።" (ጥ.1)፤ ትንሳኤ ምውታትን፤ "ካብቶም አብ ምድሪ ደቂባም ዘለወሰ ብሕሓት... ኪበራቡሩ እዮም።" (ጥ.2)፤ ብዛዕባ ዓሰቢ ጸድቃንን፤ "እቶም ጠቢባን ከም ምንጽብራቕ ጠፈር፤ እቶም ንብሕሓት ናብ ጽድቂ ዚመርሑ ሽላ ከም ከዋኸብቲ ንዘለለመ ላላም ኪበርሁ እዮም።" (ጥ.3) ሌሉ ደዛረብ። እዚ ለካዚ ዘሉ ትንሳኤ ምውታትን ዓሰቢ ጸድቃንን ንእመንቲ ብሉይ ኪዳን ዝምልከት እዩ። ሰለዚ ትንሳኤን ፍርድን አመንቲ ብሉይ ኪዳን ብሓደ እዋን እዩ ዝፍኦም ከንብል ንዝኣል ሊና እዋ ንሓቶምውን አባላት ናይቲ ቀዳማይ ትንሳኤ እዮም ግለት እዩ። (ኢ.ሳ.26:19-21፤ ዳ.12:1-3፤ ራእይ 20:4-6)። ኩላቶም ናይ ብሉይ ኪዳን አባታት ከም በዓል ለካርሃም፤ ደሰሃት፤ ያለቆብ፤ ታዊትን ካልኣትን ተንሲሎም ለብቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ኪንገሉ ዕሩ ኪወሃቦም እዩ። (ህዝ.37:2425፤ ዳ.12:8፤ ግልክ.3:16-17፤ ግቲ.8:11)።

ሺ. ፍርዲ እቶም አብ መወዳእታ እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ብህይወት ዚጸንሑ ለሰራኤላውያን እሰራኤል ከም ሃገር ቅድሚ እቲ እዋንን ቦቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ኪተላኻኸሱ እዮም። "ንመላእኹ ሽላ ብብርቱዕ ደሃይ መሰኸት ኪልእኩም፤ ነቶም ሕሩያት ኹብቲ ሓደ ወሰን ሰማይ ከላዕ እቲ ሓደ ወሰን ሰማይ ካብ አርባዕቲሉ መላኸን ንፋሳት ኪእከብዎም እዮም።" (ግቲ.24:181፤ ህዝ.37:1-14)።

አብ ፍርቂ እዋን እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ጸረ-ክርስቶስ ንመንግስቲ እሰራኤል ምጽራሩ ኪዕዝዝ እዩ። እቲ ምጽራር ብዝተፈላለየ መንጃ አብ ዝተፈላለየ ቦታታት እናዓበየ ኪሸይድ እዩ።

1) አብ ውሽጢ ለሰራኤል መጀመርታ እቲ ጸረ ክርስቶስ አብቲ ቤተ መቐደስ ምስሉ ምስ ዝበረ እዋኑላቶም ለይሁድ ምቕባል ምስ ለበይዎ ምጽራር ኪህሉ እዩ። "... ናይ ጥፍላት ርኽበት አብታ ቅድስቲ ስፍራ ቺይመ- እንተ ርኢኹም፤ ...ሽዑ አብ ደሀ-ዓ ዘለዉ ናብ ለኸራን ይህደሙ።" (ግቲ.24:15-16)።

2) አብ በረኸ እቲ ምጽራር አብታ ሃገር ምስ በርቶዕ አምላክ ምእንቲ ኪድሕናም ሓቢሉ ናብ በረኸ ኪወሰዶም እዩ። ጸረ ክርስቶስ ከላ ብደገፍ እቲ ዝበል ግለት ድያብሉሰ አብ በረኸ ኪሳደዶም እዩ። "እታ ሰበይቲ ድማ 1260 መዓልቲ ሽምግብዋ፤ ናብቲ አምላክ ዚዓለወላ ቦታ ናብ በረኸ ሃደመት።" (ራእይ 12:6,13-16)።

3) ለገደገና አብ ውሽጢ ሃገር ለሰራኤል ጸረ ክርስቶስ ነታ ሃገር ከጥፍላ ዘይገብር ለይኸህሉን እዩ። ብፍላይ ከላ እቲ ዝበል ግለት ሰይጣን እናደገፍ ንከተማ የሩሳሌም ኪጸረራን ኪፈራርሓን እዩ። "እነ ሽላ ኩላቶም ለህዝብ ንየሩሳሌም ኪወግእዎ ክእከሙም እዮ።" (ዘኸ.14:1-2፤ ራእይ 12:17)።

ግናኸ ተፈሪዶም ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ክላትዉ እዮም። (ህዝ.20:31-39)። እዚ ሽላ እቶም ንጉይታ ዝተቐበሉ ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ ኪላትዉ እዮም። (ግልክ.3:1-5፤ 4:1-3፤ ራእይ 1:7)። እዚላቶም ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝሒት ክርስቶስ አብሉ ከወልዱን ኪዋለዱን እዮም። እዚላቶም ሓደ ሲሳ ናይቶም ቦቲ እዋን ብርቱዕ ጸባ፤ ሓሊፍም ዝከብሩ ለይሁድ እዮም።

፪. ፍርዲ እቶም አብ መወዳእታ እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ብህይወት ዚጸንሑ ለህዝባቢ እዚ አብ መወዳእታ እቲ ብርቱዕ ጸባ፤ ዚፍኦም ፍርዲ እዩ። ብዛዕባ እዚ ፍርዲ እዚ አብ ብሕሕ ጽሑፋት ተጠቒሱ ኣሉ። እቲ ዝዓበየ መግለጺ ግና አብ (ግቲ.25:31-46) እዩ ተገለጹ ዘሉ። ካልእ ጽሑፋትውን ኣሉ። (የሌል 3፤ ራእይ 19:11-21)። አብ ሓደ እዋን ናይ ግዝሒቱ አብታ ርኢሲ ዝተግሉ መዓት ኪወርድ እዩ። (ራእይ 18:2,8)። ሽዑ ጸረ-ክርስቶስ ንህዝቢ ዓለም ለንጾር እሰራኤል ከልዓሉም እዩ። "...እነ ሽላ ኩላቶም ለህዝብ ንየሩሳሌም ኪዋግእዎ ክእከሙም

እዩ፤ እታ ሽተግ ሽተተሓዘ እያ። አባይቲ ኪዝመት እዩ፤ እንስቲውን ከንወራ እየን። ፍርቂ እታ ሽተግ ድማ ተግራሽ ሽተወጽእ እያ፤ ካብቲ ህዝቢ ዝተረፈ ጥፍ ካብታ ሽተግ ብጥራሰ ላይኪጠፍእን እዩ። (ዘካ.14:1-2)። እዚ ምልዕዓል እዚ ከላ ንህዝቢ ዓለም ንውግእ ኣርግጊዶን ኪዓልዎምን ከእኩምን እዩ። (ራእይ 18:12-16)። እዚ ምስ ኩነት ጉይታ ካብ ሰማይ ብኸበሪ ተገለጹ፤ ነቶም መራሕቲ ጥፍ ብህይወቶም ከለዉ ናብ ቀላይ ሓዊ ኪእትዎም፤ ንሰራዊቶም ከላ ኪጥፍሎም እዩ። እዚ እተም ቀዳሞት ናብቲ ቀላይ ሓዊ ዝድርበዩ ኪሹኑ እየም። (ራእይ 19:11-21)።

እዚ ፍርዲ እዚ እቲ ኣብ ሞንጎ ኣባጊዕን ኣጣልን ዝወሃብ ፍርዲ ኣህዛብ እዩ። እቲ ፍርዲ ነቶም ኣህዛብ ብግዜ እቲ ብርቱዕ ጸበባ ንእይሁድ ኣብ ዝጠርፈን ንክርስቶስ ምቕባሉምን ዝተወከለ እዩ። ምኽንያቱ፤ "ንሕዋተይ" ግለት ንእይሁድ ዝጠርኩምም ኢሉ ኣሎ። (ማቴ.25:31-46፣ ሮሜ 9:3)። እተም "ኣባጊዕ" ዝደሓኑ ኪሹኑ ኣለዎም፤ ምኽንያቱ ዘይደሓኑ ሰብ ህይወቱ ንህዝቢ ኣምላኽ ከብል ይህብ ከንብል ላይንኸልን ኢና። ሰለዚ እዚ እተም ብሰብስት እተም 144,000 ዝደሓኑ ኣህዛብ እየም። (ማቴ.13:36-43,47-50)። እተም "ኣጣል" ከላ፤ ንክርስቶስ ዘይተቐበሉ ንዘልላሎም ጥፍኣት ዚመረጹ ኣህዛብ እየም። እቲ ምእታዎምን ዘይምእታዎምን ኣብ ግብሪ ዝተወከለ ዘይኩነት ኣብ ንክርስቶስ ምቕባሉም ዝተወከለ እዩ።

እዚ ፍርዲ እዚ ንውልቀ ሰባት ካብ ኣህዛብ እምበር፤ ንሃገራት ዝምልከት ኣይመሰለንን። ምኽንያቱ፤ እዚ ንሃገራት እዩ ዝዛረብ ዘሎ እንተ ኣልና፤ ዘይደሓኑ ሰባት ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ ኪእትው እየም ግለትና እዩ። ደሓር ከላ ምስቲ መደብ ኣምላኽ ኣብ ፍርዲ ግለት ኩሉ ፍርድታት ብውልቂ እዩ እሞ፤ እዚውን ውልቃዊ ፍርዲ እዩ።

፮. ፍርዲ እቲ ኣራዊት (ጸረ-ክርስቶስ)ን ነብይ ሓሶትን

ሰራዊቶምን፤ እዚ ብእዋን ምግለጽ ክርስቶስ ምስ ቅዱሱ ብኸበሪ ዝፍጸም ፍርዲ እዩ። እዚ ጸረ-ክርስቶስ ንህዝቢ ዓለም ኣገጸር እታ ቅድስቲ ቦታ ኣለዓዒሉ ኣብ ኣርግጊዶን ምስ ኣዓለምን፤ ክርስቶስ ንምድሓን እቲ ሽዑ እተጠረ ህዝቡ ብኸበሪ ሺግለጽ እዩ። ኣብሱ ሽላ ኣብቲ ውግእ ኣርግጊዶን፤ ክርስቶስ ነቶም ሰራዊት ብእፍቃሉ፤ ግለት እቲ ካብ ኣቶ ዚወጽእ ሰይፊ ኪጥፍሎም ከሎ፤ ነቲ ጸረ-ክርስቶስን ነብይ ሓሶትን ግና፤ ብህይወቶም ሓዘ ሞት ከይጠግሙ ናብቲ ቀላይ ሓዊ ኪድርበዮም እዩ። እዚ እተም ከላ እተም ቀዳሞት ናብቲ ቀላይ ሓዊ እተደርበዩ ብህይወቶም ከለው እተፈርዱን ሰባት ኪሹኑ እየም። (ራእይ 19:11-21)።

ዐ. ፍርዲ ጎገን ግጎገን፤ ብግዜ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ፤ ክርስቶስ ብሰልጣን ኪገዝእ እዩ እሞ፤ ብሰልጣን ምግዛእን ሰልጣን ምጥቃምን ኣሎ። "...እዚ ...ቅጽዓት እተም በዓል ዓስ ሺብሐሉ ዘይደየቡ ሹላተም እዩ።" (ዘካ.14:16-18)። "ክርስቶስ ... ኩሉ ሽመትን ኩሉ ሰልጣንን ሓይልን ምስ ሰዓሪ፤ እታ መንግሥቲ ንእግዚአብሔር ኣብ ምስ ወፊዩ፤ ሽዑ እዩ መወዳእታ ዚኸውን።" 1ቀረ.15:24-25)። ኣብ መወዳእታ እቲ ሽሕ

ዓመት ግዝእት ክርስቶስ ሰይጣን ንቕሩብ እዋን ኪፍታሕ እዩ እሞ፤ ንእዝዮም ብሁላት ኪሰሕትን ኣገጸር ጉይታ ኪለዓልን እዩ። "እተን ሽሕ ዓመት ምስ ተፈጸመ ሽላ፤ ሰይጣን ካብ ግእሰርቱ ሺፍታሕ፤ እሞ ነቶም ኣብ 4 መላዝን ምድሪ ዚነብሩ ኣህዛብ፤ ንጎገን ግጎገን ኪሰሕቱም፤ ንውግእውን ምእንቲ ሺእከሙ፤ ዚወጽእ እዩ፤ ቀዳሞት ድማ ከም ሓዘ ሰሕሪ እዩ።" (ራእይ 20:8,7-8)። ኣብ መወዳእታ ጎገን ግጎገን ኪለዓል እየም። ጉይታ ሽላ ብጾል ኣቶ ሺጥፍሎም እዩ። "እሞ ነቶም ኣብ ኣርባዕተ መላዝን ምድሪ ዚነብሩ ኣህዛብ፤ ንጎገን ግጎገን ኪሰሕቱም፤ ንውግእውን ምእንቲ ሺእከሙ፤ ዚወጽእ እዩ፤ ቀዳሞት ድማ ከም ሓዘ ሰሕሪ እዩ።" (ራእይ 20:8-9)።

ተ. ፍርዲ ሰይጣን፤ ሰይጣን ካብ ዝወድቕ ኣትሒዞ ፍርዱ ብሁሕን ዝተፈላለየን ምዃኑ ኢና እንርእዮ። እዚ ሽላ፤

1) ሰይጣን ካብቲ ቅድስተ ቅዱሳን ተደርበዩ፤ እዚ ድሕሪ ብትዕቢት ምወዳቕን ንእግዚአብሔር ኣይግዛእን ምባሉን ኩነት። "ንስኻ ዚጽልል ቅቡእ ኪሩብ ነበርካ፤ ኣብቲ ቅዱስ ከረን ኣምላኽ ኣሰፈርኩኻ፤ ኣብ ግእከል እቲ እእግን ሓዊ ተመላለስኻ።" (ህዝ.28:14)።

2) ሰይጣን ካብቲ ቅዱስ ከረን ናብ ሰማይ ተደርበዩ፤ እዚ እናወደቐ ምኻዱን ኣብ መወዳእታ ንዘልላሎም ከም ዝሓሰር ምርዓሉን እዩ። "...ሰለዚ፤ እታ እተጽልል ኪሩብ፤ ካብቲ ኸረን ኣምላኽ ከም ርኽሰ ተደርቢኻ፤ ካብ ግእከል እቲ እእግን ሓዊ ሽላ ኣጥፋእኩኻ።" (ህዝ.28:16)።

3) ሰይጣን ካብ ሰማይታት ናብ ሰልጣን ኣየር ተደርበዩ፤ እዚ ንዓለም ኪቆጸሪ ምኽሉን ፍጥረታት ምድሪ ኣብ ትሕቲሉ ከም ዝሹኑን ዘርእ እዩ። "... ከምቲ መንፈሱ ሕጂ ኣብተም ደቂ ዘይምእዛዝ ዚገብር ዘሎ ሓለፍ ሰልጣን ኣየር እተመላለስኩም፤..." (ኢፌ.2:1-2)።

4) ሰይጣን ካብ ሰልጣን ኣየር ናብ ምድሪ ኪደርብ፤ ልይሊ እዚ ኣብ መንጎ እቲ ብርቱዕ ጸበባ ንእስራኤል ብቑጥፃ ኪጥፍላ ኪቃሰስ ከሎ እዩ። "... እቲ ንብዘላ ዓለም ዘሰሕታ ዘሎ ድያብሉሰን ሰይጣንን ዝበሃል ዓብዪ ዝል፤ እቲ ናይ ጥንቲ ተመን ተደርቦ፤ ናብ ምድሪ ተደርቦ፤ መላእኹሙን ምስሉ ተደርቦ።" (ራእይ 12:7-12)።

5) ሰይጣን ካብ ምድሪ ናይ መዓመቕ ኪደርብ እዩ፤ ኣብ መጀመርታ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ ሰይጣን ኪእሰርን ናብ መዓመቕ ኪደርብን እዩ። "እተን ሽሕ ዓመት ከሳዕ ዚፍጸመ ሽላ፤ ናብ መዓመቕ ደርቦ። ድሕሪ ደጊም ኣህዛብ ምእንቲ ከሰሕቱም ኣሉውን፤ ዓጽዩ ኣብ ልዕሊሉ ሓተመ።" (ራእይ 20:8)።

6) ሰይጣን ካብ መዓመቕ ናብ ገሃነም ልባት (ቀላይ ሓዊ) ኪደርብ ልይሊ፤ እተን ሽሕ ዓመት ምስ ሓለፉ ንቕሩብ እዋን እንተ ተፈትሖን ነቶም ኣብ ምድሪ ዝበሩ ሰባት እንተ ኣሰሓተን እኳ ነይሕ ከይጸንሖ ናብቲ ቀላይ ሓዊ ተደርቦ። (ማቴ.25:41፣ ራእይ 20:10)።

አቲ ዘሕቶም ዝበረ ድያብሎቲውን ናብቲ እቲ ለራዊትን እቲ ነብሲ ኣባትን እተደርበይ ቀላይ ኣውን ዲንን ተደርቦም ንዘልላመ ላሎም ኩሉ ለይትን መዓልትን ኪሳቹ እየም (ራእይ 20:10)።

ሰህይ ሰይጣን ብሰሪ ውድቀቱ እናተሓተ ከይዱ፣ እብ መወጃኦታሉ ሽላ፣ እብቲ ዝተሓተ ቦታ ዝሃም እሳት (ቀላይ ሓዊ) ኪሽውን እዩ። ኪገርመኩም ብውድቀቱ ገና ላይተጣዕስን እብ ከንዳኡስ ምሰሉ ሰባት ንዝተፍኒ ደላ ላዕልን ታሕትን ይብል ላሎ። (ኢሳ.14:13-14)። እወ! ከምዚ ዝበለ በደል ብቐሊሉ ዝርእ ላይኩነን። ምዝንያቱ በደሉ ተሓሚኑ ላይተጣዕስን፣ ኪጠግሰውን ላይሽላልን እዩ። እቲ ዓቢ ሰዕረት ናይ ሰይጣን ክርስቶስ እብ መስቀል ብመግቱ ተፈጸመ። (ዮሃ.12:31-33)።

፳. ፍርዲ መላእኸቲ ነጥፍልባት ፍርዲ እቶም ዝወደቁ ኣደ ሲሶ መላእኸትን ሰይጣንን ብሓደ እዋን ኪሽውን እዩ እብል። ምዝንያቱ ኩሉ ውድቀቶም ብሓደ እዩ ነይሩ። (ራእይ 12:8-4)። ዝበዝሑ ካብታቶም ናብ ማለሰርቲ ናብ መዓመቕ ተደርብዮም እየም ዘለው። (2ኢጥ.2:14፣ ይሁዳ 6)። እቶም ዝተረፉ ሽላ ብምምሕዳር ሰይጣን ለንጻር ለምሳኸን ክርስቶስን ይለዓሉ ላለው። (ማቴ.12:24-27፣ ኤፌ.2:1-3፣ 6:11-13)። ሰህይ ኩሉ ንሰይጣን ዝበዘሐ ነገራት ኪበዘሐም ናይ ግድን እዩ እዋ፣ ውርደቱ ውርደቶም እዩ። (ራእይ 12:7-12)። ዘገርም ነገር ንሕና ሽላ እብ ፍርዲ ናይቶም መላእኸቲ ምስ ክርስቶስ ኩንና ከንሳተፍ ኢና። (ማቴ.25:41፣ 1ቀረ.6:13፣ ራእይ 20:10)

ኢ. ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን (ሓጥሕን) ኩላቶም ኢኣብ መወጃኦታ እዋን ናይቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ናይ ኩሉ ዘመን ሓጥላን ብሓደ እዋን ናብ ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን ብምትንሳላ ክቐርቡ እየም። እቲ ፊርዲ ክርስቶስ ባዕሉ እዩ። ኩላቶም ሓጥላን ብዘይካ እቲ ጸረ-ክርስቶስን እቲ ነብሲ ኣባትን ብሞት ኪሓልፉ ናይ ግድን እዩ። ሰለ ዝሞቱ ሽላ ሺትንሰሉ እየም። እዚ ትንሳላ ምውታት እዚ ንእመንቲ ካብ ዘይእመንቲ ዝፈለ ላይኩነን፣ ሰለ እመንቲ ቅድሚ ሽሕ ዓመት ተንሲሎም ምስ ክርስቶስ ነጊሶም እየም። ሰህይ ላብዚ ፍርዲ እዚ ዝርከቡ ኩላቶም እቶም ንክርስቶስ ዘይተቐበልዎን ንእምሳኸ ዝጸጉን እየም። እቲ ፍርዲም ደረጃታት መቐጻዕቲ ይህልዎ ይሽውን፣ ምዝንያቱ እብ ፍርዲም መጻሕፍቲ ኪግንጸል እዩ። ኢብዚ ኩሉ ተግባራቶም ምዉት ምዃኑ ንጽር እዩ። (ራእይ 20:11-15)።

እቲ እብ መወጃኦታ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ዝፍጸም ምልዕዓል ምስ ተላዕረ፣ ምውታት ካብ ሲላል ኪትንሰሉ እየም። (ራእይ 20:11-15)። እዚ እቲ ናይ መወጃኦታ ትንሳላ እዩ። እቲ ሓጥላን ምውታት ዝከብሩሉ ዝበሩ ታሕታይ ሲላል፣ ሽዑ ጥርሑ ኬቋርጽን ኩሉ ሓጥላ ሰብ ክላ ናብቲ ቀላይ ሓዊ ኪደርበን እዩ። (ራእይ 20:15)። እዚ ሽልላይ ሞት እዩ። በዚ እቲ መንፈሳዊ ሞት እብ ምድሪ ካብ ገጽ እግዚአብሔር ምፍላይ ዝከበረ

ዘልላግዊ ዝኹነሉ እዩ። ሽዑ እቶም ሓጥላን ካብ ገጽ እግዚአብሔር ንዘልላም ኪርሕቱ እየም። "ነቶም ንእምሳኸ ዘይፈልጥዎን ንወንጌል ንይታኑ ዮሱስ ዘይእዘዝዎን ብዘላሃልታ ሓዊ ሕነ ሺፈድዮም እዩ።" (2ተሰ.1:8-9)።

ፍርዲ	ግዜ	ቦታ	ዝፍረድ መን እዩ?	መሰረት ፍርዲ	ዓብይ	ጽሑፋት
1. ፍርዲ መስቀል	ዮሱስ ምስ ተሰቐለ	እብ ጉልጎታ (ቀራንዮ)	ሰይጣን ሓጢአት ዓለም	ውድቀት ሰብ	ሰዕረት ሰይጣን ሓጢአት ዓለም	ዮሃ. 12:31፣ እብ. 9:26-28
2. ፍርዲ ቤተ ክርስቲያን	ድሕሪ ምንጣቕ ቤተ ክርስቲያን	እብ መንበር ፍርዲክ ርስቶስ	ኩላቶም እመንቲ ብክርስቶስ	ተግባራት ምምልላሳት እመንቲ	እኸሊል ወይ ነቐፊታ	1ቀረ. 3:10-15 2ቀረ. 5:10
3. ፍርዲ እቲ ብርቱዕ ጸበባ	ድሕሪ ምንጣቕ ቤተ ክርስቲያን	እብ ምድሪ	እብ ምድሪ ዝከብሩ ሰባት	ንጉይታ ብዘይ ምእማናም	መከራን መዓትን	ራእይ 4:19
4. ፍርዲ ባቢሎን	ብእዋን እቲ ብርቱዕ ጸበባ	እብ ምድሪ	እታ ሃይ ማናታዊ ት ትካል	ንጉይታ ምኽሓዳ	መዓት	ራእይ 17:1-15
5. ፍርዲ ቅዱሳን ብርቱዕ ጸበባ	እብ መወጃኦታ ብርቱዕ ጸበባ	እብ ምድሪ	ቦቲ ብርቱዕ ጸበባ ንጉይታ ዘኸበሩ	ምቐባልን ምኽባርን ንጉይታ	ትንሳሄ ምውታት ብርቱዕ ጸበባ	ራእይ 20:4-6
6. ፍርዲ ቅዱሳን ብሉይ ኪዳን	እብ መወጃኦታ ብርቱዕ ጸበባ	እብ ሰማይ	እመንቲ ብሉይ ኪዳን	ብእምሳኸ ምእማናም	ዓለም ይቐበሉ	ዳን. 12:1-3
7. ፍርዲ ብህይወት ዝጸንሑ እስራኤላውያን	ድሕሪ እቲ ብርቱዕ ጸበባ	እብ በረኻ ህዝብታት	እይሁድ ቦቲ ብርቱዕ ጸበባ	ብክርስቶስ ብምእማናም	ምእታው ናብቲ ሽሕ ዓመት መን ግስቲ	ህዝ.20: 34-38

8. ፍርዲ ብህይወት ዝጸገሉ ለህዛብ	ድሕሪ እቲ ብርቲዕ ጸበባ	አብ ለሰ የሳፋጥ አርማጊ ደን	ለህዛብ ቦቲ ብርቲዕ ጸበባ	ብክር ሰብስ ብምእ ማናም	ምእታው ናብቲ ሽሕ ዓመት መንግስቲ	የሌል 31-21 ማቴ.25 31-46
9. ፍርዲ ጸረ ክር ሰብስን ነብዪ ኣሳትን	አብ መወዳእታ እቲ ብርቲዕ ጸበባ	አብ ለሰ የሳፋጥ አርማ ጊደን	ጸረ ክር ሰብስን ነብዪ ኣሳትን	ንእምላኽ ምኽላ ደም	ናብቲ ቀላይ ሓዊ ይድርበዩ	ራእይ 19 11-21
10. ፍርዲ ንግን ማጎግን	ድሕሪ እቲ ብርቲዕ ዕ ጸበባ	አብ አርማ ጊደን	ዘይለመን ህዝብታ ት ኩሉ	ንእምላኽ ምኽላ ደም	ይሞቱ	ራእይ 20 18-9
11. ፍርዲ ሰይጣንን ዝወደቐ መላእኽ ትን	ድሕሪ ሽሕ ዓመት መንግስቲ ክርስቶስ	አብ ሰማይ	ሰይጣንን ዝወደቐ መላእኽ ትን	ንእምላኽ ምኽላዶ ምን ንሰ ይጣንምስ ዓበምን	ናብቲ ቀላይ ሓዊ ተደርበዩ	ራእይ 20 10፣ 2፤ 4 ይሁዳ 6
12. ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን	ድሕሪ ሽሕ ዓመት መንግስቲ ክርስቶስ	አብ ቅድሚ ክርስቶስ ይቐርቡ	ሓጥላን ኩላቶም	ንእምላኽ ምኽላዶ ምን ንክርስቶስ ዘይምእ ማናምን	ናብቲ ቀላይ ሓዊ ይድርበዩ	ራእይ 20 11-15

● እዚ ሰላሊ እዚ ኩሉ እኳ እንተ ዘይኩነ ካብ ናይ ቐርሶስ ራይሪ "በይዚክ ቲዮሎጂ" መጽሓፍ ዝተወሰደ እዩ።

11. ዘልኣለማዊነት

"እግዚአብሔር ኣምላኽ ኪብርሃሉም፣ ንዘለኣለመ ኣለምውን ኪነግሱ እዮም እዮ፣ ድሕሪ ደጊምሲ ለይቲ ኣይኪሽውንን፣ ብርሃን ቀንዶልን ብርሃን ጸሓይንውን ኣይኪድልዮምን እዩ። (ራእይ 22:15)"

ብዛዕባ እዚ ኣርእስቲ እዚ፣ መጽሓፍ ቅዱስ ብዙሕ እንተ ዘይተዛረበ እኳ እኹል ሓበሬታ ሂሱና ኣለው ከምቲ ንናይ መጀመርታ ነገራት ንድሕሪት እናተመለሰና ኸንክይድ ከሉና እናጸበበ ዝኸይድ፣ እቲ መጽሐ ነገራትውን ከምኡ እዩ እዮ፣ ሽዑ ብዘበለጸ ክንርድእ ኢና። ነዚ ሓሳባት እዚ ብሰለሰት ሓቅታት ክንርእዮ ኢና። ንላተን ከእ

1) ዘልኣለማዊ ኩነታት ፍጥረት፣

2) ዘልኣለማዊ ኩነታት እቶም ድሓናት፣

3) ዘልኣለማዊ ኩነታት እቶም ዘይደሓኑ ሰባት፣ እየን።

1. ምድላዊት እታ ዘልኣለማዊት መንግስቲ ኣብ መወዳእታ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ፣ ጉይታና የሰሰ ክርስቶስ፣ እቲ መሲህ፣ ነታ መንግስቲ፣ ነቲ ዘግዘእ እግዚአብሔር ኣብ ኪረከበ እዩ። "ኩሉ ምስ ተገዝእ ግና፣ ኣምላኺውን ኩሉ ኣብ ኩሉ ምእንቲ ኪሽውን፣ ሽዑ እቲ ወዲ ባዕሉ ነቲ ኹሉ ዘግዘእ ኺግዛእ እዩ።" (1ቆረ.15:28)።

እታ መንግስቲ ኣምላኽ ንዘልኣለም ብ 3 ነገራት ክትጸሪ እያ። ንሱ ሽእ፣

1) ምድምሳሰ እቲ ብሰይጣን ዝለዓል ሰራዊት፣

2) ፍርዲ ሓጥላን ማለት ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን፣

3) ምጽራይ ምድሪ ብሓዊ እዩ።

ሀ. ምድምሳሰ እቲ ብሰይጣን ዝለዓል ሰራዊት፣ ኩላትና ከም

እንግልጦ ሰይጣን ቦቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ ኪለሰር እዩ፣ እንተ ሽኑ ግና ኣብ መወዳእታ እቲ ዘመን ንቕሩብ እዮን ኪፍታሕን ንብዙሓት ንጉይታ ከይተቐበሉ ዝበሩ ህዝብታት ኪሰሕትን ኣንጻር ኣምላኽ ኪለዓልን እዩ። እዚ ሰራዊት እዚ ግና ብክርስቶስ ኪሰዓርን፣ እቲ መራሒኡ ሰይጣን ናብ ቀላይ ሓዊ ኪድርቦ ኪፍረድን እዩ። "እቲ ዘሰሕተም ድያብሎስውን ናብቲ እቲ ኣራዊትን እቲ ነብዪ ኣሳትን እተደርበዩዎ ቐላይ ሓውን ዲንን ተደርበዩ።" ንዘለኣለመ ኣለም ከእ ለይትን መዓልትን ኪሳቐዩ እዮም።" (ራእይ 20:17-10)። እቲ ዝገርም ነገር እዚ እዩ። ክርስቶስ ብግልጺ ኪገዝእ ርእዮም ክሰም፣ ሰባት ልቦም እንተ ዘይተለዊጡ ንኣምላኽ ከም ዘይቅበልዎ፣ ኢና ካብዚ እንርዳእ። ሰባት ንጉይታ ባዕሉ ብዓይኖም ርእዮምን፣ ኣብ ኩሉ ምምሕዳሩ ተሳቲፎምን ክሰም እይተቐበልዎን።

ለ. ፍርዲ ሓጥላን ማለት ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን፣ ኣብዚ

ፍርዲ እዚ ዝቐርቡ ኩላቶም ንጉይታና የሰሰ ክርስቶስ ዘይተቐበሉ ሓጥላን፣ ድሕሪ ሞይቶም ምትንሳኦም እዮም። እቶም ናብ ዘልኣለም ህይወት ዝተንሱ

ቅድሚያ እኩ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ እየም ተንሲለም እቶም ብህይወት ዝጸንሑ ከላ ከልወጡ እየም፡ እዮ እኩ ትንሳኤ ናይ ሓጥላንን ሹሃኔ እየ። (ራእይ 20:3-6,11-15)።

ሐ. ምጽራይ ምድሪ ብሓዊሊኣም ምስ ሓጥላ ምድሪ ብሰንኩ ተረጊግ ነበረት፡ "ምድሪ ብዛዕባኻ ርገምቲ ትኹን፡ ኩሉ ዘመን ሀይወትካ እንገራኻ ኹብላ ብጸዕሪ ክትበልዕ ኢኻ። እኹን ተኹርባን ተብቅላልካ፡ ብቑሊ ምድሪ ክትበልዕ ኢኻ። (ዘፍ.3:17-18)። መጀመርታ ምድሪ እዚ ካብ ኩነ፡ ምድሪ ከትጸሪ ኪጽልፍ እየ። (2ጴጥ.3:10-13)። እዚ ሕጂ ዘላ ምድሪ ከትሓልፍ እያ። "ሰማይን ምድርን ኪሓልፍ፡ ሃይሊኣልፍን እየ።" (ማቴ.24:35፤ እብ.1:10-12፤ ራእይ 20:11፤ 21:1)። ገላ ሰባት፡ እዚ ቅድሚያ እኩ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ እየ ዚፍጸም ዚበሉ ኣለው፡ ግናኹ እዚ ድሕሪኡ ምድሪ ንዘልላለማዊነት ከትዳሎ ከላ እየ ዚፍጸም። ምክንያቲ፡ ከምኡ እንተ ዘይኩይኑ ዓለም በቶም በቲ ሽሕ ዓመት ግዝአት ክርስቶስ ዝነበሩ ሓጥላን ሰባት መሊሳ ከትረከቡ እያ።

2. ዘልላለማዊ ኩነታት ፍጥረት፡ ፍጥረት ኩሉ ብሰንኪ ውድቀት ኣብ ሓጢአት ናይ ሰይጣንን ሰብን ተበላሽዩ እየ። ሰላዚ ከሕይወት ኣለዎ። እስከ ከመይ ገይሩ ከም ዝሕይወት ከንርኢ ኢና።

ሀ. ምሕዳስ ስቲ ነገራዊ ስርዓት፡ ኩሉ ፍጥረት ከምቲ እቐዲምና ዝበልናዮ ብሰንኪ ሓጢአት ተበላሽዩ እየ። እኩ ምሕዳሱ ከላ ብኸምዚ ኪኸውን እየ።

1) ሰማይን ምድርን ከልወጥ ልይሊ፡ "እኩ ቐዳማይ ሰማይን እታ ቐዳመይቲ ምድርን ሓሊፍም፡ ባሕሪውን ደጊምሲ ያልበን እየ፡ ሓዲሽ ሰማይን ሓዳስ ምድርን ርኢኹ።" (ራእይ 21:1)። እዚ ብድሕሪ ምህዳም ሰማይን ምድርን ግለት ብእዋን ፍርዲ ጸዕዳ ዝፋን ኩነ። (ራእይ 20:11)። እዚ ሓሳብ እዚ ጥፍላት እኩ ኣረጊት ሰማይን ምድርን ምፍጣር እኩ ሓዲሽ ሰማይን ምድርን ዝገልጽ እየ። እዚ ኢድ ኣምላኽ ዝገበሮ እየ። "እንሆ፡ እኑ ሓዲሽ ሰማይን ሓዳስ ምድርን ኸፈጥር እየ እየ፡ እኩ ናይ ቀደም ኣይኪዝከርን ኣብ ልቢውን ኣይኪሕበን እየ።" (ኢሳ.65:17፤ 66:22)። ሰላዚ ስርዓት እኩ ኣረጊት ፍጥረት ሓሊፋ፡ በርሰዓት እኩ ሓዲሽ ፍጥረት ኪትከእ እየ፡ ኩሉ ከም ዘይነበረ ኪሓልፍ እየ። ከምቲ ብዘበን ግይ ኣይሂ ዝነበረ ስርዓት ዝሓለፈ እየ፡ በሃ ሕጂ ዘላ እተተከለ። (2ጴጥ.3:6-7)። እዚ ኹሉ ዝኸውን ከላ ነቲ እኩይ ንምጥፋእ እየ። (2ጴጥ.3:10-12)። ሽዕ ኣብቲ ምፍጣር ሓዲሽ ሰማይን ሓዳስ ምድርን ፍጽምና (ጽድቂ) ኪነገስ እየ። "ንሕና ግናኸምቲ ተበፋኡ፡ ጽድቂ ኪነበረሉ ሓዲሽ ሰማይንን ሓዲሽ ምድርንን ንጸብ ኣለና።" (2ጴጥ.3:13)።

2) ቅርጹ ምድሪ ከልወጥ ልይሊ፡ "... ባሕሪውን ደጊምሲ ያልበን።" (ራእይ 21:1)። ኣብዛ ሕጂ ዘላ ምድሪ 3/4 ምድሪ ብማይ እተመልእ እየ። ልዕሊ ፍርቂ ካብቲ መሬትውን ሰብ ኣይነበርን እየ። ሽዕ

ግና እኩ ነበሪ ኣዘዩ ብሕሕ ሰላ ዝኹን ኩሉ ባሕሪ፡ ኣኸራንን ምድሪባንን ኪሕይወት እየ እዮ ሰብ ኪነበር እየ። (ኢሳ.35)።

3) ኩሉ ሓተዓይያ ኪሕይወት ልይሊ፡ ኩሉ እኩ መርገም ሰላ ዝላዓል፡ ሓተዓይያ ኪሕይወት እየ። "ድሕሪ ደጊምሲ መርገም ከቶ ኣይኪኸውንን እየ፡ እቶም ባርቲውን ኪገልግልዎ እየም።" (ራእይ 22:3)። መርገም ፍረ ሓጢአት እየ እዮ፡ ኣብ ምውላድ፡ ፍርያምት መሬትን ካልእ ነገራትን ጸዕሪ ከም ዝኸውን ገበሮ። (ዘፍ.3:16-19)። ሽዕ ግና እዚ ኹሉ ኪላዓል እየ።

4) ምምሕዳራዊ ምሕዳስ ኪህሉ ልይሊ፡ ሓዳስ ዮሩሳሌም ግሕደር እኩ ሀያው ኣምላኽ ካብ ሳዕሊ ናብ ምድሪ ከትወርድ እየ። "እታ ቅድስቲ ኹተ፡ እታ ሓዳስ ዮሩሳሌም፡ ንመርዓዊ ኢሳ ሽም እተሰለመት መርዓት ተዳልያ፡ ካብ ሰማይ ከትወርድ ከላ ርኢኹ።" (ራእይ 21:2፤ 3:12)። ኩላተም ነበርቲ እታ ኹተ፡ ነቲ ሰላሳ ኣምላኽ ክርእይዎን ክፈልጥዎን እየም። እቶም ዘይወደጁ መላእክቲ፡ ቤተ ክርስቶስን፡ ድሑናት ብሉይ ኪዳንን ድሑናት እኩ ብርቲዕ ጸበባን ኣብላ ኪነበሩ እየም። (እብ.12:22-24)።

ሀ) እታ ኹተ፡ ኣዘያ ግርምቲ ልይሊ፡ "... ነታ ኹብሪ ኣምላኽ ዘለዋ ቅድስቲ ኹተ፡ ዮሩሳሌም..." (ራእይ 21:11)። እወ ግርማላ ኹብሪ ኣምላኽ እየ። ደጊታታ ኣሰማት እቶም 12 ነገድ እስራኤል ዘለዋ፡ ብመላእክቲ እትሕሉ እያ። "በምብራቕ ሰለሰተ ደገ፡ ብሰሜን ሰለሰተ ደገ፡ ብደቡብ ሰለሰተ ደገ፡ ብምዕራብ ሰለሰተ ደገ ኣሉ። ቀጽሪ እታ ኹተ፡ ሽላ 12 መሰረት ኣለዋ፡ ኣብሉ ደማ 12 ሰም እቶም 12 ሃዋርያት እኩ ገንሽል ኣሉ።" (ራእይ 21:12-13,21፤ እብ.1:14)። መሰረት እታ ኹተ፡ ሽላ እኩ ሰሩት መሰረት ክርስቶስ ኩይኑ፡ ኣሰማት እቶም 12 ሃዋርያት ዘለዎ ክቡር ኣለግን እየ። (ኤፌ.2:19-20፤ ራእይ 21:14,19-20)።

ሐ) ክርስቶስ ግእከላ ልይሊ፡ ግእከል እታ ኹተ፡ ዮሳሳ ክርስቶስ ባዕሉ እየ። ክርስቶስ ዝግልጹ ሽላ ኩሉላዕ ጽቡቕ እየ። "እታ ኹተ፡ እኩላ ኹብሪ ኣምላኽ ኣብራህሳ ኣሉ፡ መብራህታብ እኩ ገንሽል እየ እየ፡ ጸሓይ ወይስ ወርሒ ኪብርሃላ እየድልያን።" (ራእይ 21:22-23)። ኩሉ እኩ ኣምልኽላ ኣብ ክርስቶስ እተወከለ እየ። ሰላ ዘዮልያ ቤተ መቐደስ ዮሳሳ፡ ኣምላኽ ባዕሉ ኣብ ግእከላ ሰላ ዘሉ። (ዮሳ.1:14፤ 17:24፤ ቆሎሲ 1:15፤ ራእይ 22:4)።

ሐ) እታ ኹተ፡ በፍሓታ ዓባይ ልይሊ፡ እታ ኹተ፡ ኣዘያ በፍሓት እየ። "እኩ ዚዛረቢ ሽላ፡ ነታ ኹተ፡ ነቲ ደጊታታን ቀጽራን ምእንቲ ኺበፍረሉ መሰፈሪ፡ ዘንጊ ወርቂ ኣለዎ። እታ ኹተ፡ ሽላ 4 ዝመዛዝና እያ፡ ምንዋሓውን ከንዲ እኩ ግፍሓ እየ። በቲ ዘንጊ ደማ ነታ ኹተ፡ 12,000 እስታደዮስ በፈራ። ምንዋሓን ምንዋሓን ምብራቕን ግዕረ ግዕረ እየ።" (ራእይ 21:15-16)። ካብላ ጽፋይ ግይ ይምገጩ፡ (ራእይ 22:1-2)።

መ) እታ ኸተማ ቀጽሪ አለዋ፡- እታ ኸተማ ብዘበር
እለግን እተነድቀ ቀጽሪ አለዋ። እዚ ቸላ እቲ እኩይ ከይሓቲ ዝተሃሸል
ቅድስና ኣምላኽ እዩ። ሰላሚ ኣብላ ከትመላሰስ ዜፍርሖ ነገር የልቦን።
"ዓብይን ነጂሕን ቀጽሪ ቸላ አለዋ።... ነቲ ቅጽሪ ቸላ ብሊመት ሰብላይ
144 እመት... ብያሰሊስ እተነድቀ እዩ።" (ራእይ 21:12,17-18,21,23)።

ሰ. ምሕዳስ እቲ ምምሕዳራዊ ሰርዓት፡- እዚ ኩነታት እቲ
ምምሕዳርን ቦታታትን ከመይ ምዃኑ ዝሕብር እዩ። ኣብዚ እቲ ርክብና
ምስ ኣምላኽ ከንርእ ንኺልል።

1) ድንኳን ምርኻብ፡- ድንኳን ኣምላኽ ምስ ሰብ ኪኸውን እዩ።
"ካብቲ ዝፋንውን ዓው ዝበለ ድምጺ፣ እንሆ ድንኳን ኣምላኽ ምስ ሰብ
ንሰውን ምሳታቶም ኪነብር እዩ፣ ንሳቶም ከላ ህዝቡ ኪኸኑ እዮም፣
ኣምላኺውን ባዕሉ ምሳታቶምን ኣምላኺምን ኪኸውን እዩ።" (ራእይ 21:3)።
እዚ ኣብብ እዚ ህሳውነት ኣምላኽ ምስ ሰብ ዝገልጽ እዩ። ኣብ ብሉይ ኪዳን
ኣምላኽ ነቲ ድንኳን ምርኻብ ብደበና የጉልብዮ፣ ከበሪ ኣምላኽ ከላ ነቲ
ግሕደር ይመልእ ነበረ። (ዘጸ.40:34)። ህሳውነት ኣምላኽ ምስ ህዝቡ፣
ዘለላለግዮ ርክብን ቢረኸትን ንሰባትን ሕብረት ኣምላኽ ምስ ህዝቡን እዩ።
ሰላሚ ሽዑ መከራን ምፍላይ ብሞትን የልቦን። ኩሉ ነገራት እኣ ምድሪ
እዚላ ሕሉፍ ኪኸውን እዩ።

2) ቤተ መቐደስ፡- ቤት መቐደስ ኣምላኽ ጉይታ ባዕሉ እዩ።
"እቲ ቸላ ዚኸልል እግዚአብሔር ኣምላኽን እቲ ገንኸልን መቐደሳ እዮም
እዮ፣ መቐደስ ኣብላ ላይርኢኹን።" (ራእይ 21:22)። የሱስ ክርስቶስ እቲ
ገንኸል ባዕሉ ብርሃና እዩ እዮ፣ ከቡሩ ኣባና የንጸባርቑ። በዚ ምክንያት
እዚውን መዓልትን ለይትን ኣብሉ የልቦን። "እግዚአብሔር ኣምላኽ
ኪብርሃሉም፣ ንዘለላለመ ኣለምውን ኪነግሱ እዮም እዮ፣ ድሕሪ ደጊምሲ
ሰይቲ ላይኪኸውንን፣ ብርሃን ቀንደልን ብርሃን ጸሓይንውን ላይኪድልዮምን
እዩ።" (ራእይ 22:15፣ 21:23-25)። ንሳ ግሕደር እቲ ሰላሳ ኣምላኽ እዮ።
የሱስ ክርስቶስ ሰብ ብምዃን ንኣምላኽ ገለጸ እዮ፣ ክርስቶስ ፍጹም ኣምላኽ
ፍጹም ሰብ ብምዃን ዝምድና ኣምላኽን ሰብን ኣተላላሰር። "ሓደ እኒ
ንኣምላኽ ዝረላዮ የልቦን፣ እቲ ኣብ ሕቕፊ ኣቦሉ ዘሎ ሓደ ወዲ፣ ንሱ
ኣግሃዶ።" (ዮሃ.1:18,14፣ 17:24፣ ራእይ 1:12-16፣ 22:4)።

3) ዝፋን፡- ዝፋን ኣምላኽ ኣብታ ኸተማ እቲላ ኪትከል እዩ
እዮ፣ ሰልጣኑ ኪርእ እዩ።...እዚ ኸብቲ ናይ ኣምላኽን ናይቲ ገንኸልን
ዝፋን ንኖወጸ።" (ራእይ 22:1-5)። ዝፋን ሰልጣን ዚሕብር መንበር እዩ።
እዚ ዝፋን እዚ፣ ምንጪ ወሓዚ ፍቕሪ ኣምላኽ ንዘልላለግዮ መንግስቱ እዩ።
ካብሉ ከላ ርባ ግይ ህይወት ይውሕዝ (ራእይ 22:1)፣ እታ ቀጽላ ፈውሲ
ዝኸኑ እም ህይወት ኣብሉ ኣላ (ራእይ 22:2)፣ ሰልጣን ኣምላኽ ዚገልጽ
ዝፋን ኣምላኽ ኣብላ ላሎ (ራእይ 22:3)፣ ኣብላ ከብሩን ግርግሉን ይርእ

(ራእይ 22:4)፣ ከምሓውን ብርሃን መንኲ ይግለጽ (ራእይ 22:5)። ካብዚ
እዘን 3 ነገራት እዚላትን ንርእ።

1) ኣብ ኣምልኽ ፍጹም ምግሃል እቲ ንጉሰ አለ-
"... እቶም ኣገልገልቲውን ኪገልገልዎ እዮም።" (ራእይ 22:13)። እቶም
ኣቀኛታት ኣገልገልቲ ንኣምላኽ በምልኽ ዚገልግሉ ኣገልገልቲ እዮም።

ሰ) ፍጹም ቅድስና እቲ ንጉሰ ኣብ ገጽ ኣገልገልቲ
ይርሓ፡- "ገጹ ቺርእዩን እዮም፣ ሰሙውን ኣብ ገገንባርም ኪኸውን እዩ።"
(ራእይ 22:14)። ሰላሚ ጉይታ ንዕሉ ኪመስሉ ቺልውሞም እዩ። እቲ
መግለጽ ፍጹምናሉ ዝኸኑ ሰሙውን ኣብ ገገንባርም ኪኸውን እዩ።

ሐ) ፍጹም ምምሕዳር እቲ ንጉሰ ኪብርሃሉም ልዩ፡-
"እግዚአብሔር ኣምላኽ ከ ብርሃሎም፣ ንዘለላለመ ኣለምውን ኪነግሱ እዮም
እዮ፣ ድሕሪ ደጊምሲ ሰይቲ ላይኪኸውንን፣ ብርሃን ቀንደልን ብርሃን
ጸሓይንውን ላይኪድልዮምን እዩ።" (ራእይ 22:15)። እዚ ብርሃን እዚ እቲ
በቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ ዝተረላየ መግዛሊቲ ዝግዘለሉ እዩ
ኪኸውን፣ ኣብቲ ዘልላለግዮት ከላ ኪቐጽል እዩ።
(1ቆረ.15:24,28፣ ራእይ 5:10፣ 20:4-6)።

ሐ. ምሕዳስ እቲ ሕብረተ ሰባዊ ሰርዓት፡- ሰብ ካብ ዝወድቐ
ኣትሒቱ ሕብረተ ሰባዊ ሰርዓት ኪመሓየሽሉ ኩሉሳው ምስ ጸፃሪ እዩ። ግናኽ
ከምቲ ንውልቀሰብ ኪልወጥ ጸጋ ኣምላኽ ዘድልዮ፣ ሕብረተ ሰብውን ኪልወጥ
ጸጋ ኣምላኽ ጥራሕ እዩ መድሃኒቱ። "ንሱ ብምሕረቱን ብምሕጻብ ሓዲሽ
ልደትን ብምሕዳስ መንፈስ ቅዱስን እዩ ዘድሓና እምበር፣ ንሕና
ብዝገበርናዮ ግብሪ ጽድቂ ላይኩንን።" (ቲቶስ 3:5፣ ግዕ.19:28)። ኣብ
መጀመርታ ሕብረተ ሰብ ኣብ እዋን እቲ ሽሕ ዓመት ግዝእት ክርስቶስ
ኪልወጥ እዩ፣ ደሓ ከላ እቲ ናይ መወፃእታ ነገር ኪሓቲ እዩ።

1) ምፍላይ፡- እቲ ኣጥላ ባእታታት ሕብረተሰብ ተነጺሉ ኪወጽእ
እዩ። "እቶም ኣብቲ ናይቲ ገንኸል መጽሓፍ ህይወት እተጸሕፉ ደላ እምበር፣
ገለ ርኽሰት ወይስ እቲ ዘፈንፍንን ሓሶትን ዚግብር ዘበለ ቸላ ናብላ ኩቶ
ላይኪሓቲን እዩ።" (ራእይ 21:27፣ 21:8፣ 22:15)። እዚ ነገራት እዚ
ምስቲ ፍርዲ ጸዕዓ ዝፋን ኣኸቲሙ እዩ። ሰባት ሽዑ እኩይ ኪገብሩ
ላይክእሉን እዮም። (ራእይ 21:27)። እቶም ዚገብሩ ድር ናብቲ ቀላይ
ሓዊ ተደርብዮም እዮም እዮ፣ እዚ ፈጸሙ ቦታ የብሉን።

2) ሕብረት፡- ኣምላኽ ምስ ህዝቡ ሕብረት ኪህልዎ እዩ።
"ካብቲ ዝፋንውን ዓው ዝበለ ድምጺ፣ እንሆ ድንኳን ኣምላኽ ምስ
ሰብ ንሰውን ምሳታቶም ኪነብር እዩ፣ ንሳቶም ከላ ህዝቡ ኪኸኑ እዮም፣
ኣምላኺውን ባዕሉ ምሳታቶምን ኣምላኺምን ኪኸውን እዩ።" (ራእይ 21:3)።
ህሳውነት ኣምላኽ ምስ ነፍሲ ወከፍ ውልቀ-ሰብ ብንጽር ኪርእ እዩ እዮ፣
ኩላቶም ሰባት መለኮትነት ኣምላኽ ኬስተውዕልዎን ምስሉ ኪነብሩን እዮም።
ሽዑ ኩሉም ሰባት ትእዛዛቲ ኪፍጽሙን ኪወርሰዎን እዮም። "እቲ ዘበዕር

ዛሬ ሺወርሶ እዩ። እነ አምላኹ ከኹሩ፣ ንሱውን ውሉደይ ኪኹሂ እዩ።"
(ራእይ 21:17፣ 22:14)።

3) ግሕበረ ሰባዊ ሓድነት፡- እቶም ዝደሓኑ ባለታታት ሕብረተ ሰብ ኩላቶም ሓደ ኪኹኑ እዮም። ብርግጽ ኣብ ግእከሎም ዚነገሱን ምዕራፍ ፍልልይን ኪርሓ እዩ። "እህዛብ" ብብርሃና ሺመላለሱ፣ ነዝታት ምድራውን ከብርም ናብላ ሺምጽኡ እዮም። (ራእይ 21:24)። ሰብ በብውህቡምን ከሊለቶም ንኪዓዩ እዮም እዮ፣ ከብረቶም ኣብሉ ኪርሓ እዩ። "ኑቲ ናይ ህዝብታት ከብረትን ከብርን ከላ ናብላ ሺምጽእዎ እዮም።" (ራእይ 21:24,26)።

4. ዘልላለግዊት እቶም ድሑናት፡- ኩላቶም ድሑናት ኩኑ ዘይደሓኑ ሰባት ንዘልላለም ኪነብሩ እዮም። ሕጂ ግና ብዛዕባ እቶም ድሑናት ሰባትን ዘልላለግዊ ኩነታቶምን ከንዛረብ ኢና።

1) መንነት እቶም ድሑናት፡- እቶም ዝደሓኑ ኩላቶምን ክርስቶስ ኮም መድሓኒ ዝተቐበልዎን ብምንግቕ ናብቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ብድሕሪኡውን ናብ ዘለላለግዊት ዝተሰጋገሩ እዮም። እዚ እቶም ናይ ብሉይን ሓዲሽን ኪዳናት ኣመንቲ እዮም። (1ቀረ.15:51-54፣ ኢሳ.26:19-21፣ ዳን.12:2፣ ራእይ 20:4-6)። ከምኡውን ካብቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ክርስቶስ ብህይወት ነይርም፣ ቦቲ እዋን እቲ ተወሊዲዎ ብጉይታ ስለ ዝሓመኑ እዋ ናብ ዘለላለግዊት ዝተሰጋገሩ እዮም። እዚ እቶም ኩነታቶም ተለዊጡ ከምቲ ዝነበርዎ ብናይ ምፍራይ ህይወት ድፍም ኪነብሩ ወይስ ኣይከነን ኣከራኻሪ ነጥቢ እዩ። ዝኹንኑ ሽይኑ ዝደሓኑን ንጉይታ ኮም መድሓኒ እዮም እተቐበሉን እዮም ነይርም። (ኢ.11:19፣ ራእይ 21:24-26)። እንተደኣ ብህይወት ናብቲ ዘላለግዊት ሓሊርም ግና ኣብታ ሓዳስ የሩሳሌም ኪመላለሱ እንተ ሽላሉ እኳ ኣብላ ኪነብሩ ኣይከኣሉን እዮም። ግናኹ ከምቲ ቀደም ኣዳም ቅድሚ ምድራዊ ዝነበር ኩይኖም ኪነብሩን ንምድሪ ኪኹሰኩሰዎን እዮም፣ ምድራውን ብኹሉ ወገን ፍርድም እያ ኹትከውን (ራእይ 21:1)። እዚ ሓሳብ እዚ ከትቅበሉ ኣዝዩ ከቢድ እዩ። ምክንያቱ ኣብቲ እዋን እቲውን ገለ ፍልልያት ዘርኢ ስለ ዝመስልን ምስቲ ክርስቶስ ኣብሉ ኣይከተሓታተዉን እዮም ዝበሉ ስለ ዝጋጩን። (ማቴ.22:30)።

2. ኩነታት እቶም ድሑናት፡- ኩነታት እቶም ድሑናት ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ተገሊጹ ኣሎ። እስከ ብ5 ኩነታት ከንርእዮ ኢና።

1) መንፈሳዊ ኩነታት፡- መንፈሳዊ ኩነታት እቶም ድሑናት ፍጹም ምድሓን እዩ። ኩላቶም ኣብ መጽሓፍ ህይወት እቲ ገንሽል ኣሰማቶም እተረከበን ናብታ ሓዳስ የሩሳሌም ኪላትዉ ዝከኣሉን እዮም። "እቶም ኣብቲ ናይቲ ገንሽል መጽሓፍ ህይወት እተጸሕፉ ደላ እምበር፣ ገለ ርኽበት ወይስ እቲ ዜፈንፍንን ሓሶትን ዚገብር ዘበለ ሽላ ናብላ ከቶ ኣይከላቱን እዩ።" (ራእይ 21:27)። እቲ ሓጥእ ባህርይ ፈጸሙ ጠፊኡ ስለ ዝኹን ዘፍርሕ ገለ ነገር የልቦን።

2) ዋራሳዊ ኩነታት፡- እቲ ዋራሳዊ ኩነታት እቶም ድሑናት ፍጹም ቅዱስ እዩ። እታ ሓዳስ የሩሳሌም ቅድስቲ ኹተማ እያ። "...ነታ ኹቤ ለምላኽ ዘለዋ ቅድስቲ ኹተማ የሩሳሌም ካብ ሰማይ ካብ ለምላኽ ከትወርድ ኮላ ሽላ ኣርኣዲ።" (ራእይ 21:10-11)። ኩሎም ህዝብታት ብብርሃና ኪመላለሱ እዮም። (ራእይ 21:24)። ናብ መርኽም ዘብጽሕ ምክንያት ስለ ዘየለ መርኽም የልቦን። (ራእይ 22:3)። እቶም ሰባት ገጽ ጉይታ ብምርኣይ ኪልወጡ እዮም። (ራእይ 22:4)። ነታ ኹተማ ኪርከስ ኪሽል ገለ ነገርውን ኪላትዋ ኣይከኣሉን እዩ። (ራእይ 21:27)። ስለዚ ዋራሳዊ ኩነታት እቲ እዋን ቅዱስ እዩ።

3) ኣካላዊ ኩነታት፡- ኣካላዊ ኩነታት እቶም ድሑናት ምሉእ ጥዕና ዘለዎ እዩ። እዚ ቦቲ ትንሳኤ ህይወት ዝበል ሓሳብ ንጽር እዩ። "እምላኽ ከላ ንብዘሉ ንብዓት ካብ ኣዲንቶም ኪደርኽ እዩ። እቲ ቐዳማይ ሓሊፋ እዩ እዋ፣ ድሕሪ ደጊም ሞት ኣይኪኸውንን፣ ድሕሪ ደጊምውን ሓዲጎ፣ ወይ ጫውጫው፣ ወይ ጸዕሪ ኣይኪኸውንን እዩ።" (ራእይ 21:4፣ 22:3)። እዚ ጥራሕ ዘይከነላታ እም ህይወት ከላ ኣብሉ ኣላ። "ኑቲ ርባ ብኸልተ ጎበኡ ድማ ኣብ ወወርሒ እናፈረየት 12 ፍረ እትህባ እም ህይወት ኣላ። ቁጽሊ እታ እም እቲላ ሽላ ፈውሲ ህዝብታት ኩይኑ ኣሉ።" (ራእይ 22:2)።

4) ሰምዒታዊ ኩነታት፡- እቲ ሰምዒታዊ ኩነታት እቶም ድሑናት ፍጹም ዘይወዳእን ሓጉስ እዩ። ሰምዒት ፍረ ኣብ ከቢኻ ዘሉ ናይ ተምክር ሓቅታት እዩ። ሽዑ ተስፋ ርግጽ እትኹነቱን ቦቲላ ንረኽቦ ከብሪ እተብቅዓሉን እዋን እዩ። መርኽም፣ ሰፊይን ሞትን ስለ ዘየለ ሽላ ሓዲጎ፣ ንብዓትን ብኸያትን የልቦን። (ራእይ 21:4)

5) ሕጋዊ ኩነታት፡- እቲ ሕጋዊ ኩነታት እቶም ድሑናት ቦቲ ዝረኽቡዎ ርስቲ (ወርቅ) ኪግለጽ እዩ። "እቲ ዚሰዕር ዛሬ ሺወርሶ እዩ። እነ አምላኹ ከኹሩ፣ ንሱውን ውሉደይ ኪኹሂ እዩ።" (ራእይ 21:7)። ንሕና ምስ ክርስቶስ መዋርስቲ ለምላኽ ኢና። "ወሉድ ካብ ኩንናኹ፣ ወረሰቲ ድማ ኢና፣ ንእምላኽ ወረሰቲ፣ ንክርስቶስ መዋርስቲ ኢና። ምስኡ ሓላሪ መከራ እንተ ጸገብናስ፣ ምስኡውን ከንብር ኢና።" (ሮሜ 8:17)። እዚ ርስቲ እዚ ብዛዋርያ ፓሮስ ብ4 መገደታት ተገሊጹ ኣሎ። "እቲ፣ን ዘይሓልፍን ዘይረከበን ዘይጸምሉን ኣብ ሰማያት ተእርጒሱልኩም ዘሉ ርስቲ።..." (1ጴጥ.1:3-4)።

6) እቲ ውሽጣዊ ባህርያቱ ዘይሓልፍ እዩ
"...ዘይሓልፍን፣..."።

7) እቲ ናይ ወጻኢ ባህርያቱ ዘይረከበ እዩ
"...ዘይረከበን፣..."።

ሐ) በዛሬ ስራ ዘመናዊነት ዘመናዊ እድል
ምክንያቱ ዚህን ሃገር ፍጹም የለንም “...ዘመናዊነት...”

መ) በዛሬ ስራ ሽብር አብ ሰማይ እዩ ዘሉ
ሰላሳ ካብቲ ከቡር ለምሳኸ ሰላ ዝኾነ ከቡር እዩ። ዋላ ሓደ ከርከቦ ለም
ካብና ኪወስዶ ዚኸለል ከአ የልቦን “...አብ ሰማይ...”

ሐ) ቦታ እቲም ድሑናት በዛሬ ቦታ እቲም ዘደሓኑ ሰባት አብ
ቅዱስ ጽሑፋት በንጽር ሰፊሩ ላሎ ለም፤ ንእሱ ብምልካት ከንዛረብ
ኢና። እቲ አብዚ እንርላዮ መቐጸልታ እቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ከርሱቶስ
እዩ። (ሉቃስ 1፡31-33፣ 1ቆረ.15፡24-28)።

1) ቦታ ከርሱትያን ቦታ ከርሱትያን ምስቲ ንጉስ ነገስታት
ጉይታና የሰላን ከርሱቶስ አብ ዝፋኑ ብኸብሪ ኮፍ ኢላ ንኹሉ ሰብ
እተመሓደር ንግስቲ እያ። እዚ በቲ ሽሕ ዓመት ግዝላት ከርሱቶስ ዝርእ
እኳ እንተኹን፤ አብ ዘልካላማዊነት ወን ኪቐጽል እዩ። (ራእይ 2፡26-27፣
3፡21፣ 20፡6)። እታ ቤተ ክርስቲያን “መርዓት ሰበይቲ እቲ ንገሽል እያ።”
(ራእይ 21፡2,9)። ከም ህዝቢ መጠን እታ መርዓት “...ግሕበር እቲም አብ
ሰማይ ተጸሓፊም ዘለዎ በኹራት...።” (እብ.12፡23) እያ። እዚ ከአ ልዕሊ
ኩላቶም ምዃና ዘርእ እዩ።

2) ቅዱሳን ብሉይ ኪዳን እቲም ዝተገለጹ ቅዱሳን ብዘይካ
ቤተ ክርስቲያን ግለት እቲም ለመንቲ ብሉይ ኪዳንን ሰማእታት ናይቲ
ብርቱዕ ጸበባን ከአ እቲ ዝግብእም ክብሪ ሓህም ኪነብሩ እዮም።
(ህዝ.37፡24-25፣ ራእይ 20፡4-6)። ንላቶም ከም ለዕሩኹቲ እቲ መርዓዊ
አብቲ ክብሩ ኪሳተፉን አብ ምምሕዳር ከሕግኹን እዮም። (ማቴ.25፡1,10)።

3) በህይወት ዝሓለፉ ለሰራሊልን ለህዛብን ከምቲ
በእዋን ሽሕ ዓመት ግዝላት ከርሱቶስ አብ ዘልካላማዊነት ወን በህይወት
ዝሰጋገሩ ህዝብታት ኪህልዎ እዮም። አብዚ ከአ ለሰራሊል ዓቢ ቦታ ኪህልዎ
እዩ። ዝህዛብውን ንበረኽት ኪኹንዎምን ንጉይታ ኪደልዩ ኪሕብርዎምን
እዮም። (ኢሳ.61፡6-11፣ 66፡22፣ ዳን.7፡27፣ ግሃ.15፡17)። እዚ ከአ
ተስፋ ለምሳኸ ንአብርሃም ዘጽር እዩ። (ዘፍ.12፡1-3)።

አብዚ እዋን እዚ እቲም ለህዛብ አብቲ ዝተሓተ ደረጃ ኪህልዉ እዮም።
ንእስራኤል ተዝኪሎም ክነብሩ እዮም። ድሑናት ሰላ ዝኾኑ እዚአ
ይክሰምዎምን እዩ። (መዝ.72፡5,15,17፣ ኢሳ.19፡23-25፣ 60፡3,5፣
ራእይ 21፡3,24,26-27፣ 22፡2)። ይብሉ።

እዚአቶም አብታ ቅድስቲ ከተማ ኪላትዉ እንተኸላሉ እኳ አብላ
አይኪነብሩን እዮም። እዚ ሓሳብ እዚ ግና ክትቅበሉ አዝዩ ዝጸጋግዚ
እዩ፤ ምክንያቱ ሽዑውን ፍልልይ ላሎ ክትብል ከበድ እዩ። ደራሲ ነዚ
ሓሳብ እዚ አይቅበሉን እዩ።

5. ዘልካላማዊነት እቲም ዘይደሓኑ ሰባት መለኮታዊ ፍርዲ(ፍጻ)
ወይ መቐጸዕቲ ናይቶም ዘይደሓኑ ሰባት ሓደ ካብቲ መደባት መጽሓፍ
ቅዱስ እዩ። ካብቲ ናይ ገዢ ኤደን መጠንቀቕታ (ዘፍ.2፡16-17)፤ ክሳብ
መዕጻዊ ቃላት መጽሓፍ ቅዱስ (ራእይ 22፡18-19)፤ እቲ መደብ ለምሳኸ
ንሓጥኣን ብግልጽ ተቐማጢ ኢና እንረኽቦ። በዛሬ እዚ እርእሶቲ እዚ
እነጹፋ መወዳእታኡ ዝግልጽ መጽሓፍ ቅዱስ እዩ። መለኮታዊ ኩነቲ ካብ
ኩሉ ካልእ ትምህርትታት ንላዕሊ፤ አብ መጽሓፍ ቅዱስ ብክርሱቶስ ባዕሉውን
ከይተረፈ ብንጽርን ሰልጣን ዘለዎ ቃላትን ተገሊጹ ላሎ።

ገላ ሰባት እቲ ዘልካላማዊ ኩነታት ሓጥኣን፤ ምስቲ ፍቕሪ ለምሳኸ
አይከይድን እዩ ብምባል ካብ ለምሳኸ ንላዕሊ ፍቕሪ ዘለዎም ከምሰሉ
ይፍትኑ እዮም። እቲ ዝወሃብ ሓሳባት ብዘሕ እኳ እንተ ኹን አብ 8
ከፊልና ክንርላዮ ንኸለል ኢና።

ሀ. ምትዕራፍ እዚ ሓሳብ እዚ ብብዙሕ እተፈላለዩ ቃላት ኪግለጽ
ይፍትን እዩ። ገላ ካብቲ ቃላት ናብ ዝሰር ምምላሳ፤ ምትዕራፍ ወይውን
ኩሉ ሓደ እዩ ዝብል ሓሳባት አብቶም በእምር ዚምርሑ ሰባት ይርእ እዩ።
እዚ አብዚ በእምር አብ እንምርሓሉ እዋን ሕጂ ይገንን ላሎ። ነዚ
ብብዙሕ ሓሳባት ኪገልጽዎ ይፍትኑ እዮም። እስከ ገላ ክንርእ።

1) አብ ምድሪ ጥራሕ ኢና ንቐጸዕ ብርግጽ ንዝጠርፍዩ
አብ ምድሪ ንቐጸዕ ኢና፤ ንሱ ምስ ሓሊፍና ግና ኩላትና ኢና ናብ
መንግስተ ሰማይት ክንላቲ ይብሉ።

2) ገዛም እሳት ዚበሃል የልቦን ገላ ሰባት ገዛም እሳት
ዝበሃል ሃገር የልቦን ብዘይካ መቐብር፤ ምክንያቱ መቐብር እዩ ሲላል
ተባሂሉ ዘሎ እዋ፤ አብ መወዳእታ ኩላትና ናብ መንግስተ ሰማይት ክንላቲ
ኢና።

3) ንቐሩብ እዋን አብ ገዛም እሳት ተቐጸዕና ምስ
አምላኽ ክንዕረቕ ኢና ብርግጽ ብዘደልና እንቐጽጥሉ ገዛም እሳት
ላሎ፤ ግናኽ መቐጸዕትና ፈጽምና ናብ መንግስተ ሰማይት ክንላቲ ኢና።
አብዚ ሓሳብ እዚ መን እዩ እቲ ዝዕረቕ አብ ዚብል ፍልልይ ላሎ።
ኩላቶም ድዮም ዝዕረቑ ወይስ ዝተወሰኑ ሰባት ዝተፈላለዩ ሓሳባት ላሎ።
ገሊጻም ዝተወሰኑ እዮም ኪብሉ ከለዉ፤ ገላ ከአ ኩላቶም ዋላ ሰይጣንን
መላእኹን ከይተረፈ ከዕረቑ እዮም፤ ይብሉ።

ብእጠቓላሊ ኩላቶም እዚአቶም እቲ ረሲእ ድሕሪ መቐብር ተስፋ
እለዎ እዋ፤ ገዛም እሳት ተኸፊቲ እንተኹን ኩላቶም ካብሉ ዝተረፈ
ገሊጻም ከዕረቑ እዮም ይብሉ።

እዚ ትምህርተ እዚ አንጻር ቃል ለምሳኸ እዩ። ምክንያቱ እቲ ሓደ
ጥቕሙ ንጻድቃን እጉህዩ ንሓጥኣን ብሓጢላቶም ክቐጽሉ ምድፍፋእ እዩ።

"ገልቢ እቲ ጸድቆ፣ እኑ ኸሕዝና ዘይደለኹሲ፡ ገሰኸትከን ብሓሰት ስለ ዘሕዝንከን፡ እቲ ረሲእኩብ መገዲ ረሲእኩ ከይምሰሰ እዋ ከይድሕንሲ ኣእዳዉ ስለ ዘበርታዕከን፡" (ሀዘ.13:22)። ስለዚ እዩ ሓደ መምህር ከምዚ ዝበለ፡ "ኩላቶም ሰባቲ እዚ እንተ ዚሰብኩሞላ እኳ እንተ ዘይህሉ ዝገም ላላት ኣብ ምድሪ ምሃለወት ነይራ።"

እዚላቶም ንሓብቶም ከድግፉ ዝጠቐሰዎ ጥቕስታት ኣሉ። እዚ ኸላ እቲ ንእመንቲ ዝጠቐሰ ጽሑፋት ንረሲእን ብምጥቃስ እዩ። "እግዚአብሄር ርሕሩሕን መሓርን እዩ። ንኹራ ደንጓዪ፡ ብሳህሊ ድማ ምሉእ እዩ። ኩሉ ግዜ ኣይገንሕን፤ ንዘልላሎም ከላ ኣይቐየምን እዩ።...ከምቲ ወላዲ ንውሉዱ ዚርሕርሓሉም፤ ከምኡ እግዚአብሄር ንዚፈርህዎ ይርሕርሓሉም እዩ። ... ጽድቁ ኸላ ነቶም ኪዳኑ ዚሕልዎ፤ ንትእዛቤ ምእንቲ ኪገበርዎ ዚዝከርዎ ንውሉድ ወሲዶ እዩ።" (መዝ.103:8-9,13,18፤ ኢሳ.57:16)። እቲ ንዝተቐበልዎ ዘበሉ ዝወሃብ ምድሓን ከም ንኹሉ ገይርዎ ይዛረቡሉ። "ብዘሉ ምልክት ኣብሉ ኸሓድር፤ ኣቦ ሰግርዎ ኣሉ እምብላሉ ብደም መስቀሉ ገይሩ ሰላም ምስ ገበረ ኸላ፤ ነቲ ኣብ ምድሪ ዘሉን ኣብ ሰማያት ዘሉን ዘበሉ ኹሉ ንርእሱ ተፃሪቕዎ እዩ።" (ቆሎ-ሴ 1:19-20፤ ዮሃ.1:29፤ ሮሜ 5:19፤ 1ጢሞ.2:14-5)። ነቲ ምትዕራቕ ምስ እስራኤል ዝዛረብ ሓሳብ ከም ንኹሉ ዓለም ይወስድዎ። (ገሃ.3:21-26)። መጽሓፍ ቅዱሲ፤ ንኹሉ ኣካላዊ ትንሳኤ ከም ዘለዎ እምበር ንኹሉ ምስ ኣምላኽ ዚነበር ዘልላሎም ሀይወት ኣለዎ ኢሉ ኣይመሃረን። እዚላቶም ሓድሓደ ግጉይ ሓሳባት ይምህሩ እዮም። ንኣጠቓቕ

ሀ) ኣምላኽ ፍቕሪ እዩ። ኣምላኽ ፍቕሪ እዩ እዋ፤ ንኣጥእ ኪዕረቕ እዩ። "ኣምላኽ ፍቕሪ እዩ...።" (1ዮሃ.4:8)። ግናኽ እቲ እግዚአብሄር ቅዱሰን ቅኑዕን እዩ፤ ዝብል ሓሳባት ንባህርያት ኣምላኽ ምግግዎና ንስሕት ኣሉና። ምስ ቅድስና ዘይሰማዕሶ ፍቕሪ ስምዒታውን ዘይጽኑዕን እዩ፤ ኣይትእመኖን ከላ።

ለ) ክርስቶስ ንኹሉ ሰብ እዩ ዝምተረ። ካልእ ሓሳብ ከላ ክርስቶስ ንኹሉ ሰብ እዩ ዝምተ እምብሉ ሰብ ኪድሕን ኣለዎ። (1ጢሞ.2:15-6)። እቲ ኣብ ምርጫና እተወከል እዩ ዝብል ሓሳብ ግና ንዝገግዩ ኣሉና።

ሐ) ኣምላኽ ኣቦ ኹሉ ሰብ እዩ። ኣምላኽ ኣቦ ኩሉ ሰብ ስለ ዝኹነ፤ ኩሉ ሰብ ኪድሕን እዩ። ግናኽ ኣምላኽ ፈጣሪ ኩሉ ሰብ ድላ እምበር ኣቦ ኩሉ ሰብ ኣይኩነን፤ ስለ ኣቦ እቶም ከም ብሓድሽ እተወልዱ ጥራሕ እዩ። ሰይጣን ኣቦ እቶም ሓጥኣን እዩ። "ንሰኻትኩምሲ ካብቲ ኣቦኹም ድያብሉሰሲ ኢኹም፤ እታ ትምኒት ኣቦኹም ከትገብሩዎን ትደልዩ ኣሉኹም።" (ዮሃ.8:44)።

ከ) ሰብ ዚጠፍእ ስይመስሉን እዩ። ሰብ ዝጠፍእ ስለ ዘይመስሉ፤ ተኣማሚኡ ይነበር ኣሉ። እወ ምስ ተፃሸዉ ሰባት ኣምላኽ ዘይጥነሱሎም ይመስሉም እዩ። ግናኽ እቲ ጽሑፍ ዝብሎ እስከ

ነበተብሉ፤ "ንሰብ ቅንዕቲ እትመስሉ መገዲ ኣላ፤ መወጃታኣ ግና መገዲ ሞት እዩ።" (ምሳ.14:12)። እምበኣር ሰማዕ፤ ኣይትታላል ከላ እዋ፤ ንርእሰኻ ኣይትጠብራ።

፩) መቐጸዕቲ ኩሉ-ሳብ ንመሓረምታ እዩ። እዚ ኣብ ምድሪ ከሉና ሓቲ እዩ፤ ኣብ ሰማይ ግና ከምኡ ኣይኩነን። እቶም ቡቲ ዝተሃህሱዎ ዕድል ዘይተጠቐሙ ኩላቶም ብዘልላሎም ሓዊ ኪቐጽዑ እዮም። (ኣሞጽ 4:6-11፤ ራእይ 9:20-21፤ 16:7-11,21)።

እዚ ሓሳባት እዚ ሰብ ሰዲ ኪኸይድ ዝመርሕ እዩ። እዚ ትምህርቲ እዚ ብቃል ኣምላኽ ኣዝዩ ዝወደቐ እዩ። ዘይምእማን መድሃኒት ዘየብሉ ዘይሕደግ ሓጢአት እዩ። (ማር.3:29፤ ሉቃስ 12:10)። እቲ ብሞት ክርስቶስ ንኹሉ ጸውዒት ኣምላኽ ንምድሓን ዘይተቐበለ ከፉእ ሰብ ድሕሪ ሞት ተስፋ የብሉን። "እቲ ብዘሕ ተገሲዱሰ ከፉኡ ዜትርር ሰብ ብድንገት ይጥፍላቲ፤ መድሃኒትውን የብሉን።" (ምሳ. 29:1፤ 11:7)። እቲ መቐጸዕቲ ከቢድ እዩ እዋ ቊጥፃ ኣምላኽ የርኢ። (ማቴ.26:24፤ ሉቃስ 16:26፤ ዮሃ.3:36፤ 8:21፤ ፊልጲ 3:18-19፤ 1ተሰ.4:13)።

ለ) ፈጸምኻ ምጥፋእ። እዚ መጽሓፍ ቅዱስ ኣይምህርን እዩ። ዚህ ንምድጋፍ 2 ሓሳባት ኣሉ። ንሱ ኸላ፡

1) ካልእ ዕድል እንተ ዘየሉ ጥፍሓት እዩ ዚመጽእሪ። ሰብ ምስ ኣምላኽ ኪዕረቕ እንተ ዘይከኣሉ ንዘልላሎም ከስቀ ስለ ዘይኸኣል ፈጸሙ ኪጠፍኡ ናይ ግድን እዩ።

2) ቊሩብ ምስ ተቐጽቦ ድሓር ፈጸሙ ኪጠፍኡ እዩ። ከምቲ እቲላቶም ዝበልዎ ሰብ ንዘልላሎም ኪስቀ ስለ ዘይከኣል ንቑሩዌ እዮን ምስ ተላቐየ ኪጠፍኡ ናይ ግድን እዩ። ንዘልላሎም እናተላቐቐ ከትነበር ከትሓስብ ዘይከኣል እዩ። እዚ ሰነ ሓሳብ እዚ፤ ግና ብዘሰባ እዚ መጽንሒ ቦታታት ብኼዕ መልሲ የብሉን። እዚ ጥራሕ ዘይኩነሰ ብዘሰባ ጥራል ወዲ ሰብን ዕብየት እቲ መቐጸዕትን ዝህቦ መልሲ ዘየፀግብ እዩ። እቲ ትምህርተም ኣብዚ ሓሳባት እዚ ዘተኩረ እዩ።

3) ሞት መፈጸምታ ሀይወት እዩ። እዚ ሓሳብ እዚ ንሞት መፈጸምታ ሀይወት ይግብር። እዚ ግና ብቅዱስ ጽሑፋት ዝድገፍ ኣይኩነን። እቲ ዝጠቐስዎ ሓሳብ "ብጽሒት ደቂ ሰብዚ ከምቲ ናይ እንሰላ እዩ እዋ፤ ሓደ እዩ ብጽሒቶም፤ ከምቲ እዚላቶም ዝምቁ እቲላቶም ከላ ይሞቱ፤ ንኹሉም ሓንቲ እስትንፋሰ ኣላቶም። ኩሉ ከንቲነት እዩ እዋ፤ ሰብዚ ኻብ እንሰላ ብልጫ የብሉን።" (መዝ.3:19) እዩ ሓሳብቶም። ግናኽ ኣብታ መጽሓፍ እቲላ ዝብሎ ኸላ ከስተውዕልዎ ይግባእ። "ኣምላኽሲ ንኹሉ ግብርን ንሕወለ ሃገር ዘበለን፤ ሰናይ ኩን ወይስ እኩይ፤ ናብ ፍርዲ ኸምጽእ እዩ።" (መዝ.12:14)። እዚ ቁስ ኣካላዊ (ማተሪያሊስቲክ) ፍልስፍና እዩ። ዚህ ዝቃወም ብዘሕ ጽሑፋት ኣሉና። እቲ ሃብታም ሰብኣይ ሞተ፤ ግናኽ ብድሕሪኡ ኣብ ሲኤል ኣብ ሰጃይ ክበረ። (ሉቃስ 16:22)። ሰጋዊ ሞት ሀይወት ምጥፋእ ዘይኩነሰ ነፍሰን መንፈሰን ምስ ሲጋ ተፈላልዮን

ኩነታት ምልክት እዩ። እቲ መንፈሳዊ ሞት ከአ ነፍሱን መንፈሱን ካብ ኣምላኽ ምፍላግን እዩ። ካብዚ ከልቲኡ ትርጉም ሞት ምጥፋእ ኣይከተነን። እቲ ካልኣይ ሞት ወይ ዘልኣለግዊ ሞት ከአ ከምኡ እዩ። ሰለዚ ሞት መፈጸምታ ህይወት ኣይከተነን።

ጥፍኣት መወረሽታ ህይወት ግለት ኣይከተነን። እታ ቃል ኣብቲ ቦጌ ጽንጽ ምብልሻው፡ ዘይጠቅም ምዃንን ኣብ ዕላማኻ ዘይምውፃልን ግለት እያ። ክርስቶስ ህይወቱ ኣሕሊፋ ክህብ ከሎ ፈጸሙ ጠፊኡ ግለት ኣይከተነን። (ዮሃ.2:19-22)። ጸረ-ክርስቶስ ኣብ ውግእ ኣርማጊዶን ምስ ተሳቦረ፡ ፈጸሙ ጠፊኡ ግለት ኣይከተነን። የግዳስ ናብ ሰፊይ ከደ ድሕሪ እቲ ሽሕ 900ት ግዝኣት ክርስቶስውን ኣብኡ ክረፍ። እቲ መፍረስ ሕጊ ድማ ሽዑ ሺግለጽ እዩ። ንእኡ ጉይታና የሱስ ብመንፈስ ኣቶ ገይሩ ኪጥፍኡ፡ ብምግላጽ ምጽኣቱውን ከንቲ ሺግብር እዩ።" (2ተሰ.2:18፣ ራእይ 19:20፣ 20:10)።

ሰለዚ ዘልኣለም ህይወት ዘይብልካውን ክትተብር ትኸኣል ኢኻ። እንተ ክረርካ ሽኢ ክትሳቐ ሊኻ ግለት እዩ። (ማቴ.27:11፣ ማር.5:17፣ ዮሃ.6:53፣ ራእይ 9:15)። ሰብ ኣብዛ ምድሪ እዚኣ ከሎ ክቐፍ ዝኸኣል እንተ ኹይኡ ሰለምንታይ ደሓር ዘይሳቐ? (ሉቃስ 16:23፣ ራእይ 14:10-11)።

እምሳሌ ሰባት እዚኣቶም ዘልኣለም ህይወት ግለት ብዘይ ምጥፋእ ምንባር ግለት ኣይከተነን። ግናሽ እዚ ቦቲ ኣጠቓቕማ እቲ ቃል እዩ ዝውሰን። እቲ ዘልኣለም ህይወት፡ ምስ ግዚያዊ ነገር ምትሕሓዝ ግና፡ ነቲ እንኣምና እግዚአብሔር ኣቦ (ራእይ 4:9)፡ እግዚአብሔር ወዲ ግለት ክርስቶስ (ሮጌ 9:15)፡ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ (ኢብ.9:14)፡ እቲ ቃል (1ጴጥ.1:25)፡ ወንጌል (ራእይ 14:6)፡ ምድሓን (ኢብ.5:9፣ 9:12)፡ ርስቲ (ኢብ.9:15)፡ ኪዳን (ኢብ.13:20)፡ ህይወት (1ዮሃ.5:20)፡ መንግስትን (2ጴጥ.1:11)፡ ክብርን (1ጴጥ.5:10) ኩሉ ዘልኣለም ብዝብል ቃል እዩ ተገሊጹ ዘሎ እዮ፡ ሓሳት እዩ ኢና ክንብል። መጽሓፍ ቅዱስ ዘይመውት (ዘይጠፍእ) ኪብል ከሎ ዘልኣለግዊት ዝገልጽ እዩ። (1ቆረ.15:42,53-54፣ ኢፌ.6:24፣ 1ጢዮ.8:18፣ 2ጢዮ.1:10)። ኩነትና እዚ ክንርዳእ ይግባእ፡ እታ ዘይትመውት ነፍሱና ካብ ኣምላኽ ዝተወሃበናና 9ባይ ውህበት እያ። ድሕሪ ትንሳኤ ምውታት ከአ እቲ ዝህልወና ኣካል፡ ነፍሱን መንፈሱን ዝልኣለም ዝኹብር ህያው ዘይጠፍእ እዩ። እዚኣቶም ንባህርያት ኣምላኽ ኪልውጥም እየም ኢጋደሉ፡ ከምዚ ብምባል፡ እቲ ሓጥእ ብገለ ጊዚያት ኣብ ዝነም ሓሳት ድሕሪ ምስቓየም ኪጠፍኡ እየም። እዚኣቶም ነቲ፡ "9ባይ ሓጠኣትሲ ሞት እዩ።" (ሮጌ 6:23) ዚብል ሓሳብ ከም ጥፍኣት ብምቕዳር ይሓረቡሉ። እዚ እንተኹይኡ ክርስቶስ ኣይተንሳኤን ግለት እዩ። ግናሽ ክርስቶስ ኣብ ቀራንቲ መስቀል መግብን ምትንሳኤን፡ እቲ ጥርሖ ዘሎ መቓብርን ሞት ምጥፋእ ግለት ከም ዘይከተነ መረጋገጹ እዩ።

ሐ. ዘልኣለግዊ መቐጸዕቲ፡ እዚ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝርከብ ሓሳብ እዩ። ብዛዕባኡ በዚ ሓሳብ እዚ ፈላጊና ክንርእዮ ኢና።

1) ቦታ መቐጸዕቲ፡ እቲ መቐጸዕቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝነም እሳት እዩ ዝዘለ። እቲ ቃል ካብቲ "ጊና" ዝብል ቃል ግሪኽ ካብ ኣራማይስጢ ዝተወሰደ እዩ። እቲ ቃል መስቀሉ እቲ "ጊና" ዝብል ቃል ኣብራይሳጢ እዩ፡ እዚ ሽኢ ካብቲ "ሰሰ ሂናም" ዝዘለ ኣብ ጥቓ የሩሳሌም ዝርከብ ዝመጸ ቃል እዩ። (ሊዮሱ 15:8)። እታ ዝነም እሳት እትብል ቃል ኣብ ሓዲሽ ኪዳን 12 ግዜ ተጠቒሳ ኣላ። (ማቴ.5:22,29,30፣ 10:28፣ 18:9፣ 23:15,33፣ ማር.9:43-45,47፣ ሉቃስ 12:5፣ ያሊ.3:6)። ኣብ ከባቢ የሩሳሌም እቲ ቦታ ኩሉሳዕ ነቲ ጉሓፍ ዘንድድ ሓዊ ዘዋጅር እዩ። (1ነገ.23:10)። ደሓር እስራኤል ምስ ወደቐት ከአ ንመስቀሉት ሕጻናት ዝጥቀሙሉ ቦታ ነበረ። (ኤር.7:31)። ሰለዚ እዚ ሰም እዚ ነቲ ዘይጠፍእ ዘልኣለግዊ ሓዊ መጸውዒ ሰም ኩና። (ኢሳ.66:24)። እወ ኣብ ሰሰ ወዲ ሂናም ማንም ሰብ ጉሓፍ ኪንድድ ይኸኣል እዩ፡ ኣብ ዝነም እሳት ግና ኣምላኽ ጥራሕ እዩ ዚእቲ። (ሉቃስ 12:5)። እቲ ሓዊ ሰሰ ወዲ ሂናም ይጠፍእ ሓሰኻኡውን ይሞቱ ነበሩ፡ ዝነም እሳት ግና እቲ ሓዊ ዘይጠፍእ ሓሰኻኡ ዘይሞቱ እዩ። (ማር.9:47-48)።

ልክዕ ከምኡውን ጉት ካብቲ ጽቡቕ ቦታ ኣታኸልቲ ተዋህቦ እዮ፡ ንቦታ ኣቶም ቅዱሳን መጸውዒ ኩን። (ዘፍ.2:18-10፣ ነዉ.2:8፣ ህዝ.31:8-9፣ ሉቃስ 23:43፣ 2ቆረ.12:4፣ ራእይ 2:7)።

2) ንውሓት እቲ መቐጸዕቲ፡ እቲ መቐጸዕቲ ዝነም እሳት ዝልኣለም እዩ። ሰለዚ እቲ መቐጸዕቲ መወጻኦታ የብሉን። "...ናይ ዘልኣለም ሓዊ፡..." (ማቴ.18:8፣ 25:41,46)፡ "... ናይ ዘልኣለም ጥፍኣት፡..." (2ተሰ.1:9)፡ "ዝልኣለም ተጻቕሩሎም ኣሎ፡..." (ይሁዳ 13፣ ራእይ 14:11፣ 19:3፣ 20:10)። እምበኣር እቲ መቐጸዕቲ ዘልኣለግዊ እዩ።

3) ባህርያት እቲ መቐጸዕቲ፡ እዚ ብ3 መግለጺታት ክንርዳእ ንኸኣል ኢና።

ሀ) ናይ ወጻኢ ጸልማት፡ እዚ ከም ናይ ወጻኢ ጸልማት ተገሊጹ ኣሎ። እዚ ካብ ህላውነት እቲ ብርሃን ዝኹን ኣምላኽ ፍሉይ ምዃኑ ዝሕብር እዩ። "ኣብ ናይ ወጻኢ ጸልማት ደርብይዎም..." (ማቴ.25:30፣ 2ተሰ.1:9፣ 2ጴጥ.2:17)።

ለ) ሓሰኻኤም ዘይመውት፡ እዚ ነቲ ናይ ሕልና ምቁናቕ እዮ፡ ቦቲ ዝጠርኩሮ ተግዲሰካ ንርእሰኻ ምንጻጽ ዘመልከት እዩ። "ናብቲ ሓሰኻኤም ኣብ ዘይመውት፡ ሓውውን ዘይጠፍእ ዝነም ካብ እትደርበኩ፡..." (ማር.9:43-48)።

ሐ) ሓው ዘይጠፍእ፡ እዚ ነቲ ውሽጣዊ ምንጻድ መንፈስ ሰብን ውሽጣዊ ስምዒት እቲ ኩነታትን ዝገልጽ እዩ። (ማር.9:47-48)። ኣብዚ እቲ ዝወሃበም ናይ ትንሳኤ ኣካል ኣካዩ ከም ዝሳቐ ክንርዳእ ይግባእ። እቲ ኩነት ከዚኡ ምዃኑ እቶም ኣብቶም ሰባት ሓዲርም ዝከሩ ኢጋንንቲ ኪገልጹ ፈቲናም እየም። (ማቴ.8:28-34)።

4) ከብደት እቲ መቐጸዕቲ፡፡ ከብደት ናይቲ መቐጸዕቲ፡፡ ነፍሲ ወከፍ እቲ ኣብሉ ዝርከብ ሰብ ኣብ ዘለዎ እዩ ዝፅፋን። ዓቕን እቲ መቐጸዕቲ ከም ዝፈላለ ብንጽር ተገለጹ ኣሉ። (ግቴ.11:20-24፤ ሉቃስ 12:47-48፤ ሮሜ 2:5-8)። እዚ ከላ ብ 2 መገድታት ይግለጽ።

ሀ) እቲ ዝበርሃልካ ብርሃንን ፍልጠትን ይርከብ፡፡ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ቦቲ ዝበርሃሉ ብርሃን እዩ ኪፍረድ። እዚ ግለት ስለምንታይን ከመይ ጌርካን ጌርካ፡፡ ብንጽር ኪግለጽ እዩ። እምበኣር እቲ ብርሃን ዝበርሃሉ ከምቲ ዘይበርሃሉ ኣይኩንን እቲ ፍርዱ። (ሉቃስ 12:47-48)።

ለ) ኣብ ብዝሕን ዓይነትን ዝገበርካዩ ሓጢአት ይፅኡልኩ፡፡ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ብዝሕን ዓይነትን ዝገበር ሓጢአት ተመዝጊቡ ኣሉ እዮ፡፡ ብዝገበር ኪፍረድ እዩ። (ሬእይ 20:12-13፤ ግቴ 7:21-23)። ስለዚ ነቲ ዝወሃበኡ ፍርዲ ኣሉ ኪብልዎ ኣይከኸልኩን እየዎ፡፡ ምኽንያቱ ብዝያዳ ብዝያዳ ብሕልናኦም ሰለ ዝፍረዱ። (ሉቃስ 10:10-31)።

12. ካልኣይ ምጽኣት ክርስቶስን ኩነታት ዓለምን

"ኣብ ደብረ ዘይቲ ተቐጊጡ ገለ-፤ ደቲ መሃመርቱ ብሕት ኢሉዎ፤ እዚ መሓን ኪኸውን እዩ፤ ትእምርቲ ምጽኣኣንን መወጫታ ዓለምንን እንታይ እዩ፤ እስኪ ንገረናለናበሉ ናብሉ ቐረቡ" (ግቴ.24:3)።

በዚ ኣርእስቲ እዚ ገለ ፅሑፍ ተግባራዊ ክንመሃር ኣና። እቲ ቀንዲ ተግባራዊ ኩነታት ዓለም ብምርጻፍ ንምጽኣት ክርስቶስ ዝተፈለገ ዝነበረን ንዝፃልወናን ኣድላይነት ስብከት ካልኣይ ምጽኣት ክርስቶስን እዩ። ሰብ ብኩነታት ዓለም ግለት ቦቲ ዘሉ ጥጂት፤ ውግዳ፤ ምጥፋን ኩነታት እየር፤ ዓለታዊነት፤ ደንቀርናን ክፍላትን ምስ ተወሳኾን ኪቋቋር ምስ ደለየን እዩ። ጥናዝ ዓለም ኣብ ከንዲ እናሓሸት እናገደደት እያ እትሸይድ ዘላ፤ ኣይትጽልኡኒ እምበር፤ የሱስ ከፃዕ ዚመጽእ እናሸፍኣት ዝትከይድ እያ።

ሓደ ዓቢ ናይ እምላሽ ሰብ ከምዚ ኣሉ፤ "ዓለም ንሓደ ዓቢ ጥፍኣት ብኩከሊያር እያ እትጽበ ዘላ፤ ጥናዝ ክርስቶስ መጺኡ ከድሕና እየ ዝጽበ ዘሉኹ"። ስለዚ እያ ቤተ ክርስቲያን እቲ ሓደ ተስፋ ደቲ ሰብ ከሰብኽ ዝግብእ። ሓደ እዋን ግንባተን ቐርቶል ዝተባህለ ዓቢ እንግሊዝይ መራሒ፤ ንቢሊ ግርሃም ዝተባህለ ናይ እምላሽ ሰብ ከምዚ ኣሉ ሓተቶ፤ "ከቡር ኣገልጋሊ፤ እትዘዘኒ ሓደ ተስፋዶ ኣሉካ"። እቲ ናይ እምላሽ ሰብ ከላ፤ "እወ፤ የሱስ ክርስቶስ እዩ ተስፋና እዮ፤ የሱስ ኪምለስ እዩ።" በሉ።

እምበኣር ከቡር ሓው እቲ ሓደ ተስፋ ኣማጺ ጉይታና የሱስ ክርስቶስ ካብ ሰማይ ኪመጽእ እዮ፤ ናብሉ ኪወስደና እዩ። ንዚህዶ ትጽብ ኣሉኻ?

ግሪኮች ግርክ ጋርያው ዝተባህለ ዓቢ ናይ ጠፈር ተመራማሪ ሰብላይ፤ ኣብ ሓደ ጉዕዞኡ ምስ ተመልሰ፤ "ከም ብሓደኽ ምውላደይ ኣዘዩ እዩ ዘሓጉሲ፤ ምኽንያቱ ከም ተስፋኡ ኪምለስ ከሉ፤ ገጽ ንገጽ ኪርእዮ ሰለ ዝሽንኩ"። በሉ። ሃዋርያ ጳውሎስውን ከምኡ እዩ ዝበለ፤ "እቲ ብፍሽ ተስፋን ናይቲ ዕዙዝ እምላሽናን መድሓኒና የሱስ ክርስቶስን ምግባጽ ክበሪ እናተጸባይና" (ቲቶስ 2:12-13)።

ንዚ ሓዝናዮ ዘሉና ኣርእስቲ ክንርድእ እንተኸንና፤ ኣብ ዓለምና ዚካየድ ዘሉ ነገራት ኣነጻርና ክንርጻእ ምእንቲ ክንከላልዚናን እንታይ ይበሃል ኣሉ ምባልን ኪድልየና እዩ።

1. ሰነ መለኮትን ካልኣይ ምጽኣት ክርስቶስን፡፡ መስከረም 14 1984 ዓ.ም. ርእሰ ሊቃና ጳጳሳት ዮሃንስ ጳውሎስ ጌይ ኣብ ከተማ ቱርኒቶ ከምዚ ኣሉዎ፤ "ጉይታ ንበኻ ከትመጽና እዩ ትጽቢትና እዋነንኣኻ ንጽብ ኣሉና"። ምስ በሉ፤ ነቲ ዝሰምዖም ዝበረ ህዝቢ፤ "ነቲ ትስፋው ምጽኣት ጉይታናን መድሓኒናን የሱስ ክርስቶስ ብሓገሱ ክንጽበዮ ይግባእ"። በሉ።

ፕረሲደንት ራጋን ሓደ እዋን፤ "ናብ ኦርግጊደን ነምርሕ ዘሉናደ ደመሰለኻ?" ተባሂሉ ምስተሓት፤ "እወ፤ ምንም እኳ መፃክ ኮም ዚኸውን ማለት ካብ ሕጂ ሸሕ ዓመት ድዩ ኪኸውን ወደብ ድሕሪ ጽባሕ ዝፈልጥ እንተ ዘየለ እኳ፤ እቲ ኩነት ኪኸውን እዩ።" በሌ፤ እወ፤ ላይኩንን ቤተክርስቲያን ዓለምውን ክርስቲስ መጻኢ ዝሓሸ መንግስቲ ኪሰርተላ እዩ ትጽቢታ። ስለዚ ክርስቲስ ቅድሚ እቲ ሸሕ ዓመት ግዛላት ክርስቲስ ኮም ዚመጽእ ፕረሲደንት ራጋንውን ይለምን እዩ።

እምበኣር ብትምህርተ መለኮት፤ ቤተ ክርስቲያን ዓለም ብምምላስ ክርስቲስ እያ ክትፍጸም እሞ፤ እታ ፍጹምቲ መንግስቲ እምላኽ ከላ ክትሰራት እያ። ከምዚ ካብ ኩነት ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ነቲ ሸሕ ዓመት ግዛላት ክርስቲስ ኪቐድሞ እዩ። እረ ቤተ ክርስቲያን ቅድሚ እቲ 7 ዓመት ብርቱዕ ጸባ፤ ክትገባቦቑ እያ። ድሕሪ ውግእ ኦርግጊደን ከላ ክርስቲስ ንሸሕ ዓመት ኪነግስ እዩ።

ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ንሰማኢ ብፍላይ ነቲ ላማኒ ዓቢ ተሰራት እዩ። እወ፤ ላብዛ ብብሔሕ ነገራት እትጭንቑ ዘላ ዓለምና፤ ጉይታ ኪመጽእ ዓቢ ተሰራት እዩ። ዓለምና ኩላቶም ዓቢይቲ መራሕቲ ኮም ዝብልዎ ላብ ዓቢ ጭንቀት ናይ ነክሊራዊ ውግእ እያ ዘላ። እዚ ውግእ እዚ ላዝዩ ሓደገኛ እዩ፤ ስለዚ ኪመጽእ እናርሊኹ ክትከፈሉ ዘይትኸለል ውግእ እዩ። ቃል እምላኸውን ከምኡ እዩ ዚብል፤ "ሓይሊ ሰማያት ኪንቀጥቅጥ እዩ እሞ፤ ብፍርሃትን ላብ ዓለም ብዚመጽእ ምጽባይን ነፍሲ ሰብ ክትወጽእ እያ።" (ሉቃስ 21:26)።

ሰብ ብተፈጥሮሉ መጻኢ ነገር ምፍላጥ ይደሊ እዩ። ስለዚ እዩ ናብ ፈለጥትን ጠንቅቆትን ዝዘንብል። ሰባት ብዛዕባ ጽባሕ ንኸፈልጡ ብሔሕ ግዜን ገዝዛንን የጥፍሉ፤ ምክንያቱ ንዘልካሎ ኮም ዝብሉ እንተ ዘይተሓረቡሉ እኳ ይለምንዎ እየምናብ መጽሓፍ ቅዱስ ከላ ትገቢት ሓደርብዩ ካብቲ ጽሑፋት እዩ። ብዛዕባ ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ከላ ላብቲ ተጠቒሱ ዘሉ 1845 ግዚያት 318 ጥራሕ እዩ ላብ ሓዲሽ ኪኖን ዘሉ። ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ቀንዲ ሓሳብ ናይተን 17 መጻሕፍቲ ትገቢት ናይ ብሉይ ኪኖን እዩ። ላብ ሓዲሽ ኪኖን ከላ ካብ ነፍሲ ጸባፍ 10 ምዕራፋት 7 ብዛዕባ ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ እየን ዝምህራ። ስለዚ ክርስቲስ ቀንዲ ሓሳብ ሰብከትና ኪኸውን ጥራሕ ዘይኩነት ፅላግ ሰብከትናውን ኪኸውን ይግብሉ።

ገላ ምሁራት ብዛዕባ ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ከፍእሉ ከለዉ ከምዚ ይብሉ፤ "ላብያት ክርስቲያናትን ቤት ጸሎታትን፤ ንሕብረተ ሰብ ዘይከውን ትገቢታት ብምንጋር የደናግራሉ እየን" ውግእ ኪተርፍ፤ ግዕርነት ናይ ሰባት ኪህሉ፤ ከተማታት ሰብ ከተማታት እምላኽ ኪኸውን እየን፤ ይብሉ። ግና ከዓለምና ላብ ክንዲ ትመሓየሽ ትገድድ እያ ዘላ። እቲ ተስፋ እንተ ባዝሐ እኳ ሲፍ ሕጂውን ሲፍ እያ እምበር ግሕረሻ ላይኩነትን።" ግናኽ ከም ከምዚ እም ዝበሉ ነቐፍቲውን መልሱ ክርስቲስ ምስ መጻ ኪግለጽ እዩ።

ስለዚ እየ ብምሉላ ተላግንነት ክርስቲስ ኪምለስ እዩ ኪብል ዝፈቀደ ኩላቶም መራሕቲ እበራኤል ላብ ዘበንና ዝብልዎ ሓቲ ላላ። ንላ ሸላ፤ "ሓደ ተስፋ ነገር እበራኤል እቲ መሲህ ምስ ዚመጽእ እዩ።" ከምቲ ላብታትና ዝብልዎ "ብተስፋ ትሓደር ነፍሲ።" ስለ ተስፋ ንህይወት ኮም እክሊጅን ንላንብላ እዩ።

ሓደ ጸሓፊ ከምዚ ኢሉ፤ "ሰብ ኪሕጉስ እንተ ኹይኑ ዘፍቅር ነገር፤ ዝገበር ዕዮን ዝጽበዮ ተስፋን ኪህልዎ ይግባእ።" ክርስቲስ፤ ኪልመሶም ዚጽበይዎ እንተ ኩይናም ኩሉ እዚ ንእመንቲ ላዓልዮሉም ላሉ። ምስ ሃዋርያ ጳውሎስ ከምዚ ንበል፤ "እቲ ብሩኽ ተስፋን ናይቲ ዕዙዝ እምላኸናን መድሓኒና የሰብ ክርስቲስን ምግላጽ ከብሪ እናተጸቢና፤" (ቲቶስ 2:12-13)። ላብዛ መራር ገላ ተስፋ ዘየጠፈ ዓለምና የሰብ ጥራሕ እዩ እቲ ሓቀኛ ተስፋ።

ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ መዓልቲ ፈሊና እንፈልጦ ግዜ ላይኩነት፤ ምክንያቱ ንሱ ምፍላጥ ንዓና ላይተዋህበን። ገላ መምህራን ግና መዓልቲ ፈለዮም ኪሓረቡ ይፍትኑ እሞ ይወድቁ። ሓደ እዋን ላብ ዓዲ እንግሊዝ ሓንቲ ጋዛ፤ "ዝመጽእ ዘሎ ረቡዕ 11 ታሕሳስ 1982 ልክዕ ሰዓት 12 ፍርቂ መዓልቲ መወጃለታ ዓለም ኪኸውን እዩ። ሽዑ ዓርቢ ምሉእ ሪፖርት ከቐርበልኩም ኢና።" ተባሂሉ። ሽዑ ዓርቢ ከምዚ ኢሉም፤ "ዓርቢ በጺሕና፤ ገላ ዝኹነ ነገር ግን የልቦን።" ከምዚ ዝበሉ ግጉያት ትምህርትታት ግን ንምምሃርና ኪተፃፍቑም ላይግባእን። እቲ ዝኸውን ብመደብ እግዚላብሂር ላብ ኪኸውን እዩ።

እቲ ዓቢ ሽግር ከመይ ኪኸውን እዩ? ዝብል ሓሳብ እዩ። እቲ መልሱ ግና ሃዋርያ የሃንስ መሲሶም ላሉ። ከምዚ ብምባል፤ "ላቲም ፍቓራተይ፤ ሕጂ ወሉድ እምላኽ ኢና፤ እንታይ ከም እንኸውንውን ከላ ገና ላይተገልጸን። ንሱ ምስ ዚግለጽ ግና፤ ከምታ ዘለዎ ከንርእዮ ኢና እሞ፤ ግለሱ ከም እንመስል፤ ንፈልጥ ላሉና።" (1ዮሃ.3:12)።

ኩሉላዕ ንዝበልናዮ ተጃዎምቲ ኮም ዘለዉ ላይንሳሓት። ሃዋርያ ጴጥሮስ ከላ ከምኡ ኢሉ ላሉ፤ "ንላቶም ከላ፤ ተስፋ ምጽላቱ ደላ ላብይ ላሉ? ካብታ ላብታትና ዝደቀሱላ መዓልቲ፤ ካብ መጀመርታ ፍጥረት ሓዚ ሽሑ። ከምቲ ዝበር እዩ ዘሉ፤" ኪብሉ እየም። (2ጴጥ.3:13-4)። ስለዚ ላማኒ ካልላይ ምጽላት ክርስቲስ ከፍላ፤ ትምህርቲ ኪቐበል ላይግባእን፤ ምክንያቱ እዚ ተስፋ ጉይታና የሰብ ክርስቲስ እዩ። (ዮሃ.14:1-4)። የሰብ ኪዓርግ ከሉ፤ እቶም መላእክቲ ዝበልዎ ቃል፤ ላዝዩ መጽናንዲ እዩ። "ንሱ ኪዓርግ ከሉ፤ ንላቶም ከላ ናብ ሰማይ ገጽዎ ኪጥምቲ ኸለዉ፤ እንባ፤ ጸዕፃ ኸዓውንቲ እተኸድኑ ኸልተ ሰብሉት ላብ ጥጃእም ደው ላሉም ንኢ። እሞ፤ 'ላቲም ሰብ ገሊላ፤ ሰለምንታይ ናብ ሰማይ እናጠመኩም ደው ኢልኩም ዘሉኹም፤ እዚ ኸባኸትኩም ናብ ሰማይ ዝዓረገ የሰብ፤ ከምቲ ናብ ሰማይ ኪዓርግ ከሉ፤ ዝርሊኹም ኸምኡ ገይሩ ኸላ ኪመጽእ እዩ፤ በልዎም።" (ግሃ.1:10-11)። እወ የሰብ ከምታ ዝኸዓ ኹይኑ ኪምለስ እዩ። ከምታ ዝዓረገ ንቤተ ክርስቲያን ናብ ከብሪ ኪወስድ ኪወርድ እዩ። እዚ

ብርግጽ ዓብን ዘገርዎን ምስጢር እዩ። (1ቆረ.15:51-57)።

እዚ ትምህርቲ እዚ ብኹላቶም ሃዋርያት ዝተገህረ እዩ። ሃዋርያ እውሉሱ፤ እቲ ጸሓፊይ ናብ እብራውያን (እብ.10:37)፤ ያለቆብ (ያሊ.5:8)፤ ሃዋርያ ጴጥሮስ (1ኢፐ.1:7)፤ ሃዋርያ ዮሃንስ እብ ወንጌሉ፤ መልእኸትታቲኹ ራእይ ዮሃንስ (ዮሃ.21:22፤ 1ዮሃ.2:28፤ ራእይ 22:20)፤ ይሁዳውን ኩላቶም መሃርዎ። (ይሁዳ 1:14-15)። ሓደ ናይ ለምላሽ ሰብ ከምዚ ባለ፤ "እታ ቐዳመይቲ ቤተ ክርስቲያን ካብ ብዛዕባ ሞትን መንግስተ ሰማያትን ብዛዕባ ካልኣይ ምጽኣት ክርስቲስ ትሓሰቦ ይበዝሕ ነደሩ። ካብ ናብ መቓብር ናብ ክብሪ ኪጸውዑ፤ ካብ ንታሕቲ ናብቲ መዝሙር ሃሊሉ ዓላላ ትጥምት ክበረት።" ዊሳትን ቐርቶል እብ እዋን ሞቲ፤ "ኣዲንተይ ክብሪ ምጽኣት ጉይታ ይርእያ ኣለዋ።" ኢሉ ይዘምር ክበረ።

እምበኣር ኩሉ ትምህርተ ሃዋርያትን ኣቦታት ቤተ ክርስቲያንን እዚ ከይመሃረ ኣይሓላፈን። ግርቲን ሉተር ከምዚ ባለ፤ "እነ ክርስቲስ ትግሊ ከም ዝሞተ፤ ሎሚ ከም ዝተንሰለ ጽባሕ ከላ ከም ዝመጽእ ኩይን ኪነብር እዩ ዝደለ። ዮሃንስ ካልቪንውን፤ "እምበኣር ኣመንቲ ኣሕዋት፤ ምስ ዮሃንስ ኩንና፤ 'ኣሚን ጉይታና' የሱስ ን፡" ንበል።" (ባለ። (ራእይ 22:20)። ኩላቶም ወንጌል ናብ ዘይበጽሖም ሰባት ወንጌል ከበጽሑ ዝኸዱ ግሰዮናውያን፤ ከም በዓል ዊልያም ካሪይ፤ ደይቭድ ብሪይክሮ፤ ዮናታን ኤድዋርድስ፤ ደይቭድ ሲቪንግስቶንን ካልኣትን እዚ መሃሩ።

ዓበይቲ ሰባትን መግህራንን ናይ ለምላሽ፤ ከም በዓል ቻርለስ ሃደን ሰፐርደን፤ "ካልኣይ ምጽኣት ክርስቲስ ልዕሊ ዝኸነ ይኹን ፈዋሲ ምዕባሊ ደቂ ሰባት፤ ተስፋ ቤተ ክርስቲያንን እዩ። ንግስቲ ቪክቶርያ ናይ ዓዲ እንግሊዝ ሰፐርደን ኪሰብኽ ምስ ሰምዓቶ፤ "እውይ፤ ጉይታ ሕጂ ብህይወተይ ኩሉኹ እንተ ዝመጽእ መን ምሃብኒ?" ባለት እዋ፤ "እሂ፤ በለምንታይ?" ተባሂላ ምስ ተሓተት ከላ፤ "እነ ዝፋነይ እብ ትሕቲ ኣእጋሩ ከንብራሉ ምእንቲ ኪኸለል።" ባለት። ከም በዓል ቢሊ ግራሃም ከላ፤ "ጉይታ ጥራሕ እዩ ዛ እከይቲ፤ እናኸፍኣት እትኸይድ ዘላ ዓለምና ተስፋላ እዋ፤ ንምጽኣት ጉይታ እጽበ።" ኢሉ። እወገላሕዋት እዚ ዝወሃቦና ዘሉ ዕድል ምድሓን ሕጂ እንተ ተቐበልናዮ ይሓይሽ።" ንሕና ግዳ ከንድዚ ዚላክል ምድሓን ዕሽሽ ካብ እንብል፤ ከመይ ጌርና ኸንመልቑ ይከላለና?" ተስፋ እቲ ናይ መፈጸምታ ምድሓንን ብኸልኣይ ምጽኣት ክርስቲስ እዩ ኪግለጽ።

መንእሴታውን ብዛዕባ ካልኣት ምጽኣት ክርስቲስ ኪጥንቶቹ ይግባል። ሓንቲ ላደ ዝበለቶ ንርእ፤ "እነ እዚ ከዝገረኩም እደሊ፤ እነ ነቲ ብንእሴትይ ዝተመሃርኩም ሓቂ እበሰቦ እዩ። እዚ ሽኦ እምነት ካልኣይ ምጽኣት ክርስቲስ እቲ ቀንዲ መሰረት እምነት ክርስትና እዩ።"

ሓደ እብ መወዳእታ ሰብዓታት ዓመቲ ንጉይታ እተቐበለ ግሰተር ቦብ ዓይላን እተባህለ ኣብ፤ "ጉይታ ብርግጽ ኪመጽእ እዩ፤ እነውን ብዝኸነ ሹይኑ እንቋዕ ካብቶም ዝጸበይዎ ሹንኩ፤ ግናኸ እዚ ብንእሴትይ ፈሊጠኹ እንተ ዝኸውን መን ምሃብኒ?" ባለ።

እወ እንቋዕ ንጉይታ ወዲ ዕብራ ዓመት መንእሴይ ኩሉኹ ከም መድሓንዮ ተቐበልኩም፤ ንሉ ተስፋይ እዩ፤ እነ ሽኦ ከምቲ ኩልሳዕ ዝብሉ፤ "ኣብዛ ምድሪ እዚላ ሰላም ዝገዛዝ ናጸ ሃገር ጥራሕ ኣይከነን ትጽቢተይ፤ የሱስ ክርስቲስ ካብ ሰማይ ኪመጽእ ደላ እምበር።"

ሰለዚ እስከ እዚ መዝሙር እዚ ዝምር፤ "መለኸት ጉይታ ኪንፋሕ"

1. መለኸት ጉይታ ኪንፋሕ ግዚውን እንኪፍጽም፤ የሱስና ብኸብሪ ቪግሊጽ እዩ፤ ዝደሓኑ እብ ሰማይ እብ ቅድሚ ለምላሽ ኪእከቡ፤ ሰመይ ኪጸዋዕ ክርከብዮ ኣብሉ።

ተደጋግዒ፡ ሰመይ ክጸዋዕ ከለኹ፤ (8)
ሰመይ ክጸዋዕ ክርከብዮ ኣብሉ።

2. ቦታ ብርህቲ ንግሆ 'ቶም ምውታት ክትንበሉ፤ ክብሪ ለቢሶም ንየሱስ ኪመስሉ፤ ኩሉም ሕሩያት ኪእከቡ ናብ ላዕላይ ቤቲ፤ ሰመይ ክጸዋዕ ክርከብዮ ኣብሉ።

ተደጋግዒ፡

3. ካብ ብጊሓት ጀግርና ከከዘንቱ ኢና፤ ከነገልግሉ ነቲ ዘፍቀረና፤ ምድራዊ ዕዮ ፈጸምና ከንኣቱ ናብታ ቤትና፤ ሰምና ክጸዋዕ ናተይዮም ኪብለና።

ተደጋግዒ፡

2. ሳይንስን ካልኣይ ምጽኣት ክርስቲስን፡ እዚ ዘሉናዮ ዘበን ሳይንስ ኣዝዩ ብፍጥነት ዝተባሉ ዘሉ ዘበን እዩ። እዚ ጉያ እዚ ሽኦ ንዓለም ኣብ ከጢድ ሰግላት ኣብጸሕዮ ኣሉ። ገሰ ናይ ሳይንስ ሊቃውንቲ፤ "ካብ ኮፐርኒከስ ጀሚሩ ክዛዕ ሎሚ፤ ሳይንስን ቅዳሳ ጽሑፋትን ይዋግሉ ኣለው፤ ኩሉሳዕ ከላ ሳይንስ ይዕወት ኣሉ።" ይብሉ። ካብዚ ዝገባ ሓሳት ግና የልቦን። ሓደ ካብቲ ሓቅታት፤ ምድሪ ናብ ጥፍላት ኣቢላ እያ ትኸይድ ዘላ ዝብል ሓሳብ፤ ካብ መጽሓፍ ቅዱስ ዝወጸ ሓሳብ ክበረ። ቀደም ከላ ብላግጺ እዮም ዝርእይዎ ነይርዎ፤ ሕጂ ግና ሳይንስውን እናመሰኸር ይኸይድ ኣሉ። ዊንስተን ቐርቶልውን ከምዚ ኢሉ፤ "በዚ ጸርጊ (ጳዳ) ከንፌ ሳይንስ ናብቲ ዘበን እምኒ ንምሰስ ዘሉና ይመስለኒ፤ እዚ ሽኦ ሳይንስ ናብ ፍጹም ጥፍላት ይኸይድ ኣሉ። ኪብል እኸለል እዮ እዋ፤ እቲ እዋን ቀረባ ሰለ ዝኸነ ንጠንቀቕ።" ባለ።

ዚ. ሳይንስ መገዳ ምድሓን ስምዖን አይረ ብዛዕባ ምድሓን ሰብ ብክርሰቲኡ ዝምህር መጽሓፍ ቅዱስ እምበር ሳይንስ አይኩነን። ሳይንስ ብሓሳት እምበር ብሳይንስ ኪግለጽ ዘይኸለል ከም ኢሹሎንን ዝእመሰል ብዘኣት ትምህርታት ይምህር እዩ። ሰላሚ እዩ ሃዋርያ ጳውሎስ፤ "ኣታ ጢሞቴዎስ፤ ካብቲ፤ ገለላተም ተሓጂናም ኸብ እምነት ዘምበሉም ዘለው፤ ብሓሳትሲ ፍልጠት (ሳይንስ) ተብሂሉ ዘሎ ርኽብ ሃተውተውን ክትዕን ርሓቓዩ ነቲ ሕድሪ እተሃህበኩ ሓልዎ" (2ጢሞ. 6:20-21)። ዝበለ። እው፤ ካብቲ ቻርለስ ዳርዊን ዝመሃር ኢሹሎንን (ፍጥረታት እናግፀሎ እየም ኣተዘፈ በጺሖም ዘለው በጺሖም) ኮሳ ሕጂውን ንኣጥቲሰትሳ ዓለም ዘደናገርም ዘሎ "ብሓሳትሲ ፍልጠት (ሳይንስ)" ተብሂሉ ዘሎ ዝፃቢ ናይ ሓሳት ሳይንስ ክትሓምና ዘጸገም፤ እረ፤ ካብቲ እምሳኸ ንዓለም ፈጠርዮ ክትብል ዝገደደ አሸጋጋ እምነት ዘድልዮ እዩ። ግናኸ እይተፃውተን እምበር ብዘኣት ኣደናገርዮ እዩ። ብፍላይ ከላ እቲ "ዓለም ብኣጋጣሚ ከም ዝመጸት፤ ብኣጋጣሚ ክትጠፍእ እያ" ዚብል ሓሳብ ንዓለምና ኣሰንቢድዮ ኣሎ።

ሕጂ ግና ናይ ሳይንስ ምሁራት ካብ ንኢሹሎንን ንመጽሓፍ ቅዱስ ኪእምኑ ይቐልሉም። እዚ ሽኡ እዩ ንመጽሓፍ ቅዱስና ልዕሊ ዝኹን ይኹን መጽሓፍ ዝገብር።

ፈ. ሳይንስን ምድሓን ስምዖንን ዓለምና ብዛዕባ ምድሓን ከምኸብቲ ኣዝያ እያ እትሰንበድ ዘላ፤ እዚ ግና ጉይታና የሰሰውን ኣቐዲሙ ዝመሃር እዩ። "...ከምኸብቲ ካብ ሰማይ ኪወድቁ እየም" (ማቴ. 24:29)። ሰላሚ ሰፊ ፍጥረት እናፈለጥና፤ ብዝኸደና መጠን፤ ኣድ እምሳኸ ከላ እናኣለለናና ኢና እንኸይድ። "ሰማያት ክብሪ እምሳኸ የገንትው፤ ጠፈር ከላ ግብሪ ኣእዳው የውሪ። ሓንቲ መዓልቲ ነታ ሓንቲ ትዓንዳ፤ ሓንቲ ሳይቲ ድማ ነታ ሓንትሳ ፍልጠት ተሕልፈላ። ዘረባ የልቦን፤ ምዝርራብ የልቦን፤ ድምጽምውን ኣየሰምዕን እዩ" (መዝ. 19:1-3)። ብዛዕባ እዚ ኩነት እዚ ምዝርራብ ቅድሚ 100 ዓመት ዘሰሕቐ እዩ ነይሩ፤ ሕጂ ግና ብዛዕባ ኮመትስ ክትዛረብን ከምኸብቲ ከም ዝወድቁ ክተዕልልን ቀለል ኣብ ዝኹነሉ እዋን ኢና ዘሎና እምሳኸን ንመጽሓፍ ቅዱስ እናኣረጋገጸ እዩ ዝኸይድ ዘሎ።

ፈ. ንግተሪያሊዝም እነምልከሉ ዘበን ኢና ዘሎና እዚ ዘሎናዮ ዘበን እቲ ሰብ መምለኺ እዩ ዝብል ባህርያት ሰብ ሓቂ ምዃኑ ዚገልጽ ዘበን እዩ። ብፍላይ ቴክኖሎጂ ሰብ ንግተሪያሊዝም (ቀላላ ኣካል) ከም እነምልከን ከም እምሳኸና ክንሰግደሉን እዩ ዚገብረና ዘሎ። ግተሪያሊዝም እንታይነት ናይቲ ኣነነት ዘጥቅየ ሰብ እናገለጸ ይኸይድ ኣሎ። እዚ ግና ኣቐዲሙ ጉይታና የሰሰ ክርሰቲኡ ኩነት እተም ሃዋርያት ኣቐዲሞም ገለጸምዎ እየም። ኣብቲ መወዳእታ እዋን ሰብ "መልክዕ እምልኸ ኪህልዎም ነቲ ሓይሊ እምሳኸ ግና ከም ዚኸሓድም" ተዛሪቡ ኣሎ። (2ጢሞ. 3:16-7)። እው ኣኣዋተይ እዚ ዘሎናዮ ዘበን ኣዝዩ መደናገርን ዘምልኸ ዚመስልን እኳ እንተ ሽኡ እቲ ቀንዲ ዕላማኡ ካብቲ ሓቐኛ እምነት ኪወሰደናን ኪሰሕተናን እዩ። ግናኸ እቲ ሓላዊና ዝኹን ካብ ኢፋውን

ሓደ እኳ ከምንዝፃና ዘይኸለል እምሳኸና ሓዝና ክንዕውተሉ ኢና። "ኣነ ሽኡ ህይወት ዘለኣለም እህበን፤ ንዘለኣለም ድማ ኣይጠፍእን እየን፤ ካብ ኢደይውን ዚምንዘዐን የልቦን" እቲ ንኣታተን ዝሃበኒ ኣብይ ካብ ኩሉ ይፃቢ እዩ፤ ካብ ኢድ ኣብይ ሓደ እኳ ኺምንዘም ዚኸለል የልቦን" (ዮሃ. 10:28-29)።

። መጽሓፍ ቅዱስን ሳይንስን ኣይጋጩን ዘሎ ኩሉ ሳዕ እዚ ንረዓላ መጽሓፍ ቅዱስን ሳይንስን ኣይጋጩን እዩ፤ ዝጋጩ እንተ መሰለ ሽኡ እቲ ሳይንስ ዘይኩነት ሳይንስ እንብሎ ዘሎና ነገር እምበር መጽሓፍ ቅዱስ ኣይኩነት ተጋግዶ ዘሎ እዋ፤ መጽሓፍ ቅዱስ ዝበሎ ንቀበል። እዚ ሓቂ እዚ ቀስ ብቐስ እናተረጋገጸ ዝኸይድ ነገር እዩ፤ ኣተኩርና እንተ ርኢናዮ ሽኡ ንልብና ንመጽሓፍ ቅዱስ ምእማንና ዘሓጉሶ ኩይኑ ክንረኽቦ ኢና።

ረ. ኣብ መወዳእታ ፍልጠት ኪበዝሕ ዘይረ መጽሓፍ ቅዱስ ኣብ መወዳእታ ፍልጠት ከም ዚበዝሕ ኣነጻሩ ገሊጾ ኣሎ። ነገርመኩም ብሰንኪ ሓጢአት ሰብ እቲ ንኣዳም ተሞሂብዎ ዝክበረ ናይ ፍልጠት ውህብት ዝበዝሕ ኣጥፊለዎ እዩ ዘሎ። ዳርጋ 10% ናይ ኣእምሮና ጥራሕ ከም እንጥቀመሉ እየም ሳየንቲስትስ ዚከብሩና። እቲ ናይ ኣእምሮና ምጥቃም ከላ እናፃበየ ከም ዝኸይድ እንርእዮ ዘሎና ነገራት እዩ። ሎሚ እቲ ናይ ጉልበት ዕዮ እናደኸመ፤ ናይ ኣእምሮ ዕዮ እናፃበየ ይኸይድ ከም ዘሎ ርዓላ እዩ። "ንሰኻ ግና፤ ኣታ ዳንኤል፤ ከሳፅ ዘመን መወዳእታ ዝነን ቃላት እዚኤን ዕጸወን፤ ዛ መጽሓፍ እዚኡ ሽኡ ሕተማ፤ ብዘኣት ኪምርምርዋ እየም፤ ምስትውዓል ድማ እናወሰኸ ኪኸይድ እዩ" (ዳን. 12:4)። እው፤ ፍልጠት ኪበዝሕ መወዳእታ ዘየብሉ ኪኸውንን እዩ። ዓለምና ብፍልጠት ትፃቢ ኣላ፤ ፍልጠት ደረት የብሉን፤ ፈሊጠ ኣሉ ኣብ መወዳእታ ከም ዝበጽሖ ዝመስሉውን የልቦን። እናፈለጥካ ብዝኸደካሉ መጠን ኣዚኻ ከም ዘይትፈልጥ ኢኻ እትርዳእ።

ፈ. ይምቶተር ብዘኣት ዘገርዮ ነገራት ትገብር ኣላ፤ ኣብዚ ዘሎናዮ እዋን ከምቶተር ኣዝዩ ብዘኣት ዘገርዮ ነገራት ትገብር ኣላ። እዚ ዘሎናዮ እዋን ሰብ ዳርጋ ኣእምሮኡ ኪሓሰብ ዘይኸለል ሎ፤ ግናኸ ኩሉ ነገራት ከላ ኣብ ገዝሉ ኩይኑ ኪረኽቡሉ ዚኸለል እዋን ኢና ዘሎና።

ከምቶተር ልዕሊ 55,000,000 ነገራት ኣብ ሓደ ደቂቕ ክትገብር ትኸለል እያ። ኣፖሎ- 13 ምስ ወደቐት ኣብ ውሽጢ 84 ደቓይቕ እያ ብዘላ ዓለም ፈሊጣ። እዚ ነገር እዚ ከምቶተር ዘይክበረት ነይራ እንተ ትኸውን ንኸንፈልጠ 1,040,256 ዓመታት ምወሰደልና ነይሩ። ሰላሚ ከምቶተር ኣዝዩ ብዘኣት ኣገራሚ ነገራት ትገብር ኣላ።

1) ስቲ ሕዋን፤ ሕዋን ሓፀራታ ዘይረ እዚ ዘሎናዮ እዋን ሓደ ነገር ተገይሩስ ከይወዓለ ከይሓደረ ኣብ ብዘላ ዓለም ዝሰመዓሉ እዋን እዩ ኪገርመኩም ሓደ ነገር ኣብ ሓደ ቦታ እንተ ተገይሩ ሽዓ ንሽዓ ብዘላ ዓለም ሰሚዓ ረዓኤት ኩነት ምጥፋእ ኪትፍጽመሉ ኣብ እትኸለለሉ እዋን ኢና

ዘሎና። ሎጊ ምስጢር እትዘላ ሃገር ዳርጋ የልቦን፤ ኩሉ ሃገራት ከትፈልጡሉ እትገልጻል እዋን እየጸጸጸ ሽላ ብደገፍ ኮምፑተር እዩ ዚፍጸም ዘሎ። ሎጊ ብደገፍ ኮምፑተር ኣብ ግዛ ኩሉ ኣብ ዓለም ዘሉ ኩነታት ከትሰምዕን፤ ዘይሉኹ መጻሕፍቲ ከትገብብን ትገልጻል ሊኻ። ሰላሚ ኮምፑተር ኣብ ግዛ ኩሉ ንዓለም ከትጸሓፍን ዘደገፍ መሓርሒ እዩ።

2) ኮምፑተር ኩሉ ናብራ ደቂ ሰብ ግለት ግልገራዊ ሽፋን ተጠባብሮ ሃገራትና ይቆጸራሮ ሌሎ። ከብብ እንኣትዎን እንወጽን ከይተረፈ ይቆጸራሮ ሌሎ እዩ። ሕጂ ኮምፑተር ንምርባሕ ከብትን ፍረታትን ከይተረፈ ይተቀመሱ ኣለው ገለ ካብቲ ፍረታት ምድጃል ከምፑተር ከም ዚግበርን በክቐልጠፈ እዋን ከም ዚፍጸምን ገለ ካብቲ ዘበኖሂ ሳይንስ ዚገበር ዘሉ ሃገራት እዩ።

3) ኮምፑተርን ተለቢኹንን ብቲከፍሉኹ ገጸር ከርስቶስ ንዓለም ዚቆጸራሮ ዚፍጸም እየገራ ዓለምና ሎጊ ዚገበር ዘሉ ኩነታት በቐለሉ ከንቆጸራሮ ኣብ እንገልጻል እዋን እያ ዘላ። በፍላይ ከላ ዛሬ ሃገር እዚ ኮምፑተርን ተለቢኹንን ዓቢ እፍ ደገ ዝሸፍታ እዋን እዋ፤ እቲ ጸረ ክርስቶስ ዝገ መሓርሒታት እዚላትን ከተቀመሰን ኣዩ።

4) ዓለም ልዕከትሃደያን ልዩራ እሃ እንርእያ ዘሉና ዓለም ካብዚ ሕጂ ዘብቱ ከትከፍል እንተ ዘይኩይኩ ከትሓይሽ እያ ሊልና ንሓብብ እንተሊና፤ እኔ ካብ ሕጂ እትሓይሽኩም ፍላጡ ለብል፤ "ዓለም እናሸፍኣት እንበር እናሓትትን ላይከትከይደን እያ።" "በኩላት ከጸርዩ፤ ከጸዕደው ከገሉዎውን እየ። እተም ረሲእን ገና ረሲእንት ከገብሩ እየ።" "እተም ጠቢባን እየ። ዚሰተውዕልዎ እምበር፤ ካብተም ረሲእንሲ ሓደ እኳ ላይከትከውዕሉን እዩ።" (ዓፃ.12:10)። ገናኽ እምላኽ ነተም ናቱ ከዕተሓም እዩ። "ከምተን ዚንፍራ ለዕዋፍ ገይሩ፤ እግሊከብሮ ጉይታ ሰራዊት ገዢላም ከዕተሓ እዩ፤ ከዕተሓን ከናገሩን ከንሕፋን ከድሕናን እዩ።" (ሊሊ.81:5)።

5) ጉይታ ነተም ናቱ ከወሰደዎ ልዩራ ዓለም ለዝያ እናሸፍኣት ምስ ከደትን እቲ ሽፍኣት ኣብ መፈጸምታሉ ምስ በጽሖን ከላ እምላኽ ተተግሎ ከገልጽ ምስ ደለየ፤ ነተም ናቱ ምስሉ ከሽፋኑ ከወሰደዎ ነታ ቤተ ክርስቶስን ከነጥቃ እዩ። (1ተሰ.4:18-18)

1) ንሓና ንክርስቶስ ከንመሰሉ ሊናራ ጉይታ ምስ መጽ ኣብ ላዩር ከንረገገን ንዕሉ ከንመሰልን ሊና። "ንሕና ገና ሃገርና ኣብ ሰግያት እያ፤ ካብኣውን መድሓኒ፤ ንሱ ጉይታና የሰብ ክርስቶስንጽብ ሌሎና። ንሱ በቲ ንሹሉ ሽመልኩሉ ከከላሉ ሓይሊ ነቲ ሽብር ሰጋሉ ምእንቲ ሽመልኩ፤ ዛሬ ናይ ወርደት ስጋና ሽልውጦ እዩ።" (ፊልጲ 3:20-21)። እዚ ሽላ መለሽት ከንፋሕ እዩ እዋ፤ ንሕና ጥራሕ ከላ ከንሰምዶ ሊና። (ማቴ.24:31)።

2) ዓለም ንጥፍኣት ድልውቲ ልዩራ ዓለምና ነቲ እምላኽ ምድሓን ካብ ዘይተቐበለት ንጥፍኣት ድልውቲ እያ። እቲ ጥፍኣት ለዝዩ ዓቢ ሰለዝሹን ሽላ ላይከትከውዕሉን እያ። ገናኽ እምላኽ ከንድሕን እዩ

ዚጸዘዩና ዘሉ እዋ፤ እቲ እዋን ከይበጽሖ ከሉ ንዓሉ። "ጉይታኩ፤ ኩላተም ናፍ ንሱላ ሽሊጽሖ እምበር፤ ሓደ እኳ ከጠፍኣ ዘይፈቱ ሰለ ዝሹን፤ ምእንታኹትኩም ይዕገስ ሌሎ እምበር፤ ከምቲ ንገለላተም ዚደገጉ ዚመሰሉም፤ ንተሰፋሉ ላይደገጉን እዩ።" (2ኢፓ.3:9፤ 2ተሰ.1:7-9፤ ይሁዓ 23)።

3) ሕብረተ ሰብን ካልእዩ ምጽኣት ክርስቶስን፤ ጉይታና የሰብ ክርስቶስ ብዛዕባ እቲ እዋን ካልእዩ ምጽኣት ክርስቶስ ዚሽውን ኩነታት ናብራ ሕብረተሰብ፤ ከመይ ከም ዚሽውን ገለጹ ሌሎ። እቲ እዋን እቲ ለዝዩ ከተለን ዳርጋ ከትርድሉ ዘጸግምን ዚሽውን እዩ። (ሉቃስ 17:28-38)። ጉይታ ጥራሕ ዘይኩሕ ኩላተም እተም ደቂ መሓርሒቲውን ተሓሪቦም ሉላለው።

4) እቲ እዋን ከም ዘገን ናይ ናህ ዚሽውን ልዩራ እቲ እዋን ከምቲ ብዘገን ናህ ዝሰረ ዚሽውን እዩ። "ከምቲ ብዘመን ናህ ዝሹን፤ ብዘመን ወዲ ሰብውን ከምኡ ዚሽውን እዩ።" (ሉቃስ 17:28-38)። "እግሊከብሮ ከላ፤ ከፍኣት ሰብ ኣብ ምድሪ ሽም ዝበዝሖን ብሓላባት ልቡ ዚሕልፍ ድግ ወርትግ ከተለ ጥራይ ከም ዝሹን ረላዩ።" (ዘፍ.6:15)። እዚ ሓብብ እዚ ሽላ ዓቢ ሞራላዊ ውድቀት ዚሽውን እዩ ግለት እዩ። ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚ እተም ጸጸስ ናይ ርግዊት ካብኣከዊ ቤተ ክርስቶስን የግንስ ጳውሎስ ደይ ከምዚ ሊሉም፤ "እቲ ዝግበዩ ውድቀት ኣብ ዓለምና ሞራላዊ ውድቀት እዩ፤ እዚ ሽላ ሕጂ ኣብ ዓለምና ካብ ዝሓሰበናናን ካብ ተጽጽርናን ንሓሊ ይፍጸም ሊሉ።" ሰላሚ ዓለምና በዋራላዊ ውድቀት ትገድድ እምበር ትመሓየሽ ላይኩነትን ዘላ እዋ ኩነታትና ኣለለና ንጉይታ ንጸብ።

5) ሰብ ፈታው ነፍሱ ከሽውን ልዩራ ኣብቲ ናይ መወጃታ እዋን ሰብ ፈታው ነፍሱ ከሽውን እዩ። "ኣብተን ጳሕርት መፃልታት ገና ከተለ ዘመን ከም ዚመጽእ፤ እዚ ፍለጥ። ሽዕ ሰባት ፍተውቲ ርእሶም ከሹኑ እየ። ... ካብ ንእምላኽ ምፍቃርሲ ለዕዚም ተደሃ ዚፈትው።" (2ኢፓ.3:1-2,4)። "እዚላተም መዘዞምቲ፤ ገዕድሉም ዚነቐፋ፤ ከም ፍትወተም ዚመላለሱ እየ።" ላርም ቃል ትዕቢት ይሓረብ፤ ምእንቲ ጥቕሚ ርእሶም ከላ ንገጽ ሰብ ይንእፉ። ... ነቲ እተም ሃዋርያት ጉይታና የሰብ ክርስቶስ፤ ኣብቲ ጳሕራይ ዘመን በእኩይ ፍትወተም ዚመላለሱ፤ መላገጽቲ ሺትንሱሉ እየ። ሊሉም ቅድም ዝገሩሹም ቃላት ዘከርዎ።" (ይሁዓ 16-18)። ሰላሚ ኣብቲ መወጃታ እዋን ሰባት ፈተውቲ ርእሶም ከሹኑ እየ።

6) ገጸሪ ሰደዮን ገገይ ሰጋዊ ርከብን ዚግዛሉ እዋን ዚሽውን ልይሓዞዚ ዘሉና፤ እዋን ገይሩ ሰጋዊ ርከብ ለንፈቱ ዝሰተሉ እዋን ዘሉ ላይመሰለገን፤ እቲ ናይ ሰደዮን ጉጥራን እኳ እንተ ዘይፈልጥናን ለዝዩ ከተለ እንተመሰለፍን። በርግጽ እዚ እዋን እዚ ሕጻናት ናብ ግብሪ ስጋ ዚሆንደዱሉ ፍቓድ ለንፈቱ ዝሰተሉ እዋን እዩ።

1) አዲስ አበባ ጉባዔ ቦሪዮ ተግባራዊ ደረጃ ላይ

እዚ ዘሉ-ናፕ ለዋን ግብረ ሶዶም ዚገብሩ ሰባት ብግብሩ መገንጠም ከይተረፈ ዝገባቶቡን ኣብ ዝኹን ቦታ ክገባ ክከታውን ከይተረፈ ፍጅድ ዚተረፈን ዘለው ለዋን እዩ። ገላ ኣብያተ ክርስትያናት ግብረ ሶዶም ዚፍጽሙ ከፍተት ኪገብሩ ይፈቓዱ ኣለዎ። ከምኡውን ሶዶምን ጥራን እተን ኣብ ከባቢኡን ዝክበሩ ደድሕሪ ሲጋ ያናውን ዝሰፍሰ፣ ቦቲ ዝወረደን ቅጽዓት ናይ ዘለአለም ሓቂ መስኪኢ ኹይንን ኣለዎ። (ይሁዳ 7)።

2) ዕሩቕ ምጂንካ ዘይትፈልጡ ለዋን ደይሩ ሰባት ሕሉፍ ሓሊፍዎምስ ጥርሖም ወደን ቻልን ተተሓሓዞም ዝገዛዙሉ ለዋን በጺሕና ኣሉ-ና። ከምኡ ርኢኻ ብሕፍረት እንተ ተጉልበብካ በደለኻ ንሰኻ እምበር ንሓቶም ኣይኩኑን፤ ስለ ሰብ ከም ደኣየይ ዝብል ናይ ዓያቹ ሓሳብ ኣብ ዚምርሓሉ ለዋን ኢና ዘሉ-ና። ሓዲ ነገር ግና ንረኣሕ ሰብ ከም ደኣየይ እንተ በለ እኒ ከም ደኣየይ ኪነበር ዚኸለል ፍጥረት ፍጹም የልቦን፤ ስለ ሰብ ማሕበራዊ ፍጥረት እዩ። "... ሕሰርን ዜደንግጽን ነዳይን ዕወርን ዕሩቕን ምጂንካ ኣይትፈልጥን ኢኻ።" (ራእይ 3:17)። "ርኹሳትን ነውራማትን እዮም፤ ብምጥባርም እናተቐለቡ ምሓባትኩም ኣብ መእዲ ይበልዑ ኣለው። ዝመት ዝመልእ ኹብ ሓጢአት ከላ ዘቐርጽ ኣላንቲ ኣለዎለም፤ ነተን ዘይጸንፃ ነፍሳት ይሓበልወን፤ ሰሰዕ ዝለመደ ልቢ ኣለዎም፤ ደቂ መርገም እዮም።" (2ኢዮ.2:13-14)።

3) ካብ ሓጻር ወጻኢ ሲጋዊ ርክብ ይገብሩሉ። ዘሉ-ና። ለዋን ሓጻር ትርጉም የብሉን። ሰባት ብዛዕባ ሲጋዊ ርክብ ምስ ሓጻር ኣተሓሓዞም ኣይርእይዎን እዮም። ትፈልጡ ዲኹም፤ ገላ ሰባት ንሲጋዊ ርክብ እምበር ዋላ ሓንቲ ርክብ ዘየብሉም ኩይኖም ብሓዲ ይነብሩ? ዝገርመኩም ከላ ነፍቶም እናበልዑ ኣብ ሓዲ ዝ ይነብሩ፤ ሰላዚ እዮም ዓለምና ኮንዶም እንፃ በለት እትጥድር ዘላካብ ኣይደሰ ከም ዘድሕነና እናላምሰለት እንተተሓረበት እኒ እቲ ምስጢሩ ሓጻር ከይህሉን ሓዲ ንሓዲ ጸኒዕና ከይንነበርን ዝግበር ሓቂ እዩ። ሰላዚ፤ "ኣብ ዘበንና ከም ደኣይካ ብሓዲ ክትነበር ስለ እትኸለል ብሕጊ ተመርጻኻ ኣይተመርጻኻ ለውጢ የብሉን።" ይብሉ። "...ናብ ኣባይቲ ህጽግ እናበለ፤ ሓጢአት ዝመልእንን ብብዙሕ ትምረት ዘድፍኣንን፤ ኩሉሳዕ ዚመሃራ ናብቲ ፍልጠት ሓቂ ኪበጽሓ ግና ከ ቶ ዘይከለለን ኣንሰቲ ዚማርኹ።" (2ጢዋ.3:15-7)።

ኣብ ሃገር ኣውሮጳ ኣብዚ ዘሉ-ና። ለዋን እዚ ሃገር እዚ ኣዝዩ ገኒኦ ዝርኣየሉ ለዋን እዩ ኩይኑ ዘሉ። ኣብ ሃገር ሽወደን 98% ካብቲ ህዝቢ ቅድሚ ምምርፃም ሲጋዊ ርክብ ይፍጽሙ። ወዲ ተባዕታይ ከላ ክሳብ 30 ዓመት ዕድሜኡ ክሳብ 7 መጻምድቲ ይህልዋሉ።

4) ግብረ ሲጋዊ ሕግግት ንዓለምና የሰገሉ ልሱሩ ዓለምና ሕጂ ብኸም ኣይደሰ ዝላመሰሉ ግብረ ሲጋዊ ሕግግት ኣዝያ ትጥቃዕ እያ ዘላ። እዚ ኩነት እዚ ብ750% ይዓቢ ኣሉ። ሕጉም ዝበዝሑ መተሓላፍቲ ናይዚ

ሕግግት እዚ ብግብሩ ግብረ ሲጋ ስለ ዘይፍጽሙ ከም ዘለዎም ከይፈለጡ እዮም ዚተሓላፉ።

ገላ ካብቲ ግብረ ሲጋዊ ሕግግት እዞም ዚሰሙ እዮም። ፍገጣጣ፤ ጅግል፤ ኣይደሰን ካልእትን ከንጠቕስ ንኸለል ኢና። እዞም ሕግግት እዚኣቶም ብዝያዳ ግብረ ሲጋ ስለ ዝጥቀሙ ዘይኩኑ፤ መስኪኢ ስለዝ ይብሉም ጥራሕ ኣብ ሳልሳይ ዓለም እዩ ኬጥቅዕ ዚርእዝእዚ ሕግግት እዚ ኣብቲ ቀንዲ ኣፍራዪ ኣካል ካብ 20 ክሳብ 49 ዓመታት ዘለው እዩ ገኒኦ ዚርእዞ። ኣብ ዓለምና ኣብ ጽርግያታት ኣመናዝር በዚሓን ይርእያ ኣለዎ፤ ንብዙሓት መንእሰያት ከላ የሰሕታን ንርእሰን ኣብ ዘይወጽሉ ሕግግት ኣብ ምዝርጋሕ ይርከብን ኣለዎ።

5) መንእሰያት ንወለዶም ይጸልእዎም ለፍጥሩ ወለዲ ንወሉዶም ብርቲዕ ምቀጽጻር ስለ ዝገብሩሉም ውሉድ ንወለዶም ይጸልእዎምን ምሓታቶም ኪነብሩ ኣይደልዩን እዮም። ንወለዶም ኪእዘዙ ዘይደልዩ ሰባት ከላ ከመይ ገይርዎ እዮም እዮ፤ ንመራሕቲ ሃገርም ኪእዘዘዎም ዚኸለሉ? እዚ ፈጻምካ ክትሓስቦ ዘይከለል እዩ። ምእዛዝ ኣብ ቤት ምስ ወለድኻ እያ እትጅምር። "ሓው ንሓው፤ ኣብ ኸላ ንወሉዱ ኣሕሊፋ ኪህብ እዩ፤ ውሉድ ናብ ወለዶም ኪትንሱሉን ኪቐትልዎምን እዮም።" (ማቴ.10:21)። "ብእምላኽ ዘይኩኑ ስልጣን የልቦን፤ እቶም ዘለው ስልጣናት ከላ ብእምላኽ እተሰርዑ እዮም እዮ፤ ነፍሲ ወከፍ ነቲ ኣብ ልዕሊሉ ስልጣን ዘለዎ ይገዛእዮ።" (ሮሜ 13:1-3፤ 2ጢዋ.3:1-3)።

6) ዓመጽ ይገንዝ ልሱሩ እዚ ንዓለምና ኣዝዩ ዘሰገላ ዘሉ ሓሳብ፤ ብፍላይ ከላ ምስሉ ዚኸይድ ብልሽውና ዓዚቱ ዝርእ ዘሉ ኩነት እዩ። ዓለምና ብፍላይ ከላ መራሕቲ ዓለምና ኣብ ዝማዕበላ ኹን ዘይማዕበላ ሃገራት ብልሽውና ኣዝዩ እናገደደ ዚኸይድ ዘሉ ኩነት እዩ። ሃገርና እኒ ካብዚ ሕግግት እዚ ነጻ እንተመሰለት ካብሉ ኪባልሃና ናብ እምላኽ ኣጸቢቕና ከንጽሊ የድልየና እዩ፤ ምኽንያቱ እዚ ከይተፈለጠካ፤ ቀስ እናበለ ዚተሓታቶ ሕግግት እዩ። ምስ ሕጉም ሕጉም ሰባትን መበርትን ግና እናሰሓቱን እናሰሓቱን ናብ ዝገደደ ኪበጽሑ እዮም።" (2ጢዋ.3:13)።

7) ጉጅለ ዓመጽ ኣብ ዓለምና ገኒኦ ይርሓ ልሱሩ ዓለምና ብጉጅለ ዓመጽ እተመራገፈት እናኹነት ብፍላይ ኣብ ዓባይቲ ኸተማታት ትኸይድ ኣላ። ሕጂ ኣብ ዓለምና ሰብ ንምቕታል ኩን ንምዕማጽ ብጉጅለ እናተመርገሉ ዝኸዱ ከም በዓል ጉጅለ ማሬያ ዝላመሰሉ ጉጅለታት ኣለው። ሰላዚ እዩ ሓዲ እተደናገረ መንእሰይ፤ "ዓለምና ናባይ ተብል ከም ዘላ ፈጻሙ ኣይርድኣንን ዘሉ ሰላዚ እቲ ዝሓሸ ናብታ ብህድላት ኪዓርፈላ ዚኸለል ሓንቲ መዕረፈት ቦታይ ዝኹነት መቓብር ኣቢላ ኪኸይድ እዩ።" ዝበለ። ብርግጽ ከላ ብእምላኽ እንተ ዘይርኢኻ ዓለምና ንመንእሰያት እተደናግር እያ።

እዚ ሃገር እዚ አብ ሃገርና ዘይርእ እንተመሰለ እኒ ክተሓታቶ ቀለልን ክይተፈለግን ስለ ዝኹን ኣጸቢቕና እንተ ዘይተጥንቂቕናን፣ ኣምላኽ ከላ እንተ ዘይሓገዘናን ከነግግና ዚኸለል ሃገር እዩ።

7) ፖብላሽዮ-ኣየርወ-ጎሳዊ ካብቲ ፈረታት ልዩ-ቦቲ ዘሉ ፋብሪካታትን ምልዋጥ ኩነታት ኣየርን ምብራሰ ኣግራብን ኩነታት ኣየር ናይ ምድርና እናተባላሸወ እዩ ዚኸይድ ዘሉ-ህ በዚ ምኽንያት ከለዓሉ ዚኸለሉ ሕግግት ኣቐዲሞና ርእያ ኔርና ኢና። ፖብላሽዮ-ኣየር (AirPollution) ንምድርና ኣዝዮም ካብ ዘሰግገሉ ሃገራት ሓደ እዩ። እዚ ሽላ ንፈራ ሓደ ኣፍደገን ሞት ናይ ብዙሓት ሰባት ዚምጽእን ኩነት እዩ።

ሲ ሰላሳ ደዓሲ ሓላ-ሪ እዚ ኩነት እዚ ኣዝዩ ኣሰጋኢ ዝኹነሉ ምኽንያት፣ ሰባት ካብ ንብጻዩ ንርእሰይ ብምባል ኩነታት ኩሉ ምስ ጠቐሚ ርእሶም ብምዝግድ ስለ ዝርእይዎ እዩ። ኩላቶም ሃዋርያትን ነብያትን ክርሰቶሰ ባዕሉውን ከይተረፈ ኣንጻር እዚ ሕግግም እዚ ምሂርምን ሰቢኹምን ኣለው-ህ እዚ ንብላሽወና ሓደ ኣፍ ደገ ጥራሕ ዘይኩነሰ ቀንዲ ምንጩን መብገሲኡን እዩ እዋ። ካብ ብላሽወና ከንድሕን እንተ ኹንና ካብ ሰላሳ ክንድሕን ይግባእ። "ግናኹ እታ መዓልቲ እቲላ ኣብ ኩላ ዝባን ምድሪ ንዚነብሩ ዘበሉ ከም መፈንጠራ ኹትበጽሖም እያ እምብሰቦ፣ ሰኸራንን ሓልዮት ሓዳርን ንልብኹም ከይኹብድ፣ እታ መዓልቲ እቲላ ብድንገት ከይትመጽኩምስ፣ ንኣፍሰኹም ተጠንቀቂሙ" (ሉቃስ 21:34-35፣ ያሊ.5:1-6)። ንሰላሳ ብዘረባ ጥበራ ገይሮም መናገዲ ኪገብሩኹም እዮም፣ፍርዶም ካብ ቀደም ኣይዓርፍን ጥፍኣቶምውን ኣይድቅሰን እዩ። ...ዝመት ዝመልእ ኹብ ሓጢአት ከላ ዘዩቋርጽ ኣዓንቲ ኣለዋኦም ነተን ዘይጸንዓ ነፍሳት ይሓብልዎን፣ ሰላሳ ዝለመደ ልቢ ኣለዎም፣ ደቂ መርገም እዮም።" (2ኢጥ.2:13,14፣ ይሁዳ 11፣ ራእይ 3:17፣ 18:2-18)።

ዪ ጥጂት ይበዝሕ ሓላ-ሪ ዝሓ ሕጂ ዘሉ-ናያ ዓለም ከም ጥጂት ገይሩ ዘሰንብዓ ያልቦን። እዚ ኣዝዩ ኣሰጋኢ ዝኹን ኩነት እዚ ከላ ነሓብ ምድርና እናዓበየን እናዓዘዘን ይኸይድ ኣሉ-ህ ዓለም ብውድብ ሕቡራት ሃገራት ከይተረፈ ከትቀጻጸር ምእንቲ ሓደ ማሕበር ኣቐላማ ኣላ። እዚ ውድብ ዓለማዊ ፕሮግራም መግቢ ዝበሃል ብ1974 ዓ.ም. ከምዚ ኢሉ ኣውጺኡ ነይሩ። "ድሕሪ 10 ዓመት ዓለም ብምልኦት ኣብ ገዝላ ከላ ምግቢ ክትረክብ እያ። ምኽንያቱ በቲ ንገብሮ ዘሉ-ና ኣሰራርሓ መግቢ ናብ ተላማንነት ከትበጽሖ ኢና እዋ፣ ሓደ እኒ መግቢ ሰኢን ኢሉ ዚጭንቐ ሰብ ኣይከህሉን እዩ።"ኣሉም ነይሮም፣ ግናኹ ብ1984 ዓ.ም.በቲ ኣንጻሩ ኩይኑ፣ ኣብ ዓለምና ሕጽረት መግቢ ኣጋጢመብ ኣብ ሃገርናውን በቲ ዓመት እቲ ከበድ ሕጽረት መግቢ ከም ዝኸበረ ንሕና ባዕላትና መሰኻኸር ኢና። በለምንታይ ግና ምስዚ ሹሉ ምዕባሌና ሕጽረት መግቢ ዝርከብ ዘሉ?

1) ብዝሒ ህዝቢ ሓደ ካብ ምኽንያታት ጥጂት ልዩ ኣብዚ ዘሉ-ናያ ጂኦ-ጎዓማት ቀ-ጽሪ ህዝቢ ዓለም 4 ዕጽፊ ካብቲ ዝነበሮ እዩ በዚሉ ዘሉ-ህምኽንያቱ እዚ መባል 20 ክፍለ ዘመን ክኣቲ ከሉ ህዝቢ

ዓለም ሓደን ፈረጃን ቢላዮን እዩ ነይሩ።ሕጂ ግና ህዝቢ ዓለም 6 ቢላዮን በጺሑ ኣሉ-ህ እዚ ሽላ ጥጂት ከምጽእ ይኸለል እዩ። ምድሪውን ብብዙሕ ምኽንያታት ከም ዝጥበእ ተፍሪ የላን።

2) ምቕይዮር ኩነታት ልዩር ምስቲ ምጥፋእ ልላዮም ንጥጂት ገደ ሓልዮሪ እዚ ዘሉ-ናያ ምድሪ ብብዙሕ ምኽንያታት ኩነታት ልዩር ይልወግ ከም ዘሉ-ናይ ዕለት ዕለት ዘረባ እዩ።እዚ ዚቀያየር ዘሉ ኩነታት ልዩር ከላ ነቶም ዚበቐሉ ዘራእትን ፍረታትን ይትንክርዎ እዩ። ብፍላይ ከላ ምጥፋእ ኣለዎም ዚገባ ኩነት እዩ።

3) ሃገራት ዝበዝሕ ወጻኢ ልን ንግራሓታት ውጥፋ ምጥፋእ ሓደ ሃገር ንረዓላ፣ ሕጂ ኣብ ዓለምና እቲ ዝለዓለ ባጀት ንምክልኻል ሃገር እዩ ዚለላዕ፣ ምኽንያቱ ኩነታትና ውተላማንን ስለ ዘይኩነ። ኣይገርመኩምን፣ ሕጂ ኩሉ ህዝብና ንምክልኻል ሃገር ዘለዎ ከህብ ኢና እንርእዮ ዘሉ-ና። እዚ ጽቡቕ እዩ፣ እነውን ኣይቃወምን እዮ፣ ንልምነት እንተንብልከ ኹን እንታይ ምተገብረ? ንህዝብና ከላ በዛ እዋን እዚላ እተን ንምክልኻል ሃገር ዝልማ ዘለዋ ኣእዳውና ድሕሪ እዚ ውጥፋ ንምዕባል ሃገርና ኪቐጻላ እዮን ኢልና እስከ ቃል ንእቶህእግሉኣብሂር ከላ ዚገባ ይባርኽ እዩ። ስለዚ ውጥፋ ኣብ ዘለዎ ካልእ ሰራሕውን ስለ ዝትንከፍ ጥጂት ከህሉ ናይ ግድን እዩ እዋ፣ ክስተውዕለሉ።

4) ሰላሳ ሰባት ንጥጂት ህህብታት ገደ ሓልዮሪ ብዛዕባ እዚ ኣብ ሓዕሊ ጠቐስናዮ እኒ እንተሉ-ና፣ ምእንቲ እኹለ-ም ብኹብሪ ኪሸዮጥ በዙሕ ኣእካል ናብ ቀላይ ዚድርብዩ ሰላማት ሰባት ከም ዘለውን፣ ብሰንኩ ሽላ ኣብ ዓለምና ጥጂት ከም ዝግዝዝን እንርድኦ ሃገር እዩ።

፪ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ኪበዝሕ ልዩሪ በቲ ጉይታ ዝመጸሉ እዋን ምንቅጥቃጥ ምድሪ ኣዝዩ ኪበዝሕ እዩ። ከምዚ ዘሉ-ናያ ዘበን ገይሩ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ዝበዝሓሉ ዘበን ከላ የልቦን። ሓደ ሃገር ብዛዕባ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ከንርድኦ ዚግባእ ሓቂ ኣሉ፣ ገሱ ሽላ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ሓንሳእ እንተ ጀግሩ ዘዩቋርጽ እዩ።እቲ ዝዓበይ ምንቅጥቃጥ ምድሪ ዝተፈጸመ ብ1978ዓ.ም. ኣብ ቫንጋይ ኣብ ቻይና ኪኸውን ከሉ ዓርጋ ሓደ ግልጽን ሰባት ቀቲሉ-ህኣብዚ ምንቅጥቃጥ ምድሪ እዚ ብዙሓት ዘይተጸበይዎሰ ባት እዮም ጥይቶም። ምንቅጥቃጥ ምድሪ ብዙሓት ሰባት ኪቐትል ዚኸለል ከበድ ኩነት እዩ። "መዓት እግሊኣብሂር ጉይታ ሰራዊት ብንጉድን ምንድቕቕቕ ምድርን ብብርቱዕ ህግምን ዘበብላን ህጽናን ብዚባላዕ ሃልሃልታ ሓውን ኪመጸዚ እዩ።" (ኢሳ.29:18)። እሳተ ጉጥራ ሓደ ካብቲ ጠንቅታት ምንቅጥቃጥ ምድሪ እዩ። (ራእይ 11:13)።

4. ልሰራሕልን ካልኣይ ምጽሓት ክርሰቶሰን ኣብ ካልኣይ ምጽሓት ክርሰቶሰ ብዛዕባ እስራኤል ከይተሃረብኩ ክትሓልፍ ዘይከኣል እዩ እዋ፣ እስከ ገላ ሓሳባት ክንርእዮ።

ህ. ልሰራሕል ዘዮ ሃገር ክትጥርንፍ ልዩሪ እስራኤል ብሰንኪ እቲ

ዝገርዎ ሓጢአት ከም ዚቐጽቡን ከም ዚበታተኑን መጽሓፍ ቅዱስ ገሊጹልና እንተሉ እኒ ከምሰቡን ከጠባቡን ምጂኖም መጽሓፍ ቅዱስ ገሊጹልና ሌላው "...እብዚ ህዝቢ እዚ ድማ መጻት ከወርድ እዩ። ብሕሰት ሰይፊ ሺወድቲ፤ ናብ ኩሉም ኣህዛብውን ኪግረኹ እዮም።" (ሉቃስ 21:23-24)። እዚ ሽሓ ቅድሚታ ዝጀመረ እኒ እንተ ሽሓ ካብ1947 ዓ.ም. ጀሚሩ ዝርአ ዘሉ ኩነታት ምዃሰ እስራኤል ናብ ሃገርም ዘይገኘሕዶ ሓቂ እዩ። ብዘሓት ሃገራት እኒ እንጻር እስራኤል ተቓውሞኣን የርእያ እንተለዋ፤ ድሕሪ ደገም ካብ ምድራ ከውጽላእ እየን ኢልካ ክትሓሰብ ከቢድ እዩ። ሓንቲ ሃገር ከም ሃገር መጠን ክትርድኦ ዘለዋ ሓቂ እንተልዩ ኣምላኽ ሰለቲ ንኣቦታት ኣብርሃምን ዓቂትን ዝሓተዎ ተስፋ ኪብል ምስ ህዝቡ እስራኤል እዩ እዮ፤ እንጻር እስራኤል ምልዕዓል እንጻር ኣምላኽ ከም ምልዕዓል እዩ። (ዘፍ.12:13)። "እንሆ፤ ካብቲ ንኹራይን ብቑጥዓይን ብዓብዪ ነደርን ዝሰጉጉኩም ኩሉ ሃገር ከእኩም እየ፤ ናብ ሰፍራ እዚኣ ድማ ክመልሰም፤ ብደጃግውን፤ ብጌግብርም፤ እዩ።" (ኣርር.32:37)። "እምሞ፤ ሕጂ፤ ዳብ፤ እስራኤል ዘለው ኣይሁድ ከእ ካብ ኩሉ ዓለም እተኣሻሽቡ እዮም፤ ክሓሕሩ ሽሓ ካብ ልዕሊ 107 ሃገራት ተኣሻሽቦም ኣለው። ስለዚ ከምቲ ሓደ ሰብኣይ ዝበሉ ኣይሁድን ኮካ ኮላን ዘዩባላ ሃገር ዓርጋ የላን። ክሓሕሩ ከም እንረኽቦ ከም እስራኤል ገደራ ፈጸማ ጠፊኣ ነይራሰ ከም ብሓደሽ ተመሊላ ኣብ ምድራ ከም ሃገር ዝቐመት ሃገር ዘይምህዋ ነቲ ሹነት ተኣምር ይገብር እዩ። እስራኤል ድሕሪ 2500 ዓመታት እያ ከም ሃገር እትሰረት ዘላ። ቅድሚ ሚእቲ ዓመት ኣብታ ሕጂ እስራኤል ዘላ 8,000 ኣይሁድ ኣብ የሩሳሌም ከእ 3,000 ጥራሕ ነይርዮ፤ ቅድሚ 60 ዓመት ከእ 41,000 ኣይሁድ ነይርዮ፤ ድሕሪ እቲ ካልኣይ ውግእ ዓለም ከእ ፍርቂ ሚልዮን ኣይሁድ ጥራሕ ኣብ እስራኤል ነይርዮ። ስለዚ ምምስራት እስራኤል ንባሕሉ ተኣምራት እዩ።

ሓ. ኮሙኒዝም እንጻር እስራኤል ተፃባቢ ወደቕ ሽሓ፡ ከምቲ ኩላትና ንፈልጦ ብዛዕባ ኮሙኒዝም ክንርድኦ ዚግበእ ሃገር ሌላ፤ ኮሙኒዝም ብህላውነት እግዚአብሄር ኣምላኽ ዘይኣምን ማተሪያሲስት ሰነ ሓሳብ ጥራሕ ዘይኩነሰ ሃይማኖት እዩ። እዚ እምነት እዚ ንእስራኤል ዚቃወመሉ ቀንዲ ምክንያቲ ታሪኽ እስራኤል ምስ ኣምላኽ ዝተተሓሓዘን ክልቲኡ ክትፈላልዩ ዘይትኸለልን ስለ ዝኹን እዩ። ንእስራኤል ከጥፍኦ ብዘሕጽ ጽዒሩ ግኑሽ ኣይኩነሉን ወደቕ ሽሓ።

ሓ. ብክርስቶስ ዘይልዮኑ ሃይማኖታት እንጻር እስራኤል ይለገሳ
ሓሉ መድኃኒታሉ ሽሓ ዚፍርሕ እዩ፡ እው፤ ገላ ሃይማኖታት እቲ በረኸት ኣምላኽ ንኣብርሃም ብደብሃቅ ዘይኩነሰ ብኸልእ እዩ ከፍጻም ስለ ዚብሉ ንእስራኤል ይጸረርዮ እዮም። እዚ ዝብልዎ ዘለው ግኑ ብመጽሓፍ ቅዱስ ዝተደገፈ ኣይኩነን ጥራሕ ዘይኩነሰ፤ እቲ ፈራዲ ኪኸውን ዚመጽእ ክርስቶስውን ካብ ሃገድ ይሁዓ ካብ ደብሃቅ እዩ። ስለዚ እቲ በረኸት

ኣብርሃም ብየሱስ ክርስቶስ ካብ ኩነ ዚመጽእ እቲ ዝብልዎ ዘለው መጽሓፍ ቅዱሳዊ ኣይኩነን። እሱም ሃይማኖታት እዚላተም ኣንጻር እስራኤ ምልዕዓሉም ከእ ናብ ሓደጋ ከዮብጽሎም ኪጥንቱ ይግባእ።

መ. ሰለምንታይ ግኑ እዩ ሽሓ፡ ንእስራኤል ተጥቢዖ ሓደ ሃገር ንረዳእ፤ እግዚአብሄር እዚ ዝገበረሉ ምክንያት እስራኤል ጻድቕ ስለ ዝኹነት ዘይኩነሰ እቲ ጸጋ ኣምላኽን ተሰፋታቲ ዘይጠልዎ ኣምላኽ ምጂኑ ከረጋግጽን እዩ። እግዚአብሄር ኣምላኽ ንጅሉ እመን እዩ። "እግዚአብሄር ድማ ንኣብራም በሉ፤ ካብ ምድርኻን ካብ ኣዝማድኻን ካብ እንዳ ኣሳኻን ኣነ ናብ ዘርእየካ ምድሪ ኣበልካ ውጸእ።" (ዘፍ.12:1-2)። "እነ ምድሪ ሰይትካ፤ ብሓ ምድሪ ሽንኣን፤ ንኣኻን ብድሕራኻ (ዘፍ.12:1-2)። "እነ ምድሪ ሰይትካ፤ ብሓ ምድሪ ሽንኣን፤ ንኣኻን ብድሕራኻ ...ኣምላኽ ድማ ንኣብርሃም፤ ብናይ እዚ ወድን ብናይ እነ ዓርዮኻን ክፉኣ ኩይኑ ኣይርኤኻ። ብደብሃቅ እዩ ዘርኤ ዝወጸኣካ እዮ፤ ብኹሉ ሳራ እትብልካ ዘላ ጃላ ሰግዕ።" (ዘፍ.17:18፤ 21:12፤ ኢሳ.11:11-12፤ 60:21)።

እስራኤል ክሓሕሩ ብ1967 ዓ.ም. ዝሩሳሌም ብሓይሊ ካብ የርዳኖስ እትወሰዳ የሩሳሌም ኣብ ኣድ ኣህዛብ ከም ዝነበረት እኒ እንተመሰለ ብደገፍ ኣምላኽ ሓዘታ። ሕጂውን ፍልስጤማውያን ዝሩሳሌም ዋና ኸተማ እዮ ኪገብርዮን ንእስራኤል ካብሉ ከውጽእዮን እንተ ጸዓሩ እኒ ኣምላኽ ንጅሉ እመን ስለ ዝኹን ከምቲ ቅድሚ ሕጂ ምስ ህዝቡ ኪኸውን እዩ። "ውህበት ጸጋ ኣምላኽን ጽውዓኡን ዘይጠባሰሉ ስለ ዝኹን፤ ብወንጌል ምእንታኻትሉም ጸላእቲ ኣምላኽ እዮም፤ ብምሕራይ ግኑ ምእንቲ ኣቦታት ፍቓራት እዮም።" (ሮሜ 11:28-29)። እምበኣር እግዚአብሄር ምስ እስራኤል ዘለዎ ርክብ ኣብቲ ምስ ኣህላታት ዝሃበ ተስፋታት እመን ምጂኑ ንምርግጋጽ እዩ እዮ፤ ንሕናውን ከም ናይ ኣምላኽ ሰባት ኃይ ተስፋታት ናይ ኣምላኽ ንጸቢ።

13. የሱስ ኪምለስ እዩ፤

ተዳሊኸ ዲኸ?

"ሰሊ ሃሰሊ ደሙአን ሹሉ ሃር ገምፋቶን ላብ ትድግ ወደ ሰባ ደው ገምፋት ላይሊ ምእንቲ ሄትረኸቡህ፤ ኩሉላህ እናገለጽሃ ገኛሁ" (ሉቃስ 21:36)።

እዚ ሕጂ ዘለዎሉ ዘሉኹ ሕቶ እዚ ትምህርቲ እዚ ምስ ተመሃርካ ከላዓል ዘለዎ ለድሃዪ ሕቶ እዩ። ብዙሓት ሰባት ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እቲ ምስ ተግህሩ ከይወሰኑ ብላጉላጉል ይነበሩ ንከይወሰኑ ይመሳሰሉ። እዚ ሽላ ላዘዩ ዘሕዘን ኩነት እዩ። ዓለም ከንወሰን ላይት ደልዮናን እያ፤ ምኽንያቱ ብላግጉል ላይንፋዕሊ ላይንታሕቲ ኩንና ከንተርፍ እዮ፤ መወፃእታና ጥፋት ከንከውን ሰለ እትደሊህ ሓደ ሃር ግና ንረዓኡ ኩልላዕ ድልዋት ኩንና ኢና ከንነብር ዚግብእና። "... ንእምላኽክ ከትቀበሉሉ ተዳሉ" (ላዋጽ 4:12)። ዘእምሽ ደላ ከመይ ገርና ኢና ከንጽበ ዘሉና? ብዝብል ሕቶ ከጅምር ከሉኹ፤ ገላ ሓባባት ክህብ ሰለ ዝደሉኹ እዩ።

1. ወንጌል ከኩባጽሕ ይግባላና ልዩ፤ እዚ ዝግበየ ዕዮ ላብ ምድርናዕ ኖ ወንጌል እዩ፤ ምኽንያቱ ካብ ምድሓን ዝግብ ሃር ሰለ ዘለዎ ሰብ ላብታ መጻኢት ህይወት ብዘልላግዩ ህይወት ምስ ጉይታ ኪነበር እንተ ሹይኑ ከድሕን ኣለዎ። ምድሓን ከላ ብዘይ ወንጌል የልቦን፤ ምኽንያቱ ምድሓን ብጉይታና የሱስ ክርስቶስ ብእምነት ብእጋ ጥራሕ እዩ ዚርከብ፤ እምነት ከላ ብምስግዕ እያምስግዕ ከላ ብጃል ክርስቶስ፤ ቃል ክርስቶስ ከላ ብመጽሓፍ ቅዱስ ዚርከብ ወንጌል እዩ። ሰሊ ኩሉ ሰብ ኪመርጽ ምእንቲ ኪኸለል ወንጌል ኪለምዕን ኪመርጽን ኣለዎ ኪለምዕ እንተ ሹይኑ ሽላ ዚነግርዎ ሰባት ከደሊ እዩ። "ብእኡ ኸንድሕን ዚግብኣ ካልእ ስም ላብ ትሕቲ ሰግይ ንሰብ ላይተቀህነን እዮም ምድሓን ብሓደ ሽልኦ ኩቶ የልቦን" (ግ.ሃ.4:12)። ከምሓውን "እምበላርሲ እምነት ካብ ምስግዕ እያ፤ ምስግዕውን ብጃል ክርስቶስ እዩ። ... ግናኸ ነቲ ብእኡ ዘይሓመኑ ሽመይ ኣለ-ም ኪጽውዕዎ እዮም? ብዛዕባኡ ከይለምዑኹ፤ ከመይ ገይርዎ ብእኡ ኪለምኑ? ብዘይ ሰባኺኸ ሽመይ ገይርዎ ኪለምዑ? ከመይ ኣእጋር እቶም ሰናይ ዚበሰሩ ኸንደይ ጽቡቕ እዩ፤ ዚብል ጽሑፍ፤ እንተ ዘይተላእኩህ፤ ከመይ ገይርዎዶ ሽለብኩ እዮም?" (ሮሜ 10:17,14-15)። ሰሊ ወንጌል ከኩባጽሕ ላዘዩ ለድሃዪ ምጂኑ ከንፈላጥን ከኩባጽሕ ከንዳሉን ይግብእ። እዚ ኸንነበር 3 ንገራት ከንፈላጥ ይደሊ።

2. ሰብ ኪድሕን ከም ዚደልዩ ከንልዮንን ብዘይ ወንጌል ከም ዚድሕንን ንረዓኡ ኩሉ ላግጊ ሓደ ሃር ኪርዓኡ ዚደልዩ ይመስሉ፤ ሰብ ኪድሕን ከም ዚደልዩን ብዘይ ወንጌል ምድሓን ከም ዘሉን። እወ ሰብ ዝጠረ እንተ ጠረ ነፍሱ ኪድሕን ላይኸልልን እዩ። እዚ ካብ ኩነት እቲ መገዲ ምድሓን ኪንገር ኣለዎ፤ እዚ ሽላ ብእና በቶም ሓመንቲ ጥራሕ እዩ ዚናጸዎ። እስከ እቶም ቀረባኡ ዝኹን ላዝግፋን ፈተውቲን ኪድሕኑ ዘይደሊ

ሰብ መን ሊሉ? እንተልዩ ብርግጽ ላይደሓንን እዮ፤ መጀመርታ ምድሓን ከም ዚደልዩ ንርእሱ ይፍለጥ፤ ንደሊ እንተ ደላ ሹንና ሽላ እዞም ሰባት እዚላቶም ብእና ለቢሉም እዮም ናብ ምድሓን ዚመቡ እዮ፤ ወንጌል ነበጽሓሉም።

3. ወንጌል ንዝልዮን ጥራሕ እዩ ምድሓን ዚህብ ሰብ ኩሉ ብዛዕባ ወንጌል እዚ ኪርዓኡ ይደሊ፤ ወንጌል ንዝልዮን ጥራሕ እዩ ምድሓን ዚህብ፤ ምድሓን ብእምነት እምበር ብኸልእ መገዲ ፍጹም ምድሓን የልቦን። እዚ ግና ዝተቀበሉን ዝተቐበሉን ሰብ ጥራሕ እዩ ከርድሓካ ዚኸለል። ነዚ ከላ ኢና ወንጌል ናብ ኩሉ ከኩባጽሕ ከንገዩ ዚግብእ። "እምላኽ፤ በቲ ሓደ ወዳ ዝሓመኑ ሹሉ ናይ ዘለላለም ህይወት ምእንቲ ኺረከብ እምበር፤ ከይመፍኢሲ፤ ገወዲ በጃ ሽላዕ ዚህብ፤ ከላዕ ከንድዚ ንግለም ላፍቀራ። ... ብእኡ ንዚለምን ላይፍረዶን። ነቲ ዘይለምን ግና፤ ብሰም ሓደ ወዲ እምላኽ ሰለ ዘይሓመኑ፤ ድሮ ተፈሪድዎ ላሉ" (ዮሃ.3:16,18)። "እምበላርሲ እምነት ካብ ምስግዕ እያ፤ ምስግዕውን ብጃል ክርስቶስ እዩ" (ሮሜ 10:17)። እምበላር ምድሓን ብእምነት ብጉይታና የሱስ ክርስቶስ ካብ ኩነት እምነት ከላ ብምስግዕ ካብ ኩነት እቲ ዚህግዕውን ወንጌል ካብ ኩነት ሰባት ምእንቲ ኪድሕኑ ወንጌል ዚበጽሓሉም ከደልዩ እዮም እዮ፤ ከም ሓመንቲ መጠን ወንጌል ነበጽሓሉም።

4. ብዘይ ሰባኺኸ ከመይ ገይርዎ ኪልዮኑ እዚ ላብ ሓሊ ጠቓሚና ዘሉና ብርግጽ ላግጊናሉ እንተ ሹንናን ብዘይ ወንጌል ምድሓን ከም ዘሉን እንተ ላግጊና፤ ወንጌል ናብ ኩሉ ከኩባጽሕ ይግብእና እዩ። እምበላር ብዘይ ሰባኺኸ ወንጌል ከመይ ኣሉ ኪበጽሖም? ዚብል ሓቲ ተመርኩሰና ወንጌል ንዘይበጽሖም ከኩባጽሕ ሓፋናንና እዩ እዮ፤ ሃዩ ወንጌል ከኩባጽሕ ናብ ኩሉ ንጉዩ። "ግናኸ ነቲ ብእኡ ዘይለምኑ ሽመይ ኣለ-ም ኪጽውዕዎ እዮም? ብዛዕባኡ ኸይለምዑኹ፤ ከመይ ገይርዎ ብእኡ ኺለምኑ? ብዘይ ሰባኺኸ ሽመይ ገይርዎ ኪለምዑ? ከመይ ኣእጋር እቶም ሰናይ ዚበሰሩ ኸንደይ ጽቡቕ እዩ።..." (ሮሜ 10:14-15)።

5. ወንጌል ናብ ኩላ ምድራ ኪበጽሕ ይደሊ ሓደ ካብቲ ምልክታት ናይ ካልእይ ምጽኣት ክርስቶስ ወንጌል ናብ ኩላ ምድራ ኪበጽሕ እዩ ዚብል ኪኸውን ከሉ፤ እዚ ሽላ ብሰራሖ ጉኑ ንርእዮ ላሉና። ሉግዲ ዳርጋ ወንጌል ዘይበጽሖ ብሂር ላብ ዓለም የለን። ብ1990 ዓ.ም. መጽሓፍ ቅዱስ በምሉእ ወይ ብኸፋል ናብ ልዕሊ 2300 ቋንቋታት ተተርጉሙ ነይሩ። ዘይተተርጉመለን ቋንቋታት ላዝዮን ውሑዳት ኪኹና ሽለዋ ቀሓረን 1000 ላይበጽሓን እዮን ንላተን ከላ ሕጂ ላዝዮን ውሑዶን 100 ዘይኩና ጥራሕ እዮን ዘይተተርጉመለን ዘለዋ እዮ፤ ጉይታ ኪመጽእ ላብ ላፍደን እዩ ዘሉ። ንሕናኸ ንምጽኣት ጉይታ ከተቀላጥሮ ላይንጽዕርንዶን? እዚ ወንጌል መንግስቲ ሽላ ንምስክር ኩሉም ላህዛብ ላብ ብዘላ ዓለም ኪበጽኽ እዩ። ሽዑ መወፃእታ ይምጽእ። (ግ.ቴ.24:14፤ ራእይ 14:6-7)። ሰሊ ክቡር ሓው

ንመፃልቲ ጉይታ ከተላተፋ ይግባለና እዩ። እዚ ሽላ ወንጌል ናብ ኩፍኖሪ ብምብጻሕ እዩ።

ኪገርመኩም ወንጌል ከምዚ ዘሉናዮ ዘመን ገይሩ ኣይተሰበከን። ብኹሉ ኪገበጽሑሉ ዚታሉ መሳርሒታት፣ ራድዮ፣ ተለቪዥን፣ ቪዲዮ፣ መጽሐፍት፣ መጻሕፍትን ካሊታትን ወንጌል ናብ ነፍሲ ወከፍ ቤት ዳርጋ ይሓቱ ለሎ። ከም በዓል ቢሊ ግራሃም ዝለመሰሉ ናይ ኣምላኽ ሰባት ዳርጋ ናብ ኩላን ሃገራት ዓለም ወንጌል ኣብጸሎም ላሎ። ዘኸፍ እቲ ዘይበጽሖዎን ምዃንያት ምእንቲ ኺደረከብን ካብ ኩሉ ዓሌትን ብሄርን ኣብታ መንግስቲ ኣምላኽ ምእንቲ ኪርከብን ወንጌል ናብ ዘይበጽሖ ቦታታት ከብጽሖ ይግባእ ሰላሚ ጉይታ ኪመጽእ ነቀላጥፎ። "... ነቲ ምጽሓት መፃልቲ ኣምላኽ እናተጸቢኹምን እናሓቀላጠ ፍኩምዎን ብቐዳስ ንብረትን ብፍርሃትን እግሊኩም ከመይ ዝበሉ ክትኩኑ እዩ ዚግብኣኩም።" (2ኢፑ.3:11-12)።

2. ኣመላልና ክተውዕለሉ፡ ወንጌል ከብጽሖ ኣዘዩ ኣገዳሲ እኳ እንተ ኹነ ካብኡ ዘይፍለ ሽላ ለሎ፣ እዚ ሽላ ኩሉ ኣካይዳና ኣብዛ እተሰበከሖ ዓለም ብጥንቃቄ ኪሽውን ይግባእ። ኣብዚ ሰፍሖ ዝበለ ሓሳባት ከገርሒ እደሊ።

ሀ. ምድሓንና ኣረጋገጽና ብቐዳስና ንመላለሲ ብዘሓት ሰባት ብዛዕባ ምድሓናዮም ኣብ ጥርጥር እየም ዚነበሩ። እዚ ኣዘዩ ዘሕዝን ኩነት እዩ፣ ኩሉ ሰብ ምድሓኡ ኣረጋገጹ ናብ መንግስቲ ኣምላኽ ከም ዚሓቱ ብዘይ ጥርጥር ፈሊጡ ኪነበር ይኸኣል እዩ። ኣምበላር ክርስቲያን ሓወይ ምድሓንካዶ ኣረጋገጽካ ኢኻ? ሕጂ እንተ ሞትካስ ናብይ ከም ትሽደድ ኣረጋገጽካ ትፈልጥ ዲኻ? መልስኻ እወ እንተ ኺይኑ እግሊኩም ይመስገን!! ካብ ኢድ ኣምላኽ ኪምንዝካ ኪኸኣል ሓይሊ ፍጹም የልቦን እዮ፣ ንጉይታ ተኸቲልካ ብእኡ ንበር። ብዘሓት ኣመንቲ ንምድሓናዮም ብላፍም ብጸጋ እዩ እናበሉ፣ ከም ብግብሪ ዚጸድቑ እዚ እንተ ዘይ ገይረ ኣይድሕንን እዩ ይብሉ። ኣትጋዦ፣ ኩሉ ምድሓንና ብጸጋ እዩ። እዚ ጸጋ እዚ ሽላ ከፃዕ ካብዛ ምድሪ እዚላ እንሽደድ ይሕልወና። "እነ ሽላ ህይወት ዘለላለም እዘበን፣ ንዘለላለም ድግ ኣይጠፍሓን እየን፣ ካብ ኢደይ ዚምንዘዎን የልቦን" እቲ ንእታተን ዝሃበኒ ኣብይ ካብ ኩሉ ይፃቢ እዩ፣ ካብ ኢድ ኣብይ ሓይሊ ኺምንዘዎን ዚኸኣል የልቦን።" (ዮሃ.10:29)። እምበኣር እዚ ሽብ ኩነት ካብቲ ብጸጋኡ ዚድሓና ጉይታ ኪምንዝካና ኪኸኣል ሓይሊ ፈጸሙ የልቦን እዮ፣ ምድሓንና ብምርግጽ ንመላለሲ።

ምድሓንና ኣረጋገጽና ኣብ ንመላለሲ እዋንጉይታ ከም ዚጸልፍና ብቐዳስና ከንመላለስ እዩ እቲ ጽዑፍ እዮ፣ ብቐዳስና ንመላለሲ። "ኣምላኺ ንቐዳስና እምበር፣ ንርኽቡት ኣይጸውዓናን።" (1ተሰ.4:6-7)። ቐዳስና ግና እንታይ ግለት እዩ? እታ ቃል ኣዘያ እተከራኸር፣ ኣብ ዘይሓሰብኩዮ ሓሳባትዎን እተእቱ ሰለ ዝኹነት መጀመርታ ከንትገማ ዝሓይሽ ይመስለኒ። "ከምቲ ብፍቕሪ ኣብ ቐድሚኡ ቐዳሳንን መንቅብ ዜብሉምን ምእንቲ ኺኸውን፣ ቐድሚ ምስራት ዓለም ብእኡ ዝሓረፍና።"

(ኦፈ.114)።

1) ቐዳስና ባህርያት እግሊኩም ይደረ፡ ቐዳስና ሓደ ካብቲ ንእግሊኩም ኪገልጽ ባህርያት እዩ። እዚ ባህርያት እዚ ሽላ ንእግሊኩም ንሓጢአትኪጽልእ ባህርያትን ፍጹም ምስ ሓጢአት ዘይራኽቡ ሓሳባትን ከምስ ለም የርእየና። እወ!! እግሊኩም ፈቓር ጥራሕ ዘይኩነት ቐዳስ ባህርያት ከም ዘለዎ ከገርጻኡ ይግባእ። እዚ ባህርያት ኣምላኽ እዚ ሽላ ብጉይታናን መድሓኒናን የሰላ ክርስቶስ ምስ ኣመንና ናብቲ ሓጽ ባህርያት ዘለዎ ህይወትና ይሓቱ እዮ፣ ንሓጢአት ብምጽሓእ ከንመላለስ ይገብረና። "እነ እግሊኩም ኣምላኺም እየ እዮ፣ ተቐደሱ። እነ ቐዳስ እየ እዮ፣ ቐዳሳት ኩነ።" (ዘሌ.11:44-45፣ 19:2፣ 20:7,26)። እቲ ቐዳስ ኣምላኽ ንእና ሽላ ይቐዳስና እዩ። "ኣብ ግእዘል ደቲ እስራኤል ምእንቲ ከቐዳሲ፣ ነቲ ቐዳስ ስመይ ኣይተርከቦም። ዝቐዳስኩም እነ እግሊኩም እዮ።" (ዘሌ.22:32)።

2) ቐዳስና ምድሓይ ይደረ፡ እግሊኩም ተቐደሱ ኪብሉና ከሎ፣ ካብቲ ከገቢና ዝተፈለፍ ህግዚ ከንኩሓት ከገቢ እግሊኩም ለባና ኪገልጽን ምድሓይ ዘርሒ እዩ። ኣብ ኩሉ ጽሑፋቱ እግሊኩም ኣምላኽ ንህዝቡ ተፈለዩ፣ እቲ ከገቢኹም ኪብላለኩም ዘይኩነት ዝነካትኩም ከትዕብልልዎን መንነትኩም ኪለልዩ ይግባእ ግለቱ እዩ። እወ ኣታ ክርስቲያን ሓወ ፍሉይ ህዝቢ ኢኻ እዮ፣ መንነትካ ዓለም ርእይ ምስ ኣብላትካ ከትፈልጦ ይግባእ። ቐዳስና እምበኣር ምድሓይ እዩ። እዚ ምድሓይ እዚ ካብ ከልተ ሃገራት እዩ። ሓደ ካብቲ ኣብ ከገቢና ዘሎ ዓለም፣ እቲ ሽልላይ ከላ ካብ ሓጢአትን ኩሉ ሓጽ ባህርያትን እዩ። እታ ኣግኒ ሓው፣ ንሓጢአት ዘሎካ ጽልሒ ከፃዕ ከንደየናይ እዩ?

እዚ ኣገዳሲ ሕቶ እዩ እምክርስቲያን ሓወይ ርእዝኻ ከትምርምርን ካብ ሓጢአትን ዓለምን ተፈሊኻ ንጉይታ ከትመስልን ከተሓሳበኻ እፈቱ። ጉይታ ይባርኹ።

ሀ. ጉይታ ከም ዚመጽእ ኩንና ንመላለሲ ከገር ሓወይ፣ ብዘበናዮ እተም ሃዋርያትዎን ጉይታ ከም ዚምጽእ ከይኖም እየም ዚመላለሱ ነይርም። ሃዋርያ ጳውሎስ ከምዚ በለ፣ "እንህ፣ ምስጢር እንግሪኩም ለሎኹ ከላትና ከንልወጥ እምበር፣ ኩላትና ኣይከንድትስን እና፣ ብሓንፃእ፣ ብቐዳስን ዓይኒ፣ በቲ ናይ ጽሕፈ ሽሉ መለኸት፣ እቲ መለኸት ኪንፋሕእ ዩ እዮ፣ እተም ምውታት ድግ ብዘይሓልፍ ከትንሰኡ እየም፣ ንሕናውን ከንልወጥ ኢና።" (1ቀረ.15:15-16)። ኣብዚ ሃዋርያ ጳውሎስ ከይሞተ ከሎ ብእዋናዮ ክርስቶስ ከም ዚመጽእ እዩ ዚሓረብ ዘሎ፣ ከፃዕ ከንደየናይ ደላን ሕና ከምኡ ዘይንጽቦ? እወ ኩሉ ምድሓና ጉይታ ከም ዚመጽእ ኩይኑ ከንነበር እዩ ዚግብኣና። ከዚ ሓሳብ እዚ ብሰለሰተ ሓሳባት ከንርእዩ እፈቱ።

1) ኩልላዕ ድለ-ዋት ኩንና ንመላለሲ ጉይታ ከም ዚመጽእ ጌርና ንመላለሲ ከንብል ከሎና፣ ኩልላዕ ብምድሓው ከንመላለሲ ይግባእ ግለትና እዩ። እዚ ሓሳብ እዚ ንምግጽ ጉይታና የሰላ ብዛዕባ እተን 10

ደናግል መሃረ፣ እተን ደናግል ኩሉ ሃገራት ዘበረን እየን ዚመስላህ ግናኹ እተን ዕ ደናግል እተን ጉይታኣን ዝመጸሉ በዓት ይጸበያን ኩሉላዕ ተጻልየንን ስለ ዝበረ ዘይቲ ካብ ምምላእ ዓፄ ኣይወፃላንህ እተን ዕ ግና ጉይታኣ ደንጉዩ እዩ ኣለን ስለ ዝሓሰባ ደቀሳ፣ ዘይቲውን ኣይተማልኣን፣ ነርክበሉ ኢና ኣለን ስለ ዝሓሰባ፣ ኣይተጻለየንህ ዘይቲ ሰኣን ምምላእ ከላ ተረፋህ ስለዚ ኩልሳዕ ጉይታ ከም ዚመጽእ ኩንንና ንመላለስህ

2) ሓብ ኩሉ ዕዮና ለመናት ኩንና ጉይታ ከም ዚመጽእ ኩንና ከንፃዩ መደብ ኣምላኽ እዩህ እወ፣ ሓደ ሃገር ንረፃእ፣ ኣመንቲ ኣብ ኩሉ ዕዮና ለመናት ከንከውን ዚደግፈና ሓደ ሃገር ኣሎ፣ እዚ ኸኣ ኩልሳዕ ሕጂ ጉይታ ከም ዚመጽእ ኩንና ንንበርህ እዚ ግለት ከላ ህይወትና ንኸበረ ጉይታ ከም እትኅበር ገርና ንመላለስህ እስከ ለመን ከንከውን ዝደግፋና ሓሳባት ከንርእ ኢናህ

ሀ) ኩሉ ስትንባር ጉይታ ይርእዩ ከም ዘሉ ኩንካ ምግብ እዚ ኣጸቢቕካ ሕሰብ፣ ኩሉ ናብራኽ እግዚአብሔር ከም ዚርእየን ሰናይ ፍቓዱ ንፃሕ ከላ ግሩም ምጂኑን ኣጸቢቕካ ተረፃእህ "ነቶም ንኣምላኽ ዜፍቅሩ፣ ከም ምኽራውን እተጸውዑ ግና ኩሉ ንሰናይ ከም ዚደግፍሙ፣ ንፈልጥ ኢናህ" (ሮሜ 8:28) እወ፣ ፍቓድ ኣምላኽ ነቶም ዜፍቅርዎ ሰናይ እዩህእምበኣር ጉይታ ኣብ ዝፋኑ ኣሉ እሞ፣ ኩሉላዕ ከም ዚርእዩካ ኩንካ ተመላለስህ

ለ) ለመናት ብዘይ ምጂንና ሰዮ እግዚአብሔርን ሰዮ ቤተ ክርስቲያናን ከም ዚደረፍ ንረፃእሉ እዚ ተረፃእ ክርስቲያን ሓወይ ብዘሓት ኣመንቲ ኣብ ኩሉ ዕዮታቶም ለመናት ብዘይ ምጂናም ሰም ጉይታ ይጸረፍ ኣሉህ ሓደ ዝሰማዕኩም ሓሳብ ብርቱዕ ሓዘን እናተሰምዓኒ ኪገልጽ እፈቱህ ሓደ ሃብታም ኣማጺ ንሓደ ኣገልጋሊ ቤተ ክርስቲያን ሰራሕተኛ ኪረኽቡሉ ይሓተ እሞ፣ ከምዚ ይብሉ፣ "ሰራሕተኛ እደሊ ኣሉኹ እሞ፣ በጃኽ ድለየለይ ግናኹ ኣማጺ ኣይደልን፣ ምኽንያቱ ንኣምላኽ ደላ እምበር ንሰራሕ ግዜ የብሉምን" ክርስቲያን ሓው፣ ዝሊ ቃል ኣስተብህሉሉ፣ ኣዘዩ ተረር ቃል እኒ እንተ ኹን እቲ ከቐደም ዚግዛ ከቐደም ግዙእና እዩ እሞ፣ ኣብ ሰራሕካ ሰባት ከመይ ይርእዩኽ፣ ንሰራሕ ግዜ የብሉንዶ ይብሉኹኩምኡ እንተኹንካ ለመን ኣይኩንካን እሞ፣ ንዘብ እንጻግግካ ኣይትሰረቑ፣ወይ ነቲ ሰራሕ ሕደጎ ወይ ከላ ለመን ኩንካ ዕዮህ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ጻኒሊል እቶም መጻርርቱ ብዛዕባ ተላማንነቱ ገለ ሃገር እኒ ኪረኽቡሉ ኣይከኣሉን እሞ፣ ብእኡ ሰም እግዚአብሔር ተመሳጥኦ ደላ እምበር፣ ኣይተጸርፈንህ እምበኣር ለመናት ንኹን እሞ፣ ሰም ጉይታ ከንኸበር ኢናህ

ሐ) ተላማንነት ብንብረት ይሃልወናሉ ኣባላት ቤተ ክርስቲያን ብዛዕባ ንብረት ቤተ ክርስቲያንን ሰራሕናን ክነፅ ከንደየናይ ጥንቁቓት ኢና "እቲ ናይ ቤተ ክርስቲያን ንብረት ናትና እዩ ምኽንያቱ ቤተ ክርስቲያን እቶም ኣገልግልቲ ጥራሕ ኣይኩንካን ብዘይ ብላና ቤተ ክርስቲያንየላን እሞ፣

ዘቲ ቤተ ክርስቲያን ካፍ እትጸበዩ ዕኸርናን መባእናን ናይ ፍተት ህያባትናን ለመናት ንኹንህ ኣብ ንብረቱ ዘይጥንቀቕ ሰብ መን ኣሉ?

3. ብጥንቃቄን ብፍርሃትን እግዚአብሔርን ንንበርሉ

መጽሓፍ ቅዱስ እቲ ዝጸበዩ ጥበብ ፍርሃት እግዚአብሔር እዩ፣ ይብላና "ፍርሃት እግዚአብሔር ንጥበብ መጀመሪያ እዩ፣ ዓያሱ ንጥበብን ትምህርትን ይንፅፅም" (ምሳሌ 1:7) እዮብ 28:28 መዘ.111:10) እላ ጥበብ እዚ ከላ ካብ ሓጢአት ምርሓቕ እያህ "ንሰብ ድግ፣ እንሆ፣ ፍርሃት እግዚአብሔርሲ ጥበብ እዩ፣ ካብ ክፉእ ምርሓቕ ከላ ምስትውዓል እዩ" (እዮብ 28:28) እምበኣር ክርስቲያን ሓወይ ከም ኣማጺ መጠን እዚ ተረፃእ፣ እቲ ዝጸበዩ ምስክርነትካ ብናብራኽ ስለ ዝኹን ብጥንቃቄ ተመላለስካንታ ዘየብሉ ሕልና ኸኣ ይሃሉኻ እዚ ንሓውኻ መንንቀፈ ካብ ምጂን ምጥንቃቕ እዩህ እቲ ብጥንቃቄ ዚመላለስ ሰብ ብዛዕባ ሓው ይጥንቀቕ እዩህ "ስለዚ ኣብ ንሓድሕድና ኣይንፍረድህ ሓደ እኒ ንሓው መንንቀፈ ወይሰ መሓን ኩሊ ኸይገበረሉ ግዳ፣ እዚ ፍረዱ" (ሮሜ 14:13,22-23) ስለዚ ክነፅራት ኣሕዋት፣ ሕልናና ከይክርከሰ ክንጥንቀቕ ይግባእህ እወ፣ መጽሓፍ ቅዱስ ብጥንቃቄ ከንመላለስ ይምህረና እዩ፣ "ንሕና ግና ደቂ መጻልቲ ኹብ ኩንናስ፣ ድርጊ እምነትን ፍቕርን፣ ነታ ተስፋ ምድሓንውን ከም ቀራሪ ርእሲ ገርናተኹንና ንጠንቀቕህ" (1ተሰ.5:18) ከመይ ገርና ብጥንቃቄ ከንኅበር ንኺልእ ንኺበል ሕቶ ብኸምዚ ንምልሱ

ሀ. ብፍርሃት እግዚአብሔር ንንበርሉ ሰብ ብዘይ ፍርሃት እግዚአብሔር ዝገበረ እንተ ገበረ ጉድለት ካብ ምግባርን ብጥንቃቄ ምምልላሽን ኣይከኣልን እዩህ ስለዚ ፍርሃት እግዚአብሔር ንሰብ ኣገዳሲ ኩነት እዩ፣ ካብ ሓጢአት ከላ ይሕልምን ብጥንቃቄ የመላለስን "ንሰብ ድግ፣ እንሆ፣ ፍርሃት እግዚአብሔርሲ ጥበብ እዩ፣ ካብ ክፉእ ምርሓቕ ከላ ምስትውዓል እዩ" (እዮብ 28:28) ስለዚ ክነፅራ ሓወይ፣ ብፍርሃት እግዚአብሔር ምግባር ጥራሕ እዩ ካብ ሓጢአት ርኢቕካ ብጥንቃቄ ክትኅበር ዚገበረካ እሞ፣ ብፍርሃት እግዚአብሔር ተመላለስህ

ለ. ንሕልናኻ ተሓወዲ ሰብ ካብ ኩሉ ንሓሊ ከም ንሕልናኻ ምንጻግ ንይሩ ዚኸበደ ሃገር የለንህ ሕልና ሰብ ከላ ምንም እኒ ኩሉላዕ ንጸህ እዩ እንተ ዘይበልና፣ እቲ ቅንፅን ጌጋንስ ይርድእ እዩ ከንደየናይ ደላ እቲ ብደም የሰሰ ክርስቲስ ዝጸህ ሕልናህ ከምቲ ሰናይ ሕልና ዘሉ፣ ክፉእ ሕልናውን ኣሉ እዩ እሞ፣ ክነፅራ ኣማጺ ሓወይ ነቲ ብደም ጉይታኣ የሰሰ ክርስቲስ ዝጸህ ሕልናኻ ተገዝኣየን ሰዓባን፣ እግዚአብሔር ከላ ምስቶም ሰናይ ሕልና ዘለዎም ሰባት እዩህገለ ሕልና ዝተበላሸወ እዩ፣ "ብግብዝና እቶም ሕልናኦም ከም ብመጻላም እተጻለሙ" (1ጢሞ.4:12) ገለ ሕልናውን ሰናይ እዩ፣ ናይ ሃዋርያ ጳውሎስ ከምኡ ክበረ፣ "...ነቲ ካብ ኣባታተይ ጀግረ ብንጸህ ሕልና ዘገልግሉ ዘሉኹ እምላኽ ኢመሰግና ኣሉኹ" (2ጢሞ.1:8-9)።

ከእነ “... ነታ እምነት ሐልዋ” ዝበለዉ እስከ ሓናብ ህድእ በል እዋ፤ እዚ ሕተት፤ “እምነትዬ እስከልዋደ ኣለ-ኹ?” በልዉ እታ ናይ መጀመርታ እምነትካ ከመይ ኣላ? እወ፤ እምነት ከትሕለ- ዘለዋ እያ፤ ምኽንያቲ፤ ከትመናእ እኳ እንተ ዘይበልና ከትበላሽን ካብ ኣኽሊል ጽድቂ ከተትርፈናን ትኸእል እያ እዋነየ፤ ተጠንቂቓና ንሓልዋዉ

ሐ. ኣኽሊል ዓወት (ዘይሓልፍ ኣኽሊል)፤ እዚ ኣኽሊል እዚ ከመይ ምኽኒ እኳ እንተ ዘይተረድሓና፤ ነቲ ዝወፃልናዮ ኣገልግሎት ብዓወት ከም ዝፈጸምናዮ ዚረጋግጽ ኣኽሊል እዩ፤ እምበኣር እዚ ኣኽሊል እዚ ንኹላቶም ኣብ ዕዮ ጉይታ ክሳብ መወዳእታ ዝተዋግኡ ኣመንቲ ዚወሃብ ኣኽሊል እዩ፤ (1ቆረ.9፡24-27)። ነዚ ኣኽሊል እዚ ንምርካብ እዚ ዝስዕብ ኬድልዮና እዩ፤

1) ከሳይ መወዳእታ ንጉሥ፤ እዚ ኣኽሊል እዚ ኣኽሊል ዓሳይ ሰለ ዝኹነ፤ ብእንገብሮ ተግባራት እዩ ዚርከብዉ ከምቲ ኣብ ሳባሊ ዝበልናዮ ከእ፤ እቲ ክሳብ መወዳእታ ዚጉዱ እዩ ዚወጅትዉ ኣብ ጉያ ምቕዳም ጥራሕ ኣይከሰንን ዚድላ ግናኹ ክሳብ መወዳእታ ምጉያይ ከእ እምበርዉ ሓደ እዋን ኣብ ጉያ ማራቶን ዚቀዳደም ዝከበረ ተቐዳዳማይ ኩላቶም ምስ እተዉ ቀጸሉ ይጉዱ ክበረ እዋ፤ ኩሉ እቲ ሰብ ይከታተሉ ክበረዉ ሽዑ ሓደ ጋዘጠኛ ቅርብ ኢሉ፤ “ኩላቶም እኮ ቀደም እየም ወዲአም፤ ትቕድሞ ዝተረፈ ሰብ የለን” በሉ፤ ስለቲ ተቐዳዳማይ ግና እነ እኮ ምስ ሰባት ጥራሕ ኣይከሰንንን ዝወዳደር ዘሉኹ፤ ምስቲ መገዲ ኹእ እምበር፤ ሰለዚ እንተ ወዲአዮ በቲ ሓደ መቐዳደምተይ እኳ እንተ ተቐደምኩ ዝቕድሞስ ኣለ-ኒዉ” በሉ፤ ዝብሓቂ ዚገርም እዩ ኩሉ ዓለም ከእ ብምግራም ይከታተሉ ክበረ እዋ፤ ካብቲ ቀዳማይ ንሳባሊ ዝፃበ ሰም ክሳብ መወዳእታ ዝጉየዮ ተባሂሉ ተሞገሰዉ “...ንስኻትኩም ክሳብ እተረኽብዎ፤ ከምኡ ጉየዩዉ”

2) እቲ ኣኽሊልና ዘይሓልፍ ምኽኒ ንፍልጥ፤ ሰብ ነዚ ሓሳዲ ኣኽሊል እኳ ክሳብ ክንድዚ ካብ ጉየዮ፤ ንሕና ደእ ነቲ ዘይሓልፍ ክንደይ ክንጉዱ ዘይይግእ? እወ፤ እቲ ናይ ጉይታ ካብቲ ዘልላላግዮ እምላኽ ሰለ ዝኹነ ዝሓልፍ ኣይከሰንን”...እዚ ኣቶም ነቲ ሓሳዲ ኣኽሊል ኪቐበሉ እዮም፤ ንሕና ግና ነቲ ዘይሓልፍዉ” እዚ ካብ ኩነ ክንደየናይ ክንጉዱ ዘይግእ?

3) ንሰጋና ከንገላ ይግል፤ ኩሉ ኣኽሊላት ብቐለል ዚር ከብ ኣይከሰንን እዮ፤ ንሰጋና ከንገላ ይግልዉ ንሰብ እቲ ዝበርቶ ሃገር ርእሰኻ ምኽእ እዩ፤ ነብሱ ዘይገትእ ሰብ ዝፃነወ ህይወት ኣለዎ። “መንፈሱ ዘይገትእ ሰብሲ ቐጽሪ ዚበላ ዝፈረሰት ኩማ እዩ” (ምሳሌ 25፡28)። ሃዋርያ ጳውሎስ ከእ፤ “...ንሰጋና ኣሰቶንን ኤግዝኣን ኣለ-ኹዉ” ኣብ ኣኽሊል ምርካብ እዚ ኣዝዩ ኣገዳሲ ሃገር እዩ፤ ንግእ ርእሱ ዘይገትእ ሰብ ንኸልኣትዎን ኪገዝእ ኣይኸልእን እዩ እዋ፤ ክሙራት ኣሕዋት እዚ ኣኽሊል እዚ ንርእሰኻ ብምስቓይን ብምኽእን እዩ ዚርከብ እዋ ሃዩ ንሰጋና ንግዝእዮ።

4) ኣኽሊል ከብረ፤ እዚ ኣኽሊል እዚ ምናልባት እቲ ዝኸበረ ኣኽሊል ከይከሰን ኣይተርፍን እዩ ኣብልዉእዚ ኣኽሊል እዚ ነቶም ንሳት፤ ካብቲ ሓለቓ

ንሳት ዚወሃብ ኣኽሊል እዩ። እወ፤ እንቋዕ ኣገልጋሊ ቤተ ክርስትያን ከ-ንኩ፤ ተኸፋሊ እቲ ዝፃበዮ ኣኽሊል ከብሪ ክኸውን በቐዕ ኣለ-ኹ። “ነቲ ምሳኻትኩም ዘሉ መጓሰ እምላኽ ንሳይም፤ ብፍታው ከም ፍቓድ እምላኽ እምበር፤ ብግዲ ኣይኹን፤ ብታሕጓስ እምበር፤ ምእንቲ ኸንቲ ረብሓ ኣይኹን፤ ነቲ መጓሰ ኣርኣያ እናኹንኩምም እምበር፤ ኣብተን ማሕበራት ከም ጉይቶት ኣይትኹኑዉ እቲ ሓለቓ ንሳት ምስ ተገልጸ ድማ፤ ዘይጽምሉ ኣኽሊል ከብሪ ኸትቐበሉ ኢኹም” (1ኢጥ.5፡2-4)። እምበኣር ኣቲም ንሳት ቤተ ክርስትያን እምላኽ ዓሰብኹም ዓቢ እዩ እዮ፤ ብተሓማንነት ኣገልግሎትኪ ኣኽሊል እዚ ንምርካብ ዚደግፉ ገለ ሓሳባት እስከ ንርእዉ

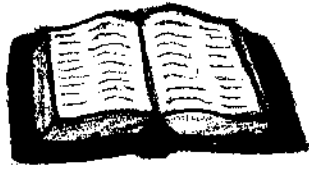
1) ብፍታው ኣገልግሎት፤ ኣብ ዓለም እቲ ዝተጸልኣ ሃገር እንታይ ምኽኒዶ ክግራሕኩም? እቲ ዝተጸልኣ ሃገር ንዕዮኻ ብግዲ ምግባር እዩ፤ ሓደ ሃገር ንርኣኣ፤ ክግበር ሰለ ዘለዎ ይግበር እናበልና እንገብሮ ሃገር እንተልዩ፤ ብፍታው ኣይከሰንን እስከ ንርእሰና ንመርምር፤ እቲ እንገብሮ ዘሉና ኣገልግሎት ብፍታውዶ ወይስ ብግዲ ኢና ንገብሮ ዘሉና? ሃዋርያ ጴጥሮስ ግና፤ “...ብፍታው ከም ፍቓድ እምላኽ እምበር ብግዲ ኣይኹንዉ” በልዉ እዋኽ ደእ ኣገልግሎትና ሰለምንታይ ንገብሮ ኣለ-ና? ኪግበር ሰለ ዘለዎ ድዩ?

2) ምእንቲ ኸንቲ ረብሓ ኣይኹን፤ ኣገልግሎትና፤ ካብ እግዚአብሔር ገለ ሃገር ሰለ ዝረኽብና እንተኹንና ንገብሮ፤ ዓለም ሓቃ እያ ቀጸሊ ኣይከሰንን ክትበለናዉ ብኩሓት ኣገልግልቲ ኣብ ጽውዓለም እመናት ዘይከሰንን ምኽንያት ምእንቲ ኸንቲ ረብሓ ሰለ ዘገልግሉ እዩ። እዚ ሃገር እዚ ቀስ ብቐስ ዚተሓታቶ ሓደገኛ እዩ እዋ፤ ኣገልግልቲ ኣሕዋት ንጽውዓኹምን ኣገልግሎትኩምን መርምሩ፤ እቲ ኣኽሊል ከብሪ ከይተርፈኩምዉ ክሙራት ኣገልግልቲ ኣሕዋት ንሰባት እኳ ክንጥብርም እንተ ኸልልና፤ እግዚአብሔር እምላኽ ግና ኪጥበር ኣይከኣልን እዩ። ሰለዚ እዩ ሃዋርያ ጴጥሮስ፤ “ብታሕጓስ እምበር፤ ምእንቲ ኸንቲ ረብሓ ኣይኹንዉ” ዝበለዉ

3) ነቲ መጓሰ ኣርኣያ ንኹን፤ ሓደ ካብቲ ዓበይቲ ጸገማት ናይ ኣገልግልቲ ንርእሶም ዘይነብርዎ ኣብ እመንቲ ኬሕድርዎ ምፍታዮም እዩ። እዚ ግና ምስ ሕልናኹምን ምብእስ እዩ፤ ኩላቶም ሃዋርያት ግና፤ ንርእሰና ኣርኣያ እቶም እመንትና ክንገብራ ከም ዘሉና እዮም ዚምህሩናዉ ሃዋርያ ጳውሎስ ነቲ መንፈሳዊ ወዳ ጢሞቴዎስ፤ “ነቶም እመንቲ ብቓል፤ ብግዲ፤ ብፍቓድ፤ ብእምነት፤ ብንጽህናውን ኣርኣያ ኹናም እምበር፤ ንእስነትካ ሓደ እኳ ኣይገናኑዉ” (1ጢሞ.4፡12)። ሃዋርያ ጴጥሮስውን እዚ እዩ ዚደግሞ ዘሉ።

እቲ ነዚ ሃገር እዚ ዚምስክር፤ እወ፤ ቀልጢፈ
እመጽእ ኣለ-ኹ፤ ይብል ኣለ-ዉ ኣሜን ጉይታና
የሰብ፤ ንዓዉ (ራእይ 22፡20)።

ሐገር ስጵሊ ካልኦይ ዎጽኦት ክርስቶስ

የሱስ ዓብዩ ሊቀ ካህናት
 ጳጉ 4:14

ሰይጣን ሐላቃ

ሰልጣናት ስድስት
 ጳጉ 22:6-12
 ጳጉ 23:37-39
 ጳጉ 24:4

ሱስ
 ጳጉ 4:17
 ጳጉ 5:10-11
 ጳጉ 5:25-27
 ጳጉ 19:7-8

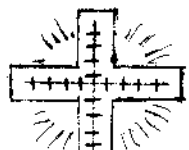
ሱስ
 ጳጉ 3:12
 ጳጉ 21:9-27
 ጳጉ 22:1-5
 ጳጉ 21:2
 የረሀሌዎ

ሱስ
 ጳጉ 21:1-4

ሱስ
 ጳጉ 65:17
 ጳጉ 21:1
 ጳጉ 3:13

ሱስ
 ጳጉ 20:11

ሱስ
 ጳጉ 20:15
 ጳጉ 15:24-23
 ጳጉ 20:14
 ጳጉ 21:18

መቀላል
 ጳጉ 1:17-18
 ጳጉ 1:19-20
 ጳጉ 1:21-22
 ጳጉ 1:23-24
 ጳጉ 1:25-26
 ጳጉ 1:27-28
 ጳጉ 1:29-30
 ጳጉ 1:31-32
 ጳጉ 1:33-34
 ጳጉ 1:35-36
 ጳጉ 1:37-38
 ጳጉ 1:39-40
 ጳጉ 1:41-42
 ጳጉ 1:43-44
 ጳጉ 1:45-46
 ጳጉ 1:47-48
 ጳጉ 1:49-50
 ጳጉ 1:51-52
 ጳጉ 1:53-54
 ጳጉ 1:55-56
 ጳጉ 1:57-58
 ጳጉ 1:59-60
 ጳጉ 1:61-62
 ጳጉ 1:63-64
 ጳጉ 1:65-66
 ጳጉ 1:67-68
 ጳጉ 1:69-70
 ጳጉ 1:71-72
 ጳጉ 1:73-74
 ጳጉ 1:75-76
 ጳጉ 1:77-78
 ጳጉ 1:79-80
 ጳጉ 1:81-82
 ጳጉ 1:83-84
 ጳጉ 1:85-86
 ጳጉ 1:87-88
 ጳጉ 1:89-90
 ጳጉ 1:91-92
 ጳጉ 1:93-94
 ጳጉ 1:95-96
 ጳጉ 1:97-98
 ጳጉ 1:99-100

ዎጽኦት
 ጳጉ 1:7-14
 ጳጉ 24:29-30
 ጳጉ 3:4

ጳጉ (1000) ዓመት
 ጳጉ 1:11-16
 ጳጉ 1:17-22
 ጳጉ 1:23-28
 ጳጉ 1:29-34
 ጳጉ 1:35-40
 ጳጉ 1:41-46
 ጳጉ 1:47-52
 ጳጉ 1:53-58
 ጳጉ 1:59-64
 ጳጉ 1:65-70
 ጳጉ 1:71-76
 ጳጉ 1:77-82
 ጳጉ 1:83-88
 ጳጉ 1:89-94
 ጳጉ 1:95-100

ሱስ
 ጳጉ 20:11

ሱስ
 ጳጉ 20:15
 ጳጉ 15:24-23
 ጳጉ 20:14
 ጳጉ 21:18

ሱስ
 ጳጉ 20:11-3
 1000 ዓመት

እወ ቅሬታዬ እመጽኦት አለኝ!!
 አመኝ ገደቡ የሱስ ንግድ!!

የገ ገደቡ የሱስ ንግድ
 ቅሬታዬ እመጽኦት አለኝ!!

ጉይታ እንተ ፈቻይ ብድሕሪ ሕጂ
ከጽሕፍጥ ዘውዳሉ-ኸምጥ መጻሕፍቲ

1. መኸፈቲ ሓዲሽ ኪዳን
2. ሚእቲ ትምህርትታት ካብ
መጽሓፍ ቅዱስ (ትርጉም) (3 ቅጺ)
3. መኸፈቲ ብሉይ ኪዳን (2 ቅጺ)
4. መግለጺ ውንጌል ዮሃንስ
5. መግለጺ መጽሓፍ መሃልየ መሃልይ
6. መግለጺ መልእኽቲ ጳውሎስ ናብ ሰብ ፊልጲ
7. መግለጺ መልእኽቲ ጳውሎስ ናብ ሰብ ቆሎሴ
8. መግለጺ መልእኽትታት ጳውሎስ ናብ
ጢሞቴዎስን ቲቶስን
9. ኣምላኽ (ክርስቶስ) ዝሃናጺኣ
ቤተ ክርስትያን (ትርጉም)
10. ስነ-መለኰት ካብ ቻርለስ ራይሪ ዝተወሰደ
11. ምልላይ ፍቓድ ኣምላኽ
12. እተን 7 ቃላት መስቀል
13. ሰድራ ቤት ብማክ ኣርቲር
ዝተዋህበ ትምህርቲ (ትርጉም)

እዚ ተዳልዩ ዘሎ መጻሕፍትን ካልእን ንምጽሓፍ ዘለዉ
ሓሳብ፡ ሓሳብ ጥራሕ ኩይኑ ከይተርፍ ናይ ነፍሲ ወከፍና
ብሓሳብን ንዋትን ደገፍ ከም ዘድሊ ክገለጽ ከሎኹ፡ ደገፍኩም
ብጸሎትን ካልእ መገድታትን ከም ዘይፍለየኒ ብምእማን እዩ።